

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA OPĆINE BARBAN 2016. – 2020.

ANALIZA POSTOJEĆE SITUACIJE

Barban, lipanj 2016.

I. DIO

ANALIZA POSTOJEĆE SITUACIJE

EUROKONZALTING

Izrada Programa ukupnog razvoja:

TVRTKA:	Centar za ulaganja EURO KONZALTING d.o.o.
Adresa:	Mletacka 6, 52100 Pula
Telefon:	052 544 825
AUTORI:	Dr. sc. Ernes Oliva Davor Škrtić, dipl. oec. Emil Šetić, mag. oec. Ivan Puh, univ. spec. oec.
Telefon/GSM:	098 992 2002
RAZINA DETALJNOSTI STUDIJE:	B
NAZNAKE O ODGOVORNOSTI:	Polazni podaci u analizi područja Općine Barban temelje se na statističkim podacima nadležnih institucija. Planirane aktivnosti razvoja temelje se na dosadašnjim iskustvima na području Općine, metodologiji najbolje prakse razvoja jedinica lokalne samouprave na nacionalnom i europskom području te potrebama lokalne zajednice. Značajan dio aktivnosti rezultat je izvornih ideja i iskustva djelatnika tvrtke. Vizija i temeljne smjernice razvoja Programa postavljeni su od strane vodećih ljudi Općine Barban.
NAZNAKE O POSLOVNOJ TAJNI:	Podaci predočeni u Programu ukupnog razvoja javne su naravi. Isti su namijenjeni osobama zaduženim za realizaciju razvojnih ciljeva i pojedinih projektnih aktivnosti te građanima na uvid kao polazna osnova za stvaranje novih razvojnih ideja i projekata. Metodologija izrade Programa ukupnog razvoja dio je izvorne metodologije tvrtke i zaštićena je autorskim pravima i pravima tvrtke.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Što je Program ukupnog razvoja (PUR)?.....	1
1.2. Struktura PUR-a	1
1.3. PUR kao razvojni dokument	2
1.4. Financiranje i implementacija aktivnosti.....	3
2. STRATEŠKI RAZVOJ ISTARSKE ŽUPANIJE I LAG-A JUŽNE ISTRE	4
2.1. Strateški razvoj Istarske županije	4
2.2. Strateški razvoj LAG-a južne Istre	8
3. ANALIZA POSTOJEĆE SITUACIJE NA PODRUČJU OPĆINE BARBAN.....	11
3.1. Obilježja Općine Barban.....	12
3.2. Geografski položaj Istarske županije i Općine Barban.....	16
3.3. Klima, prirodni resursi i okoliš	18
3.3.1. Klimatske značajke.....	18
3.3.2. Šume.....	19
3.3.3. Poljoprivredne površine	20
3.3.4. Vodne površine	22
3.3.5. Prirodne vrijednosti i znamenitosti.....	24
3.3.6. Kulturna baština	28
3.4. Stanovništvo Općine Barban	38
3.4.1. Naseljena mjesta na području Općine Barban	42
3.4.2. Kretanje stanovništva	44
3.4.3. Struktura nezaposlenih.....	45
3.5. Prometna i ostala povezanost	53
3.5.1. Cestovni promet	53
3.5.2. Pomorski promet	55
3.5.3. Zračni promet	56
3.5.4. Ostale vrste infrastrukturne povezanosti na području Općine	57
3.6. Gospodarstvo	59
3.6.1. Opći okviri	61
3.6.2. Poslovne zone.....	70
3.6.3. Obrtništvo	72
3.6.4. Prerađivačka industrija	75
3.6.5. Trgovina	75
3.6.6. Građevinarstvo	76
3.6.7. Turizam	77
3.6.8. Poljoprivreda	82

3.7. Infrastruktura	85
3.7.1. Elektroenergetika	86
3.7.2. Plinoopskrba	87
3.7.3. Vodoopskrba	89
3.7.4. Odvodnja.....	90
3.7.5. Gospodarenje otpadom.....	91
3.7.6. Groblja.....	92
3.8. Obrazovanje	93
3.8.1. Predškolski odgoj	94
3.8.2. Osnovnoškolsko obrazovanje	96
3.8.3. Visokoškolsko obrazovanje	98
3.9. Zdravstvo i socijalna skrb	99
3.10. Civilno društvo i zaštita.....	101
3.11. Kultura i kulturna baština	104
3.12. Sport.....	112
4. ANALIZA PRORAČUNA OPĆINE BARBAN.....	115
5. ANALIZA TREDOVA.....	124
5.1. Trendovi na europskoj razini.....	124
5.1.1. Financijska kriza i utjecaj na europsko gospodarstvo.....	124
5.1.2. Opći gospodarski trendovi	124
5.1.3. Trendovi na tržištu rada EU.....	125
5.1.4. Potražnja za visokoobrazovanima.....	126
5.1.5. Ugrožen socijalni sustav.....	126
5.1.6. Novi odnos snaga.....	126
5.2. Trendovi na nacionalnoj razini	127
5.2.1. Opći trendovi	127
5.2.2. Infrastrukturni projekti na nacionalnoj razini	128
5.2.3. Projekti i poticajne mjere u gospodarstvu na nacionalnoj razini	131
5.3. Trendovi na području Istarske županije	132
5.3.1. Gospodarski trendovi	132
5.3.2. Trendovi u gradnji infrastrukture i prometne veze	133
5.4. Gospodarski trendovi na lokalnoj razini	133
5.4.1. Gospodarski trendovi i izgradnja infrastrukture	133
6. EU FONDOVI I MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA	135
6.1. Mogućnosti financiranja za subjekte javnog sektora.....	135
6.1.1. Mjera 7 i mogućnosti financiranja projekata JLS	135
6.1.2. Ministarstvo turizma: Fond za razvoj turizma	139
6.2. Mogućnosti financiranja za gospodarske subjekte.....	140

6.2.1. Mjera 4 – Ulaganja u fizičku imovinu	140
6.2.2. Mjera 6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja.....	145
6.2.3. Vinska omotnica i poticanje vinogradarstva	149
6.2.4. Ministarstvo turizma: Konkurentnost turističkog gospodarstva	150
6.3. Mogućnosti financiranja za LAG-ove	151
6.3.1. Mjera 19 – Leader (CLLD).....	151
6.4. Natječaji za subjekte javnog sektora i gospodarske subjekte	153
6.4.1. Poduzetnički impuls.....	153
6.4.2. Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.....	154
7. SWOT ANALIZA OPĆINE BARBAN	156
8. MISIJA I VIZIJA OPĆINE BARBAN	161
8.1. Misija	161
8.2. Vizija.....	161
9. POPIS IZVORA.....	162
10. POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA	163

1. UVOD

1.1. Što je Program ukupnog razvoja (PUR)?

Program ukupnog razvoja (PUR) izrađuje se za potrebe Općina i gradova. To je temeljni strateški dokument razvoja lokalne zajednice. Izrađuje se u svrhu planiranja, organizacije, provedbe i kontrole ukupnog razvijanja Općina ili grada. Služi kao svojevrstan vodič jedinici lokalne samouprave u procesu razvoja lokalne zajednice. Daje analizu trenutnog stanja, definira misiju i viziju razvoja te strateške smjernice razvoja lokalne zajednice. Potencijalnim investitorima daje uvid u strategiju zajednice u koju žele ulagati.

Program ukupnog razvoja lokalne zajednice mora biti usklađen sa strateškim razvojnim dokumentima višeg reda. S obzirom na nepostojanje jedinstvene državne strategije, definiraju se krovne državne strategije koje predstavljaju polaznu osnovu za stvaranje strategija na nižim razinama upravljanja. Prema tome, županije izrađuju Županijske razvojne strategije, LAG-ovi izrađuju lokalne razvojne strategije dok Općine i gradovi izrađuju Programe ukupnog razvoja koji se svojim strateškim smjernicama razvoja moraju uklopiti u razvojne strategije donesene na višoj razini upravljanja.

Program ukupnog razvoja Općine Barban daje realno stanje mogućnosti i potreba svih subjekata u društvu. Prikazuje u kojem smjeru razvoj Općine treba ići i na koji način ga je moguće ostvariti. To je dokument koji služi Općini Barban za planiranje aktivnosti, odnosno određivanje projekata razvoja lokalne zajednice.

1.2. Struktura PUR-a

Struktura PUR-a Općine Barban podijeljena je u dva dijela, od kojih je svaki dio podijeljen u poglavlja i potpoglavlja.

Prvi dio odnosi se na analizu postojećeg stanja. Podijeljen je u osam poglavlja. U prvom poglavlju iznesena su uvodna razmatranja. Nadalje, vrši se analiza postojeće situacije na području Općine Barban koja obuhvaća analizu općih obilježja Općine, analizu geografskog položaja, analizu klime, prirodnih resursa i okoliša, analizu

stanovništva, analizu prometne i ostale povezanosti, analizu gospodarstva, analizu infrastrukture, analizu stanja u obrazovanju, u zdravstvu i socijalnog skrbi, u civilnom društvu i zaštiti, u kulturi i kulturnoj baštini i u sportu. Analizira se proračun Općine Barban, analiziraju se trendovi na međunarodnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, razmatraju se mogućnosti financiranja projekata putem EU fondova, izrađuje SWOT analiza Općine Barban te se definira misija i vizija Općine Barban. Na kraju dokumenta navodi se popis izvora korištenih dokumenata i izvori podataka korištenih prilikom izrade PUR-a, popis tablica, popis grafikona i popis slika.

Drugi dio odnosi se na strategiju razvoja. Podijeljen je u sedam poglavlja. U prvom poglavlju iznesena su uvodna razmatranja. Nadalje, definiraju se strateški ciljevi i razrađuje se strategija razvoja Općine Barban. Strateški ciljevi se razgraničavaju, opisuju te se opisuju prioriteti i mjere u okviru svakog strateškog cilja. Na kraju se prikazuje dinamika realizacije aktivnosti.

1.3. PUR kao razvojni dokument

Kako je prije navedeno Program ukupnog razvoja temeljni je strateški razvojni dokument lokalne zajednice kojeg donosi jedinica lokalne samouprave. Kao takav mora biti u skladu sa strateškim razvojnim dokumentima na regionalnoj i nacionalnoj razini. Budući da je planiranje jedna od temeljnih prepostavki kvalitetnog razvoja, PUR sadrži smjernice razvoja svih segmenata, gospodarskog, društvenog i ekološkog.

Smjernice razvoja dugoročnog su karaktera što znači da su usmjerena na dugoročna rješenja razvoja Općine, a ne na kratkoročna i privremena rješenja problema i budućih potreba. Isto tako, smjernice poštuju načela održivog razvoja. Razvoj mora biti utemeljen na društvenim razvojnim načelima, uz poštivanje sve strožih ekoloških zahtjeva, u skladu s legislativom Europske unije. Iz tog je razloga važno da smjernice razvoja ne zanemaruju ekološke aspekte i održivo upravljanje resursima u svim segmentima razvoja.

1.4. Financiranje i implementacija aktivnosti

Realizacija predloženih projekata u okviru postavljenih prioriteta i strateških ciljeva predstavljaju značajan finansijski trošak, odnosno značajno finansijsko opterećenje proračuna jedinica lokalne samouprave. Iz tog je razloga potrebno pronaći alternativne izvore financiranja strateških razvojnih projekata. Nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, jedinice lokalne samouprave imaju na raspolaganju značajna sredstva iz strukturnih fondova Europske unije, a posebice u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj te Fonda za turizam i Fonda za zaštitu okoliša. Osim mogućnosti povlačenja bespovratnih sredstava iz EU fondova, postoje i povoljniji oblici kreditiranja investicija putem Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR).

Osim jedinica lokalne samouprave, mogućnosti financiranja projekata iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te iz nacionalnih izvora imaju i vlasnici trgovačkih društava, vlasnici obrta, fizičke osobe te neprofitne organizacije te ostali subjekti javnog sektora.

Da bi se Program ukupnog razvoja mogao početi primjenjivati, mora biti usvojen od strane općinskog vijeća Općine Barban. Time se realizacija programa povezuje s planiranjem proračuna. Mjere, odnosno projekti navedeni u PUR-u imaju određenu dinamiku realizacije te se sukladno toj dinamici predviđaju sredstva u proračunu, potrebna za realizaciju projekata. Proračun mora biti povezan s godišnjim planom realizacije projekata.

2. STRATEŠKI RAZVOJ ISTARSKE ŽUPANIJE I LAG-A JUŽNE ISTRE

2.1. Strateški razvoj Istarske županije

Prvi dokument strateškog razvoja Istarske županije donesen je 2006. godine. Regionalni operativni program Istarske županije (ROP) prvi je strateški dokument koji je na sustavan i dinamičan način artikulirao razvoj za naredno razdoblje od pet godina, 2006. – 2010. godine. U ROP-u su doneseni strateški ciljevi razvoja Istarske županije za petogodišnje razdoblje. Strateški razvojni ciljevi prema ROP-u bili su:

1. Strateški cilj 1: Konkurentno gospodarstvo
2. Strateški cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i visok društveni standard
3. Strateški cilj 3: Uravnotežen i održiv razvoj
4. Strateški cilj 4: Prepoznatljivost istarskog identiteta

Posljednje smjernice strateškog razvoja Istarske županije donesene su u nacrtu Županijske razvojne strategije Istarske županije do 2020. godine. Županijska razvojna strategija (ŽRS) temeljni je planski dokument za održivi društveno-gospodarski razvoj svake županije. Nacrt Županijske razvojne strategije nadovezuje se na prethodnu Županijsku razvojnu strategiju Istarske županije za razdoblje od 2011. do 2013. godine. Program ukupnog razvoja Općine Barban usklađen je sa strateškim ciljevima iz nacrta Županijske razvojne strategije Istarske županije. ŽRS utječe na mjere ukupnog razvoja Općine Barban i obrnuto. ŽRS utječe na razvoj Općine Barban dajući smjernice za smjer razvoja, odnosno za strateške ciljeve, prioritete, mjere i aktivnosti. Navedene smjernice sažete su u viziji i strateškim ciljevima razvoja Istarske županije.

Vizija Istarske županije prema nacrtu ŽRS-a:

Istarska županija je autonomna, moderna, otvorena i gospodarski konkurentna regija prepoznatljive kulturne i prirodne baštine, visoke kvalitete života u okvirima uravnoteženog i održivog razvoja.

Strateški ciljevi Istarske županije za razdoblje do 2020. godine proizašli su iz vizije razvoja te su definirani kao:

1. Strateški cilj 1: Povećanje gospodarske konkurentnosti
2. Strateški cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i visoka kvaliteta života
3. Strateški cilj 3: Jačanje infrastrukture, zaštite okoliša i održivog upravljanja prostorom i resursima
4. Strateški cilj 4: Razvoj, očuvanje i promoviranje istarskog identiteta

Nacrt Županijske razvojne strategije Istarske županije definirao je četiri strateška cilja koji se sastoje od 16 prioriteta i 59 mjera strateškog razvoja Istarske županije.

Strateški cilj 1: Povećanje gospodarske konkurentnosti

Konkurentno gospodarstvo prvi je i jedan od najvažnijih strateških ciljeva Istarske županije. Ovim ciljem definirane su sastavnice konkurentnosti koje su ključne za razvoj istarskog gospodarstava, a koje treba poboljšati kako bi Istarska županija zadržala vodeću konkurenčku poziciju u Republici Hrvatskoj i smanjila zaostajanje za drugim zemljama članicama EU-a. Ključna zaostajanja Istarske županije u odnosu na zemlje Europske unije odnose se na sljedeća područja: poslovno okruženje, marketing, menadžment i klastere, financijsko tržište i lokalnu konkurenčiju, tehnologiju i inovativnost, ulaganja poduzeća u istraživanje i razvoj, razvijenost i raširenost proizvodnih klastera, financijskog tržišta i lokalne konkurenčije te zahtjevnost kupaca u pogledu kvalitete proizvoda.

Postizanje konkurentnosti gospodarstva Istarske županije podrazumijeva:

1. Jačanje istraživanja i razvoja, primjene novih tehnologija i inovacija
2. Jačanje kapaciteta istraživanja i razvoja te suradnje između javnih istraživačkih institucija i privatnih poduzeća u djelatnostima važnim za istarsko gospodarstvo
3. Podupiranje primjene novih tehnologija i unapređivanja i proširenja tehnoloških kapaciteta i poslovnih procesa u ključnim sektorima istarskog gospodarstva
4. Osnaživanje istraživačke, inovacijske i tehnološke infrastrukture i kapaciteta (centri kompetencija, tehnološki parkovi i dr.)

5. Poticanje gospodarstva za poslovna ulaganja u istraživanje i razvoj i povećanje korištenja znanja u proizvodnji roba i usluga u ključnim sektorima istarskog gospodarstva
6. Unaprjeđenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva
7. Olakšanje pristupa izvorima financiranja za malo i srednje poduzetništvo (MSP-ovi, obrtnici, OPG, start-upovi, slobodne profesije)
8. Jačanje potporne infrastrukture za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva (formiranje i razvoj poduzetničkih inkubatora, akceleratora, razvojnih agencija i razvoj poduzetničkih/poslovnih zona)
9. Obrazovanje za male i srednje poduzetnike
10. Poticanje umrežavanja u gospodarstvu (klasteri, zadruge, MSP-ovi, obrtnici, OPG-ovi, start-upovi, slobodne profesije)
11. Podupiranje usvajanja i primjene međunarodnih standarda kvalitete roba, usluga i procesa te sustava kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, vina i jakih alkoholnih pića
12. Stvaranje povoljnog administrativnog i poslovnog okruženja za razvoj poduzetništva
13. Poticanje društveno odgovornog poslovanja
14. Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti poput prerađivačke industrije
15. Održivi razvoj poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, akvakulture i ribolovnog turizma
16. Restruktuiranje i repozicioniranje turističkog gospodarstva

Strateški cilj 2: Razvoj ljudskih resursa i visoka kvaliteta života

Ulaganje u razvoj ljudskih resursa put je prema konkurentnosti, posebice konkurentnosti zasnovane na znanju, visokoj tehnologiji i inovacijama. Visoka kvaliteta života bit će zajamčena ukoliko se zajednica kao cjelina svjesno opredijeli za visok stupanj zdravstvene i socijalne zaštite. Ulaganje u razvoj ljudskih resursa podrazumijeva ponajprije ulaganje u bolju zapošljivost, radnu mobilnost i visoku kvalitetu života:

1. Povećanje zapošljivosti i radne mobilnosti
2. Razvoj sustava obrazovanja i prilagodba potrebama razvoja gospodarstva

3. Poboljšanje sustava zdravstva i socijalne skrbi te promocija zdravlja i socijalnog blagostanja
4. Razvoj sporta i rekreativne dejavnosti
5. Razvoj civilnog društva i društvenog poduzetništva

Strateški cilj 3: Jačanje infrastrukture, zaštite okoliša i održivog upravljanja prostorom i resursima

Ekološki razvoj sve je manje pitanje izbora, a sve više kratkoročnija nužnost jer su granice nakon kojih su posljedice nepopravljive ili vrlo teško popravljive sve bliže i sve ih se brže i lakše doseže. Osim toga, očuvanje okoliša u uvjetima suvremenog standarda i načina življenja i potrošnje zahtijeva osiguranje kvalitetne infrastrukture – prvenstveno sustava gospodarenja otpadom te sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

Realizacijom ovog cilja potrebno je smanjiti razvojne probleme i ukloniti razvojna ograničenja u Istarskoj županiji u području komunalne, prometne i energetske infrastrukture. Kao uvjet za uspješan održivi razvoj Istarske županije potrebno je isto tako poboljšati zaštitu okoliša i održivo upravljanje prostorom i resursima.

Za ostvarenje navedenog cilja utvrđene su skupine niza konkretnih mjera za poboljšanje infrastrukturnih sustava (prometne, komunikacijske, komunalne energetske infrastrukture i sustava navodnjavanja), povećanje energetske učinkovitosti, za promociju obnovljivih izvora energije i kogeneracije, za razvoj planiranja upravljanja prostorom i zaštite okoliša, za uravnotežen razvoj obalnog dijela Županije i unutrašnjosti, za valorizaciju prirodne baštine, poboljšanje zaštite i upravljanja vrijednim dijelovima prirodne i ekološke mreže i dr.

Strateški cilj 4: Razvoj, očuvanje i promoviranje istarskog identiteta

U vrijeme globalizacije i ubrzanog razvoja, identitet sve više postaje vrlo važan razvojni resurs. Istarski identitet i trenutačno nije dovoljno prepoznatljiv, a uključivanje „prepoznatljivosti identiteta“ među strateške razvojne ciljeve podrazumijeva njegovo dodatno osvješćivanje i razvoj, prvenstveno putem istraživanja, očuvanja i održivog

korištenja biološke/krajobrazne i kulturne baštine u funkciji razvoja te poticanja multikulturalizma, povijesnog temelja željenog jedinstva tradicije i otvorenosti.

Njegovanje istarskog identiteta i njegove prepoznatljivosti podrazumijeva i poticanje kulturnih i obrazovnih aktivnosti raznolikih segmenata kulturnog života, te poticanje unutar-županijske, međuregionalne i međunarodne kulturne i obrazovne suradnje. Multikulturalizam je jedna od važnih sastavnica istarskog identiteta, pa se ovim ciljem utvrđuju aktivnosti za njegovo daljnje afirmiranje kao dio društvenog i sveukupnog razvoja Istre. Realizacija ovog cilja treba pridonijeti i osigurati provedbu održivog regionalnog i lokalnog razvoja putem jačanja identiteta Istre i vezanosti ljudi za istarski prostor. Potrebno je afirmirati identitet Istre kao regije u cjelini kao preduvjet njezine gospodarske, kulturne i društvene konkurentnosti na globaliziranom tržištu. Polazište i osnova za definiranje cilja su ključni razvojni problemi i potrebe u područjima koja su ključne sastavnice identiteta Istarske županije.

2.2. Strateški razvoj LAG-a južne Istre

LAG (lokalnu akcijsku grupu) „Južna Istra“ čine Općina Kanfanar, Općina Bale, Općina Svetvinčenat, TZ Općine Svetvinčenat, Grad Rovinj, Grad Vodnjan, TZ grada Vodnjana, Općina Fažana, Općina Marčana, Općina Barban, Općina Ližnjan i Općina Medulin. Glavni cilj osnivanja LAG-a je promicanje i poboljšanje ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstva u skladu s LEADER pristupom. Sukladno dokumentu Lokalne razvojne strategije LAG-a izrađenog 2013. godine, vizija LAG-a južne Istre definirana je na način:

„Područje LAG-a Južna Istra je vitalno i privlačno mjesto za život i rad, s visokom razine gospodarskog i društvenog standarda. Razvoj ovog područja temelji se na sinergiji javnog, gospodarskog i civilnog sektora koji sustavno skrbe o održivoj ravnoteži između gospodarskog napretka, očuvanja prirodne i kulturne baštine te unaprjeđenja ljudskog i socijalnog kapitala.“

Strateški ciljevi LAG-a definirani su na sljedeći način:

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ 1: Veća konkurentnost gospodarskog sektora i dostizanje standarda Europske unije sa posebnim naglaskom na razvoj poljoprivrednih gospodarstava, preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda.

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ 2: Razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti koje potiču diversifikaciju prihoda i veću zaposlenost, posebice turizma, obrtništva i malog poduzetništva.

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ 3: Uspostava učinkovitog sustava za održivi razvoj i valorizaciju prirodnih, ljudskih i kulturnih potencijala u svrhu jačanja atraktivnosti i konkurentnosti ukupnog područja LAG-a.

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ 4: Razvoj ruralne infrastrukture.

STRATEŠKI RAZVOJNI CILJ 5: Očuvanje okoliša i bioraznolikosti, korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost.

U cilju realizacije prvog postavljenog strateškog cilja „Veća konkurentnost gospodarskog sektora i dostizanje standarda Europske unije sa posebnim naglaskom na razvoj poljoprivrednih gospodarstava, preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ koristit će se naredni prioriteti:

- Prioritet 1.1. Razvoj konkurentnog gospodarstva temeljenog na novim tehnologijama, poslovnom povezivanju i marketinškoj strategiji
- Prioritet 1.2. Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Europske unije
- Prioritet 1.3. Poticanje istraživanja i razvoja novih proizvoda i proizvoda veće dodane vrijednosti

Prioriteti kojima će se ostvariti drugi strateški cilj „Razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti koje potiču diversifikaciju prihoda i veću zaposlenost, posebice turizma, obrtništva i malog poduzetništva“ definirani su na sljedeći način:

- Prioritet 2.1. Razvoj selektivnih oblika turizma, poboljšanje kvalitete i proširenje kapaciteta turističke ponude, diversifikacija usluga i pratećih sadržaja, te razvoj sustava za podršku djelatnosti
- Prioritet 2.2. Potpora manjim projektima proizvodnje i pružanja usluga u poljoprivrednom i nepoljoprivrednom sektoru kojima se osigurava održivi razvoj ruralnog prostora
- Prioritet 2.3. Očuvanje tradicionalnih i razvoj novih obrta, proizvoda i usluga

Treći postavljeni cilj „Uspostava učinkovitog sustava za održivi razvoj i valorizaciju prirodnih, ljudskih i kulturnih potencijala u svrhu jačanja atraktivnosti i konkurentnosti ukupnog područja LAG-a“ podrazumijeva sljedeće prioritete:

- Prioriteti 3.1. Održivi razvoj prirodnih resursa
- Prioritet 3.2. Očuvanje i unaprjeđenje ljudskih potencijala
- Prioritet 3.3. Održivo upravljanje i valorizacija kulturne baštine
- Prioritet 3.4. Jačanje kapaciteta i učinkovitosti institucijskog okruženja

Strateški cilj „Razvoj ruralne infrastrukture,“ ostvariti će se narednim prioritetima i mjerama:

- Prioritet 4.1. Razvoj i unapređenje prometne infrastrukture
- Prioritet 4.2. Razvoj sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda i javne vodoopskrbe
- Prioritet 4.3. Izgradnja i održavanje protupožarnih putova i višenamjenskih cesta
- Prioritet 4.4. Izgradnja sustava za opskrbu prirodnim plinom
- Prioritet 4.5. Unaprjeđenje društvene infrastrukture i kvalitete života

Posljednji strateški cilj LAG-a Istočne Istre definiran kao „Očuvanje okoliša i bioraznolikosti, korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost“ nastojati će se ostvariti postavljanjem narednih prioriteta:

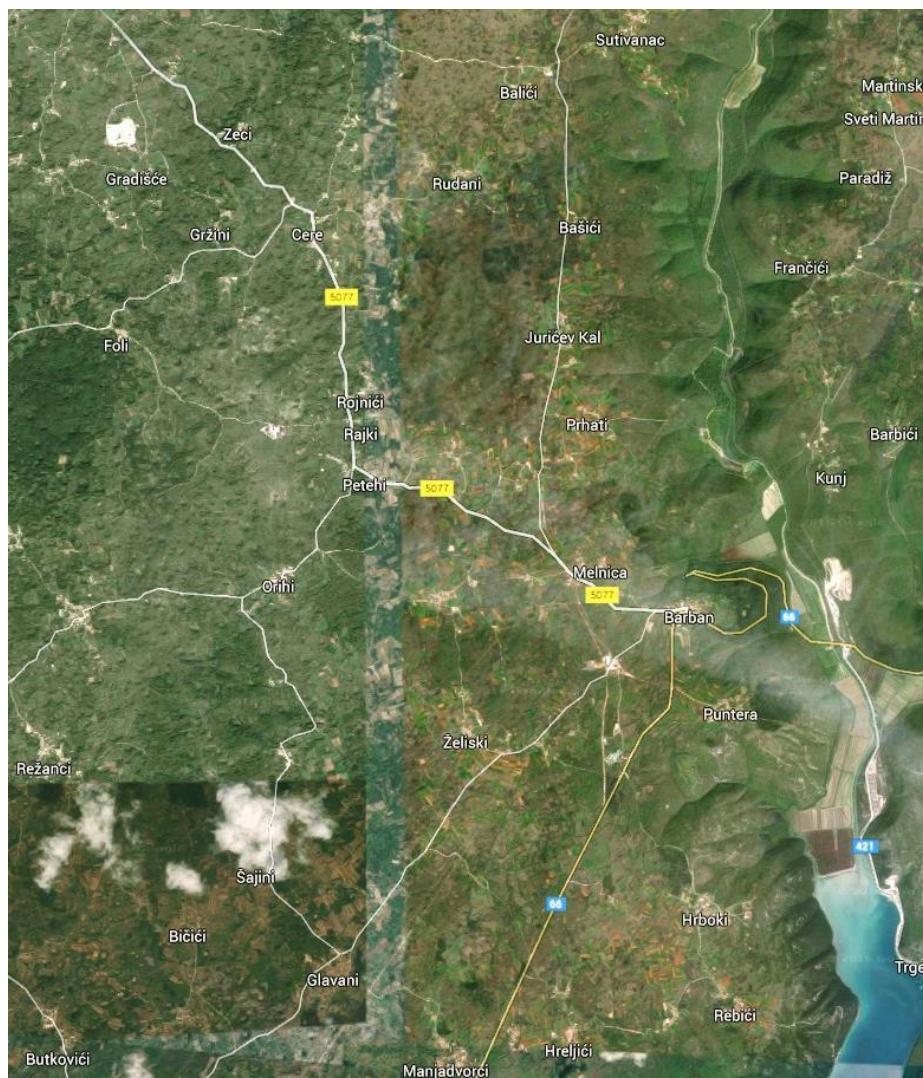
- Prioritet 5.1. Zaštita tla i zraka
- Prioritet 5.2. Zaštita voda i mora
- Prioritet 5.3. Održivo gospodarenje otpadom

- Prioritet 5.4. Zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti
- Prioritet 5.5. Razvoj i promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost

3. ANALIZA POSTOJEĆE SITUACIJE NA PODRUČJU OPĆINE BARBAN

U ovom se poglavlju pristupa analizi postojeće situacije na području Općine Barban. Analiza obuhvaća kratak opis obilježja Općine Barban, opis geografskog položaja, analizu prirodnih resursa i okoliša, analizu stanovništva, analizu prometne i ostale povezanosti, analizu gospodarstva, analizu infrastrukture, analizu obrazovanja, analizu zdravstva i socijalne skrbi te analizu civilnog društva, kulture i kulturne baštine i sporta.

Slika 1. Satelitska snimka Općine Barban

Izvor: Google karte.

Slika 2. Naselje Barban

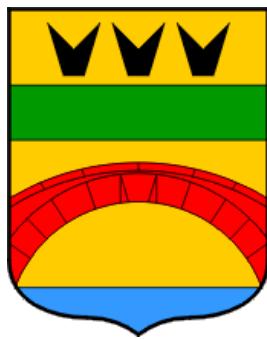

Izvor: Službene stranice TZO Barban

3.1. Obilježja Općine Barban

U nastavku se opisuju obilježja Općine Barban. Slika br. 3 prikazuje službeni grb Općine Barban.

Slika 3. Grb Općine Barban

Izvor: Službene stranice Općine Barban.

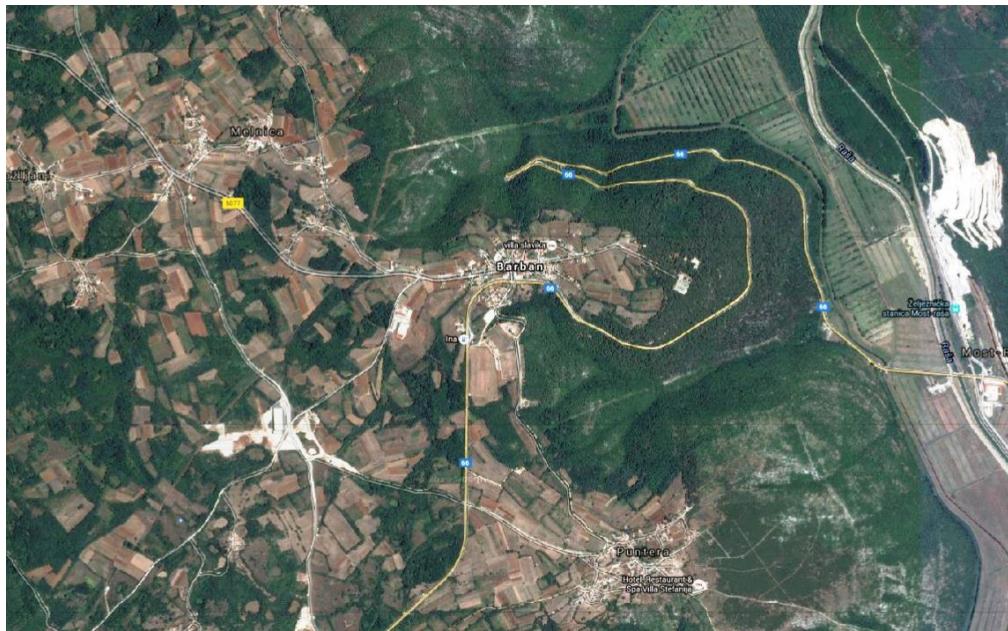
Općina Barban smještena je nadomak istočne obale Istarskog poluotoka, nedaleko najvećeg grada u Istarskoj županiji, grada Pule. Nastala je novim teritorijalnim ustrojstvom Republike Hrvatske podjelom bivše Općine Pula. Općina Barban je okružena Raškim zaljevom sa jugoistočne strane. Graniči na istoku s Općinama Pičan, Sveta Nedjelja, Rašom i Marčanom na jugu te s Općinama Svetvinčenat, Žminj i Gračišće na zapadu i sjeverozapadu. Prometno ima povoljan položaj s obzirom da

kroz nju prolaze glavni cestovni pravci koji spajaju Istarsku županiju i ostatak Hrvatske. Od važnih cestovnih pravaca valja spomenuti, državnu cestu D 66 Pula – Barban – Labin – Opatija - Rijeka. U hijerarhiji osnovnih cestovnih prometnih koridora, na državnu cestovnu mrežu naslanja se mreža županijskih cesta koja je u funkciji općinskog i međuopćinskog povezivanja. Lokalne ceste preuzimaju na sebe funkciju povezivanja naselja na prostoru Općine. Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine Općina Barban broji ukupno 2.721 stanovnika, od toga 1.305 muškaraca i 1.416 žena raspoređenih u 31 naselju, što predstavlja 1,31% od ukupnog broja stanovnika Istarske županije, odnosno 0,06% od ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Općina Barban, koja ima izlaz na more u Raškome zaljevu, zauzima površinu od 100 km².

Administrativno sjedište Općine Barban je naselje Barban koje se nalazi na 229 metara nadmorske visine. Barban ima pet standardnih funkcija koje obilježavaju središnjost nekog naselja, tj. osnovnu školu, ambulantu, upravu, poštu i trgovinu namirnicama. Time Barban čini mrežu središnjih naselja Istre. Iz Proračuna Općine Barban za izvršna i zakonodavna tijela Općine u 2015. godini izdvojeno je 2.090.432 kune. Osim naselja Barban, na području Općine Barban, smještena su još 73 sela i zaseoka. Područje Općine Barban obuhvaća trideset većih naselja, a to su: Balići, Bašići, Bičići, Borinići, Cvitići, Dolica, Draguzeti, Glavani, Gorica, Grandići, Hrboki, Jurićev Kal, Koromani, Kožljani, Manjadvorci, Medančići, Melnica, Orihi, Petehi, Prhati, Puntera, Rajki, Rebići, Rojnići, Sutivanac, Šajini, Vadreš, Varož i Želiski. Kao oblik neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana, na području Općine postoje devet mjesnih odbora: Barban, Hrboki, Šajini, Grandići, Petehi, Prnjani, Manjadvorci, Sutivanac i Puntera. Općina Barban je lijep kutak na jugoistočnom dijelu Istarske županije i mirna ruralna sredina s bogatom poviješću i kulturnim naslijeđem te brojnim drugim vrijednostima. Općinu karakterizira izlaz na more sa Raškim zaljevom, te vrlo niska prosječna gustoća naseljenosti u Istarskoj županiji. Govoreći o značaju Općine Barban treba spomenuti njezine prirodno-geomorfološke kvalitete i vrijednosti te očuvanost okoliša osobito značajnog krajobraza "Doline rijeke Raše". Bogatstvo manifestacija u Općini tijekom cijele godine, dobro očuvana arhitektonska zdanja iz razdoblja baroka i gotike, freske i glagoljski zapisi, crkve, palače i gradske zidine te viteška igra Trka na prstenac, čine Barban izuzetno atraktivnim izletištem i destinacijom svih zaljubljenika u kulturno-povijesnu baštinu. Poljoprivreda (žito, vinova

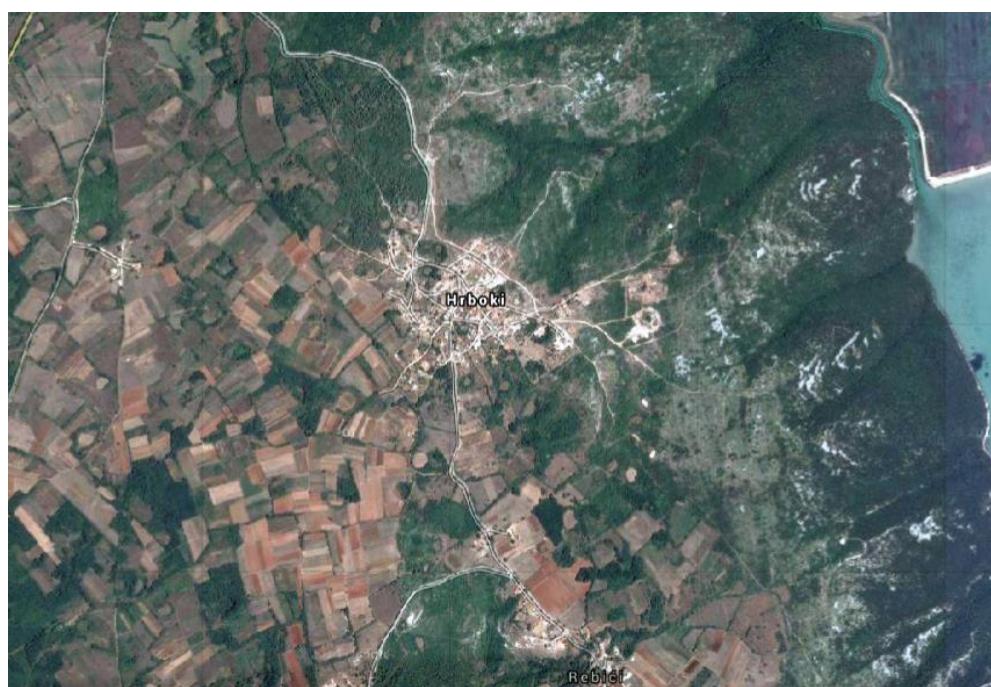
loza) je uz stočarstvo jedna od tradicionalno najstarijih djelatnosti koja je u prošlosti prehranjivala stanovništvo, zahvaljujući plodnoj zemlji crvenici.

Slika 4. Satelitska snimka naselja Barban

Izvor: Google karte.

Slika 5. Satelitska snimka naselja Hrboki

Izvor: Google karte.

Slika 6. Satelitska snimka naselja Manjadvorci

Izvor: Google karte.

Slika 7. Satelitska snimka naselja Sutivanac

Izvor: Google karte.

Slika 8. Satelitska snimka naselja Želiski

Izvor: Google karte.

Satelitskim snimkama obuhvaćen je cijeli prostor Općine Barban. Prikazan je položaj najvećih naselja u Općini.

3.2. Geografski položaj Istarske županije i Općine Barban

Općina Barban nalazi se u Istarskoj županiji. Dio teritorija istarskog poluotoka pripada Republici Italiji te dio Sloveniji (slovensko priobalje s Koparskim zaljevom i dijelom Piranskog zaljeva do ušća rijeke Dragonje). Istarska županija zauzima 2.820 od 3.160 četvornih kilometara što čini 89,25% ukupne površine poluotoka.

Slika 9. Geografski položaj Istarske županije

Izvor: Službene internet stranice Istarske županije, 2015.

Istarski se poluotok, prema geološkoj i geomorfološkoj strukturi, dijeli na tri različita područja. Područja su naziva Bijela, Siva i Crvena Istra. Brdoviti sjeverni i sjeveroistočni rub poluotoka, zbog svog oskudnog biljnog pokrova i ogoljelih kraških površina poznat je kao Bijela Istra. Jugozapadno od Bijele Istre pruža se prostor koji je morfološki znatno bogatiji. To su niža pobrđa fliša, koji se sastoje od nepropusnih lapora, gline i pješčenjaka, pa odatle i naziv Siva Istra. Vapnenačku zaravan uz morsku obalu, pokrivenu zemljom crvenicom, nazivamo Crvenom Istrom¹.

Općina Barban smještena je na jugoistočnom dijelu Istarskog poluotoka, nedaleko najvećeg grada u Istarskoj županiji, grada Pule. Nalazi se 28 kilometara sjeveroistočno od grada Pule. Kao jedinica lokalne samouprave obuhvaća površinu od 91,15 četvornih kilometara što čini oko 3,23% površine Istarske županije.

Slika 10. Položaj Općine Barban

Izvor: Službene internet stranice Istarske županije: Osnovni podaci o gradovima i Općinama, 2015.

Općina Barban je smještena na jugoistočnom dijelu Istre nadomak istočne obale, jugozapadno od rijeke Raše i sjeverozapadno od Raškoga zaljeva. Općina Barban ima

¹ Službene internet stranice Istarske županije, 2015.

jedini izlaz na more dužine 3,5 km, kroz Raški zaljev sa jugoistočne strane. Graniči na istoku s Općinama Pićan, Sveti Nedjelja, Rašom i Marčanom na jugu te s Općinama Svetvinčenat, Žminj i Gračišće na zapadu i sjeverozapadu. Raški zaljev je ukupne dužine oko 12 kilometara, a kroz Općinu Barban prolazi manjim dijelom. Površina Općine Barban iznosi 92 km².

3.3. Klima, prirodni resursi i okoliš

3.3.1. Klimatske značajke

Istarski poluotok obilježava sredozemna klima. Značajke klime duž obale postupno se mijenjaju prema unutrašnjosti i prelazi u kontinentalnu zbog hladnog zraka koji struji s planina i zbog relativne blizine Alpa. Glavna su obilježja sredozemne klime topla i suha ljeta, s prosječnim brojem od blizu 2.400 sunčanih sati godišnje. Zime su blage i ugodne, a snijeg je rijetka pojava. Godišnji prosjek temperatura zraka duž sjevernog dijela obale iznosi oko 14°C, a na južnom području i otocima 16°C. Siječanj je najhladniji mjesec sa srednjom temperaturom uglavnom oko 6°C, a srpanj i kolovoz najtoplji, sa srednjom temperaturom oko 24°C. Razdoblje kada je dnevni srednjak temperature zraka viši od 10°C traje približno 260 dana godišnje, a vruće vrijeme, s dnevnim maksimumom iznad 30°C, traje najviše dvadesetak dana. Količina padalina povećava se od zapadne obale prema unutrašnjosti. Karakteristični vjetrovi su bura, jugo i maestral. Bura puše od sjevera prema jugu i donosi suho i vedro vrijeme. Topli vjetar jugo donosi kišu, a blagi maestral puše ljeti s mora prema kopnu. Temperatura mora najniža je u ožujku kada se kreće između 9 i 11°C, a s 24°C najviša u kolovozu. Zaleđivanje obalnog ruba u malim i plitkim uvalama vrlo je rijetka pojava.

Automatska meteorološka postaja Istramet postavljena je u 2013. godini na zgradu općinske uprave u Barbanu. Postaja mjeri temperaturu i vlagu zraka, brzinu i smjer vjetra te količinu oborina. Prikupljeni metorološki podaci mogu se pratiti na internetskoj stranici Općine Barban i stranici Istramet-a.

3.3.2. Šume

Šumske površine, koje čine 30% ukupne površine Općine ili oko 27,34 km² su u najvećoj mjeri u privatnom vlasništvu i služe za lov i uzgoj divljači, ubiranje šumskih plodina, za loženje i slično. U područje doline rijeke Raše kao značajnog krajobraza nalazi se uski obalni pojas zimzelenih šuma hrasta crnike i njenih ostataka. Prema Prostornom planu šumske površine su podijeljenje na tri kategorije: gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene (rekreacijske). One se uslijed utjecaja topline mora, uvlače dublje u kopno, kao npr. u dolini rijeke Raše. Najveći dio Općine zauzima klimatogena zajednice hrasta medunca i bijelog graba (*Querco-Carpinetum orientalis*). Glavne vrste u ovim su šumama hrast medunac (*Quercus pubescens*) 22 a prate ga bijeli grab (*Carpinus orientalis*), šmrka (*Juniperus sp.*), brnistra (*Spartium junceum*), drača (*Paliurus acculeatus*). Kako na području Općine Barban ima dosta šuma, logično je da stanovništvo koristi ogrjevno drvo kao emergent za zagrijavanje prostora i kuhanje. Isto tako, šume u okolini Barban su bogate gljivama, kada je dobra sezona može se pronaći čak 600 vrsta gljiva. Stoga, se svake godine održava gljivarijada pješačko-konjičkom stazom "Putem gljiva" kod Draguzeti, otvorena od 2010. godine. Dugačka je oko sedam kilometara, a pješke se, laganim hodom, prođe za oko dva sata.

Veliki priobalni dio Raškoga zaljeva pokriva oskudna mediteranska vegetacija, dok autohtone šume hrasta crnike u fitocenozi crnike i crnog jasena pokrivaju uski pojas u dolini rijeke Raše, što pripada u značajni krajobraz.

Riječ je o gustoj i uglavnom neprohodnoj makiji. Sloj drveća čine hrast crnika, bjelograbić te crni jasen. Zbog kržljavog i nepravilnog rasta stabala svojom visinom i izgledom podsjećaju na grmove. Sa spomenutim vrstama pomiješani su zimzeleni i vazdazeleni grmovi zelenike, brnistre i smrike. Dalje od obalne linije nalaze se prirodne šume hrasta medunca i cera s bijelom grabom i pratećim elementima mediteranske i submediteranske vegetacije.

Prema prostornom planu Općine Barban², ukupne šumske površine u Općini Barban zauzimaju 2.646 hektara ili 30% od ukupne površine Općine Barban, od čega šume

² Prostorni plan uređenja Općine Barban, 2008., str. 67

posebne namjene (rekreacijske) zauzimaju 530 hektara dok šume gospodarske namjene zauzimaju površinu od 529 hektara, a zaštitne namjene 1.587 hektara.

Državnim šumama i šumskim zemljишtem upravlja društvo Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, UŠP Buzet, Šumarija Pula. Cilj upravljanja šumskim površinama je osiguranje postojanosti ekosustava, održavanje i poboljšanje funkcija šuma te održavanje biološke raznolikosti, produktivnosti, sposobnosti obnavljanja te vitalnosti šuma. Općina Barban surađuje sa poduzećem Hrvatske šume d.o.o., Zagreb – Upravom šuma, Podružnicom Buzet – Šumarijom Pula.

Daljnji planovi za suradnju sa Općinom tiču se cijelokupnog gospodarenja šumskim fondom tog područja i usuglašavanja smjernica gospodarenja šumama u vlasništvu Republike Hrvatske sa infrastrukturnim sadržajima i prostorno-planskom dokumentacijom. Prema mjerama zaštite prirodnih vrijednosti iz Prostornog plana, na području Općine Barban treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:

- prilikom dovršnog sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposjećene površine,
- poduzimati radnje koje imaju za cilj očuvanje bioloških vrsta značajnih za stanišni tip što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama, te poticati autohtoni uzgoj svojti biljaka i životinja,
- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihovog stanja.

3.3.3. Poljoprivredne površine

Ukupne površine pogodne za poljoprivrednu proizvodnju u Općini Barban obuhvaćaju 63,80 km² ili oko 70% ukupne površine Općine Barban. U Općini se nalazi ukupno 1.941 hektara poljoprivrednih površina što čini 21,29% ukupne površine Općine Barban. Ukupne poljoprivredne površine dijele se na osobito vrijedno obradivo tlo, vrijedno obradivo tlo i ostalo obradivo tlo. Površine i udjelu prikazani su u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Površine poljoprivrednih tala u Općini Barban

POLJOPRIVREDNO TLO	POVRŠINA	UDIO
Osobito vrijedno obradivo tlo	-	-
Vrijedno obradivo tlo	28,26 km2	31%
Ostalo obradivo tlo	35,54 km2	39%
UKUPNO	63,80 km2	70,00%

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Barban

Od ukupne površine poljoprivrednih tala, najveći udio ima ostalo obradivo tlo s udjelom od 39% te vrijedno obradivo tlo s udjelom od 31%. Nema osobito vrijednog obradivog tla.

U Općini se nalazi ukupno 1.941 hektara poljoprivrednih površina što čini 21,29% ukupne površine Općine Barban. Vrijedno obradivo tlo obuhvaća 582 hektara ili 29,98% dok ostalo obradivo tlo obuhvaća 1.359 hektara ili 70,01% ukupne površine Općine.

U Općini Barban koristi se 1.941 hektara poljoprivredne površine što iznosi 30,42% od ukupne površine obradivog tla u Općini Barban.

Tablica 2. Površina zemljišta i broj parcela prema vrsti uporabe

VRSTA UPORABE	POVRŠINA (HA)	BROJ PARCELA
Oranica	155,74	478
Staklenici na oranici	0,01	1
Livada	46,18	109
Krški pašnjak	130,96	95
Vinograd	16,57	90
Maslinik	15,19	58
Voćnjak	5,66	22
Mješoviti višegodišnji nasadi	1,76	7
Ostale vrste korištenja zemljišta	0,43	1
UKUPNO	372,51	861

Izvor: APPRRR, ARKOD na dan 01.07.2015.

Najveće korištene poljoprivredne površine u Općini Barban obuhvaćaju oranice s ukupno 155,74 hektara i 478 parcela. Drugi po redu su krški pašnjaci s 130,96 hektara i 95 parcela, a treći po redu livade površine od 46,18 hektara i 109 parcela. Slijede vinogradi, maslinici i voćnjaci.

3.3.4. Vodne površine

Na području Općine Barban nalazi se više vodotoka bujičnog karaktera, koji utječe na dolinu i tok rijeke Raše. Ukupna dužina bujičnih tokova iznosi 22,97 km. Područja posebnih ograničenja u prostoru. Do sada se na ovim bujičnim vodotocima nisu poduzimale agrotehničke mjere (sječa stablašica i košnja), jer se pokazalo u praksi da primjenom takvih agrotehničkih mjerama može doći do pojačanih erozivnih procesa i pogoršanja postojećeg vodnog režim. Na području Općine Barban nalazi se više vodotoka bujičnog karaktera: Zali potok, Krbok, Čazune, Sali, Jelenski potok, Rakonek, Grdak, Gurla, Perila, Ždinja, Sušaki i Sušica. U svrhu zaštite obronaka Raške Drage od erozije kao posljedice proticanja bujičnih tokova kroz kraški teren potrebna je sanacija i regulacija bujičnih vodotoka te povećanje udjela srednjeg i visokog zelenila.

Prema Zakonu o vodama (NN br. 107/95) radi očuvanja i održavanja regulacijskih i zaštitnih te drugih vodnih građevina i sprečavanja pogoršanja vodnog režima, zabranjeno je u vodotoke i druge vode, akumulacije, retencije, melioracijske i druge kanale i u inundacijskom pojasu odlagati zemlju, kamen, otpadne i druge tvari, te obavljati druge radnje kojima se može utjecati na promjenu toka, vodostaja, količine ili kakvoće vode ili otežati održavanje vodnog sustava. Sustav uređenja vodotoka i zaštite od poplava Općine Barban dio je cjelovitog sustava uređenja vodotoka i odbrane od poplava na vodama sливног područja "Raša-Boljunčica". Koridor sustava linijski obuhvaća registrirane vodotoke-bujice.

Tablica 3. Vodotoci bujičnog karaktera na području Općine Barban

Naziv	Dužina glavnog toka (km)	Opis
Zali potok	2,18	Granica Općine (Marčana)
Krbok	0,81	Pritok ob. Kanala br. 5.
Čazune	2,36	Pritok ob. Kanala br. 5.
Sali	1,67	Pritok ob. Kanala br. 5.
Jelenski potok	2,36	Pritok ob. Kanala br. 5.
Rakonek	3,1	Bujica, pritok Raše
Grdak	2,05	Bujični, tok, pritok Raše
Gurla	1,68	Bujični, tok, pritok Raše
Perila	2,2	Bujični, tok, pritok Raše
Ždinja	2,07	Bujični, tok, pritok Raše

Sušaki	0,51	Bujični, tok, pritok Raše
Sušica	1,98	Granica Općine (Pićan)

Izvor: Prostorni plan Općine Barban 2008.

Prostornim planom Istarske županije utvrđeni su vodotoci za koje je obavezno poduzimanje mjera zaštite i sanacije u cilju dostizanja kakvoće voda I i II vreste. U vodotoke i vreste koje su obuhvaćeni Planom zaštite voda je i rijeka Raša sa svim pritocima od izvora do Mosta Raša, što znači da se obavezno poduzimaju mjere zaštite za sve vodotoke bujičnog karaktera koji protječe kroz Općinu Barban i ulijevaju se u rijeku Rašu. Najveća vodna površina u Općini Barban odnosi se na rijeku Rašu, te Raški zaljev. Obalno područje Općine Barban, gdje Općina ima jedini izlaz na more, čini Raški zaljev. Riječ je o dubokom zaljevu čiji je donji dio nekadašnje doline rijeke Raše, koji je potopljen izdizanjem morske razine. Dug je oko 12 kilometara, prosječne širine približno 1 kilometar. Dubina zaljeva varira od 44 metara na ulazu u zaljev do 10 metara kraj luke Bršica; dalje prema ušću nastavljaju se pličine s dubinama manjim od 3 metra. Rijeka Raša svojim nanosima s vremenom zatrپava zaljev. Uvala Blaz, pogodna za razvoj turizma, nalazi se u turističkom naselju Rebići, s rakaljske strane Raškog zaljeva. Kroz povijest je ova uvala bila važan prometni pravac, koji je za vladavine Rimljana povezivao Pulu s Trsatom.

U Općini Barban kakvoća mora mjeri se u uvali Blaz. Tijekom 2015. godine sva ispitivanja kakvoće mora bilježe izvrsnu kakvoću mora u uvali Blaz. U nastavku se tablično prikazuju vrijednosti mjerjenja za razdoblje 2011-2014. godine.

Tablica 4. Kakvoća mora u uvali Blaz, Općina Barban

Godina	Broj mjerjenja	Izvrsno	Dobro	Zadov.	Nezadov.
2014	10	9	-	-	-
2013	10	8	-	-	-
2012	10	10	-	-	-
2011	10	10	-	-	-
UKUPNO	46	37	-	-	-

Izvor: Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj, 2015.

Sve plaže na području Općine Barban su prirodne plaže osim u dijelu uvale Blaz gdje se prema Prostornom planu planira uređena plaža.

Na području Općine Barban nalazi se veći broj pojilišta, koje je betoniralo lovačko društvo „Kamenjarka“, Barban. Pojilišta su zapremnine od 100 do 6.000 litara. Postoji još određeni broj izvora, bunara, šterni i bušenih zdenaca. Izvori pitke vode – izvorišta prema Prostornom planu čine ukupnu površinu od 4,65 hektara. Ovdje je potrebno istaknuti izvor Rakonek ispod Prnjani i Sv. Anton ispod Sutivanca.

Područje Općine Barban je vodozaštitno područje - III. i IV. zona zaštite. Područja obuhvaćena postojećim III. vodozaštitnim zonama izvorišta utvrđuju se kao područja srednje osjetljivosti vodonosnika, te se unutar njih širenje naselja ili izgrađenih gospodarskih struktura uvjetuje posebnim mjerama zaštite koje moraju biti propisane u planovima nižeg reda, dok se za izgradnju gospodarskih ili stambeno gospodarskih objekata van građevinskih područja naselja uvjetuje procjena utjecaja na okoliš u skladu s posebnim propisima. Područja obuhvaćena postojećim IV. vodozaštitnim zonama izvorišta ili neistraženim područjima sliva podzemnih voda utvrđuju se kao područja slabe osjetljivosti vodonosnika, te se izgradnja novih građevina i infrastrukture unutar ili van područja naselja uvjetuje procjenom utjecaja na okoliš u skladu s posebnim propisima. Prostornim se planom sva uža područja kraških jama i vrtača utvrđuju kao područja posebne osjetljivosti vodonosnika, te se utvrđuju mjere zaštite.

3.3.5. Prirodne vrijednosti i znamenitosti

Na području Općine Barban nalazi se Zaštićeni krajolik dolina rijeke Raše površine 1.624,51 ha i dio evidentiranog botaničkog rezervata "Rogatica" površine 174,78 ha. Prirodne i krajobrazne vrijednosti Općine Barban mogu se podijeliti u dvije kategorije:

1. Značajni krajobraz - obuhvaća prirodne ili kultivirane predjele veće estetske ili kulturnopovijesne vrijednosti, ili krajolike očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedina područja, odnosno predjele većih krajobraznih vrijednosti.
 - uski obalni pojas zimzelenih šuma hrasta crnike u dolini rijeke Raše
2. Posebni rezervat - područje kopna od osobitog značenja radi svoje jedinstvenosti, rijetkosti ili reprezentativnosti, ili je stanište ugrožene divlje svoje

- botanički rezervat područja „Gočan-Rogatica“

3. Zaštićeni krajolik

- okoliš povijesne cjeline naselja Barban

Na području Općine Barban zaštićenu prirodnu baštinu čine: zaštićeni krajolik, posebni rezervat i zaštićeni krajolik ukupne površine 1799 hektara, što ukupno čini 19,73% ukupne površine Općine.

Slika 11. Dolina rijeke Raše – zimzeleni pojas

Izvor: TZO Barban, 2015.

U područje doline rijeke Raše kao značajnog krajobraza nalazi se uski obalni pojas zimzelenih šuma hrasta crnike i njenih ostataka. One se uslijed utjecaju topline mora, uvlače dublje u kopno, kao npr. u dolini rijeke Raše.

Slika 12. Okoliš povijesne cjeline naselja Barban

Izvor: panoramio.com

Okoliš povijesne cjeline naselja Barban spada u zaštićene krajolike. Posebno su interesantne istočne i sjeveroistočne padine Barbana, gdje se na pojedinim dijelovima uočavaju ostaci gradinskog nasipa (bedema).

Slika 13. Kamenolom na brdu Rogatica

Izvor: gradimo.hr

U Općini Barban na brdu Rogatica nalazi se kamenolom. Iako je rad kamenoloma upropastio vrijednost nalazišta, još sredinom prošlog stoljeća na ovom su mjestu otkriveni ostaci crkvice s kraja 5. stoljeća. Oko crkve se nalazilo groblje za koje se vjeruje da se koristilo i nakon uništenja crkve u 7. stoljeću. Na obroncima brežuljka na pojedinim mjestima još uvijek su vidljivi tragovi arhitekture, a pronalaze se i ulomci keramike. Prostornim planom se predviđa, u prostoru sanacije kamenoloma "Rogatica-Gočan" na način da se izvrši rekonstrukcija šumske površine u svrhu rekreativnog korištenja - golf vježbališta površine 40 ha i konjičke rekreacije površine 65,45 ha. U tom prostoru se ne predviđa izgradnja drugih građevina osim infrastrukture.

Ostaci davnih naselja nalaze se s obje strane ceste Barban – Svetvinčenat. Na lokalitetu Stari Gočan, nešto sjevernije od Rogatice, otkriveni su ostaci naselja u kojem je život trajao do 14. stoljeća. Tu su crkva Sv. Jelene, ali i ostaci vrlo stare crkve i zatrpane cisterne. Gočan je bio naseljen još u pretpovijesti. Na njemu je postojala gradina eliptičnog oblika sa obrambenim bedemom. Ne zna se je li bio naseljen i u rimsko doba, no negdje u 4. stoljeću, na mjestu pretpovijesne gradine, naselje se ponovno okružuje obrambenim bedemima. Život u Gočanu je trajao sve do 14.st.

Slika 14. Posebni rezervat na lokalitetu Stari Gočan

Izvor: panoramio.com

3.3.6. Kulturna baština

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspekcijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskog vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u svezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara³.

Kulturna dobra u smislu ovog Zakona jesu⁴:

- pokretne i nepokretne stvari od umjetničkog, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značenja
- arheološka nalazišta i arheološke zone, krajolici i njihovi dijelovi koji svjedoče o čovjekovoj prisutnosti u prostoru, a imaju umjetničku, povijesnu i antropološku vrijednost
- nematerijalni oblici i pojave čovjekova duhovnog stvaralaštva u prošlosti kao i dokumentacija i bibliografska baština i
- zgrade, odnosno prostori u kojima se trajno čuvaju ili izlažu kulturna dobra i dokumentacija u njima.

Vlasnici i nositelji prava na kulturnom dobru te drugi imatelji kulturnoga dobra odgovorni su za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara prema odredbama ovog Zakona. Za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, za određivanje mjera zaštite i nadzor nad njihovim provođenjem, u sklopu svoga djelokruga skrbe i odgovorna su tijela državne uprave, tijela lokalne samouprave i uprave i tijela lokalne samouprave u području kulture, prostornog planiranja i uređenja prostora, zaštite okoliša, graditeljstva, stambenog i komunalnog gospodarstva, turizma, finansija, unutarnjih poslova i pravosuđa sukladno zakonu i drugim propisima. Svi su građani dužni skrbiti o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, te prijaviti nadležnom tijelu dobro za koje se podrazumijeva da ima svojstvo kulturnoga dobra.

³ Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, 2014.

⁴ Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, 2014.

Prema članku 5. istoga zakona svrha je zaštite kulturnih dobara:

- zaštita i očuvanje kulturnih dobara u neokrnjenom i izvornom stanju, te prenošenje kulturnih dobara budućim naraštajima
- stvaranje povoljnijih uvjeta za opstanak kulturnih dobara i poduzimanje mjera potrebnih za njihovo redovito održavanje
- sprječavanje svake radnje kojom bi se izravno ili neizravno mogla promijeniti svojstva, oblik, značenje i izgled kulturnog dobra i time ugroziti njegova vrijednost
- sprječavanje protupravnog postupanja i protupravnog prometa kulturnim dobrima te nadzor nad izvozom, iznošenjem, uvozom i unošenjem kulturnih dobara
- uspostavljanje uvjeta da kulturna dobra prema svojoj namjeni i značenju služe potrebama pojedinca i općem interesu.

Prema člancima 7., 8. i 9. istoga zakona kulturna dobra mogu se podijeliti u tri skupine i to:

1. Nepokretna kulturna dobra

- Nepokretno kulturno dobro može biti:
 - grad, selo, naselje ili njegov dio
 - građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolišem
 - elementi povijesne opreme naselja
 - područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama
 - arheološko nalazište i arheološka zona, uključujući i podvodna nalazišta i zone
 - područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima
 - krajolik ili njegov dio koji sadrži povijesno karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru
 - vrtovi, perivoji i parkovi
 - tehnički objekt s uređajima i drugi slični objekti.

2. Pokretna kulturna dobra

- Pokretno kulturno dobro može biti:
 - zbirka predmeta u muzejima, galerijama, knjižnicama i drugim ustanovama, kao i u drugim pravnim osobama te državnim i upravnim tijelima uključujući i kod fizičkih osoba
 - crkveni inventar i predmeti
 - arhivska građa, zapisi, dokumenti, pisma i rukopisi
 - filmovi
 - arheološki nalazi
 - antologiska djela likovnih i primijenjenih umjetnosti i dizajna
 - etnografski predmeti
 - stare i rijetke knjige, novac, vrijednosni papiri, poštanske marke i druge tiskovine
 - dokumentacija o kulturnim dobrima
 - kazališni rekviziti, skice, kostimi i sl.
 - uporabni predmeti (namještaj, odjeća, oružje i sl.), prometna i prijevozna sredstva i uređaji, predmeti koji su značajna svjedočanstva razvijena znanosti i tehnologije te
 - druge pokretne stvari od umjetničkoga, povijesnoga, paleontološkoga, arheološkoga, antropološkoga i znanstvenog značaja.

3. Nematerijalna kulturna dobra

- Nematerijalno kulturno dobro mogu biti razni oblici i pojave duhovnog stvaralaštva što se prenose predajom ili na drugi način, a osobito:
 - jezik, dijalekti, govor i toponimika, te usmena književnost svih vrsta,
 - folklorno stvaralaštvo u području glazbe, plesa, predaje, igara, obreda, običaja, kao i druge tradicionalne pučke vrednote,
 - tradicijska umijeća i obrti.

Očuvanje nematerijalnih kulturnih dobara provodi se izradbom i čuvanjem zapisa o njima, kao i poticanjem njihova prenošenja i njegovanja u izvornim i drugim sredinama.

4. Zaštita dobara od lokalnog značenja

Dobro za koje prema odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara nije utvrđeno da je pod zaštitom kao kulturno dobro, predstavničko tijelo županije, grada ili Općine može proglašiti zaštićenim, ako se nalazi na njihovu području. Vlastitom se odlukom može odrediti dobro koje proglašava zaštićenim, a način njegove zaštite utvrdit će uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela, te osigurati uvjete i sredstva potrebna za provedbu odluke.

Područje Općine Barban bogato je spomenicima kulturne baštine. Sadrži veliki broj spomenika i značajnih građevina iz različitih vremena. Na području Općine Barban sljedeći spomenici su registrirani kao kulturno dobro (Zakonski status prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara): crkva Sv. Nikole, palača Loredan, Vela vrata, palača uz Vela vrata, četverokutna kula, ostaci sustava zidina, kapela Sv. Antuna, kapela Sv. Jakova, općinski zdenac u Barbanu i Gubavica – crkva Sv. Margerete.

Tablica 5. Najznačajniji spomenici i starine područja Općine Barban s uvjetima zaštite

Naselje	Naziv	Status spomenika
Barban	Crkva Sv. Nikole	R
Barban	Palača Loredan	R
Barban	Vela vrata	R
Barban	Palača uz Vela vrata	R
Barban	Mala vrata	R
Barban	Četverokutna kula	R
Barban	Ostaci sustava zidina	R
Barban	Kapela Sv. Antuna	R
Barban	Kapela Sv. Jakova	R
Barban	općinski zdenac	R
Gubavica	Crkva Sv. Margarete	R

U Tablici 6. prikazuje se popis zaštićenih spomenika i najznačajnijih starina područja Općine Barban s uvjetima zaštite.

Župna crkva Sv. Nikole sagrađena je i posvećena 1701. godine na temeljima barbanskog kaštela i na mjestu ranije crkve. Literatura kazuje da je ranija crkva

postojala već možda u 9. st., te zasigurno u 15. st., da je bila niža i kraća od sadašnje, i imala polukružnu apsidu. Za biskupske vizitacije 1659. Godine ranija zborna crkva je opisana kao trobrodna s povišenim srednjim brodom. Gradnja nove crkve potpuno je dovršena 1708. godine. Velika jednobrodna crkva povišenog svetišta, vezana je za palaču Loredan sakristijom za koju se pretpostavlja da je iskorišteno prizemlje jedne okrugle kule barbanskog kaštela, te oratorijem s izravnim pristupom u crkvu iz feudalne palače na katu iste kule. Postoje pretpostavke da su ostaci još jedne, četvrtaste kule ugrađeni u sjeverni zid crkve, kao i dio zidina kaštela. Na zapadnom pročelju, na ostacima srednjovjekovne kule 1585. godine izgrađen je zvonik zaključen osmerokutnim tamburom. Na pročeljima crkve očuvani su ostaci vaspene žбуке. Crkva je obnavljana 1843. i 1959. godine.

Slika 15. Župna crkva Sv. Nikole

Izvor: TZO Barban, 2015.

Po kupnji Barbana u 16. st. venecijanska obitelj Loredan za boravka u gradu, i njihovi kapetani stanovali su u „staroj“ palači. Godine 1606. na istočnom dijelu ruševnog srednjovjekovnog kaštela kapetan Anton Capelo sagradio je unutrašnje krilo feudalne palače te gradnju obilježio svojim grbom, grbom obitelji Loredan i natpisom iznad vrata. Prema nekim povijesnim navodima je to krilo srušeno 1879. godine. Unutrašnje krilo palače ima spremišta u prizemlju, i na prvom katu piano nobile, s trijemom na kamenim stupovima. Do prvog kata vode dva vanjska stubišta. Reprezentativno pročelje prema gradskom trgu izgrađeno je početkom 18. st. Dugačko pročelje u središnjoj osi ima u

prizemlju jednostavan polukružno zaključeni kameni portal, a na katu barokni balkon s kamenim portalom i čuvanom izvornom željeznom rešetkom. Nad balkonom je grb Loredana. Palača Loredan povezana je sa župnom crkvom Sv. Nikole oratorijem na katu nad sakristijom. Za ovaj dio palače pretpostavlja se da je smješten u okrugloj kuli nekadašnjeg kaštela.

Slika 16. Palača Loredan

Izvor: TZO Barban, 2015.

U srednjovjekovni kaštel se ulazilo kroz dvoja vrata, Vela vrata iznad kojih se nalazi grb obitelji Loredan, koja su vodila na glavni trg i Mala vrata, koja nadvisuju ostaci srednjovjekovnog bedema. Reprezentativna Vela vrata oblikovana su plitkim klesanim kvadrima, koji su nad profiliranim impostama dovratnika, oko polukružnog nadvoja, rezani „na špic“. Nad volutnim zaglavnim kamenom profilirano je gređe koje se obraća, a nad njim segment zida s grbom Loredana i kartušom. Pri vrhu zida je očuvana konzola na temelju koje se pretpostavlja izgled srednjovjekovnih vrata.

Slika 17. Vela vrata

Izvor: TZO Barban, 2015.

Uz Vela vrata nalazi se palača koja je smještena unutar perimetra nekadašnjih obrambenih zidina, na čiji se sačuvani segment te Vela vrata oslanja jugozapadnim uglom. Prednje pročelje je orijentirano na glavnu uzdužnu i prvu od tri poprečne ulice povijesne jezgre. Nad volutnim zaglavnim kamenom polukružnog nadvoja je niz konzolica koje nose kamene škrilje. Položaj baroknog portala tik pred Velim vratima i neposredno uz crkvu Sv. Jakova čini važnu vizuru pri ulasku u povijesnu jezgru naselja. Kapetan Antun Franković dao je izgraditi istočna „Mala vrata“ 1720. godine, te obnoviti 1726. godine. Mala vrata su jednostavna, pokuružno zaključenog otvora u čijem je zaglavnom kamenu uklesana godina izgradnje. Sagrađena su u dijelu obrambenih zidina na kojem je nazubljeno krunište. Nije utvrđeno da li su upravo na ovoj poziciji postojala istočna vrata utvrđenog naselja.

Slika 18. Mala vrata

Izvor: smrikve.com

Srednjovjekovni kaštel bio je opasan bedemima i kulama, od kojih su sačuvane dvije kule, jedna je okrugla a druga četverokutna. Ostaci srednjovjekovnog kaštela sačuvani su u jugozapadnom dijelu povijesne jezgre naselja. Kaštel je bio pravokutnog tlocrta i imao je četri kule. Četverokutna danas samostojeća kula je zapuštena i u prilično lošem stanju.

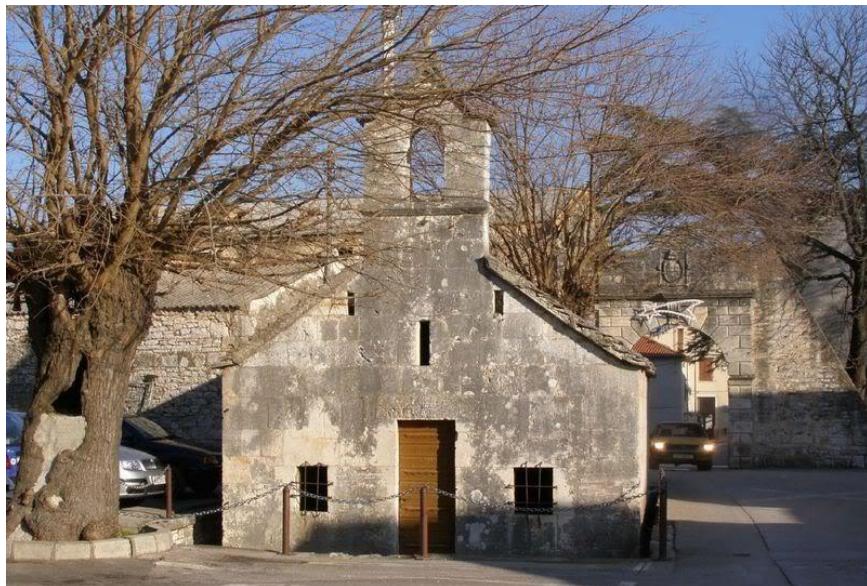
Slika 19. Četverokutna kula

Izvor: TZO Barban, 2015.

Kapela Sv. Antuna, mala je jednobrodna bratovštinska gotička kapela, smještena ispred Velikih gradskih vrata, kvadratnog tlocrta, ravnog začelja, zidana pravilnim kamenim klesancima i prekrivena krovom od kamenih škrilja. Unutrašnjost je presvođena šiljatim svodom i oslikana gotičkim freskama provincijskog slikara talijanskog smjera iz prve četvrtine 15. stoljeća.

Slika 20. Kapela Sv. Antuna

Izvor: TZO Barban, 2015.

Kapela sv. Jakova smještena je na sjevernom rubu naselja, mala je jednobrodna gotička kapela, izduženog pravokutnog tlocrta. Zidana je kamenim klesancima u pravilnim pojasevima različitih visina. Pročelje je raščlanjeno jednostavnim kamenim profiliranim portalom i po jednim kvadratnim prozorom sa svake strane i zaključeno zvonikom na preslicu sa jednim lukom za zvono. Sjeverno pročelje rastvoreno je samo jednim malim prozorom sa okruglom zvjezdolikom rozetom. U unutrašnjosti kapele na začelnom zidu i u istočnom dijelu bočnih zidova sačuvane su zidne slike s prikazom scena legende o sv. Jakovu i prikazom Bogorodice zaštitnice iz polovine 15. stoljeća.

Slika 21. Kapela Sv. Jakova

Izvor: smrikve.com

Crkvica sv. Margarete na Gubavici jedna je od pet crkava u Istri posvećenih antiohijskoj svetici iz 3. stoljeća, sv. Margareti. Građevina je podignuta oko 1300. godine i tipična je istarska gotička crkva s apsidom. Jednobrodna građevina pravokutnog tlocrta s upisanom apsidom i otvorenog krovišta, sagrađena je manjim priklesanim kamenom slaganim u pravilne redove, dok su uglovni kameni veći i pravilnije klesani. Pročelje je razvedeno ulaznim otvorom zaključenim polukružnim kamenim nadvratnikom koji je iznutra oblikovan u šiljati luk. S obje strane ulaza je po jedan prozorski otvor, dok na ostalim zidovima otvora nema, osim uskog prozorčića u apsidi.

Slika 22. Crkva Sv. Margarete

Izvor: istrapedia.hr

3.4. Stanovništvo Općine Barban

U Istarskoj županiji živi 208.055 stanovnika⁵. Prema istom izvoru Općina Barban imala je 2.721 stanovnika, od kojih 1.305 muškaraca i 1.416 žena. U Općini Barban živi 1,3% stanovništva od ukupnog stanovništva Istarske županije. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine na razini županije zabilježen je gotovo neznatan rast stanovništva (0,9%) dok se na razini Općine Barban (- 2,89%) broj stanovnika smanjio, što daje ne baš povoljnu demografsku sliku.

U periodu od 1981.-1991. godine broj stanovnika u Općini Barban pao je za 21, a u periodu 1991.-2001. broj stanovnika je iznosio 2.802 i povećao se za 177. Prema Popisu stanovništva iz 2001. godine u Općini Barban živjelo je 2.802 stanovnika. U Općini Barban u 2011. godini, u odnosu na 2001. godinu, broj stanovnika smanjio se za 81 stanovnik ili 2,89%. Koeficijent kretanja stanovništva u razdoblju od 2001. do 2010. godine u Općini Barban iznosi 96,4⁶.

⁵ Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva kućanstava i stanova 2011., Zagreb, 2013.

⁶ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije: Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013., <https://razvoj.gov.hr/>.

Gustoća naseljenosti Općine Barban iznosi 31,1 st/km² što je uvrštava među slabo naseljene jedinice lokalne samouprave u Istarskoj županiji (74,41 st/km²). Prosječna starost stanovništva iznosi 45,6 godina.

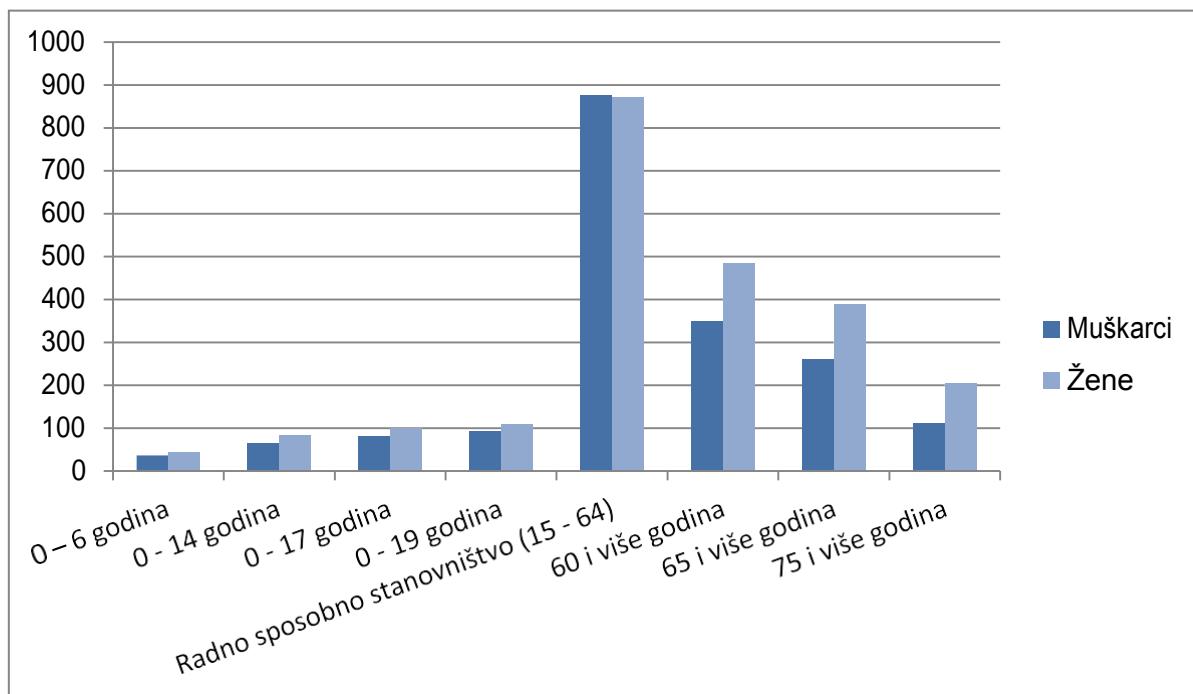
Tablica 6. Kontingenti stanovništva u Općini Barban

Spol	0 – 6	0 - 14	0 - 17	0 - 19	Radno sposobno stanovništvo (15 - 64)	60 i više	65 i više	75 i više
Muškarci	36	64	81	91	874	348	259	112
Žene	43	84	99	107	870	483	387	205
UKUPNO	79	148	180	198	1.744	831	646	317

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Prema prikazanim podacima vidljivo je da se najveći broj stanovnika nalazi u kontingentu radno sposobnog stanovništva, kako za muškarce, tako i za žene. Iz priložene tablice vidljivo je da 1.744 osoba pripada skupini radno sposobnog stanovništva, od 15 do 64 godina starosti. U nastavku se podaci iz tablice prikazuju grafički.

Grafikon 1. Kontingenti stanovništva u Općini Barban

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

U nastavku se prikazuje broj stanovnika prema stečenom obrazovanju.

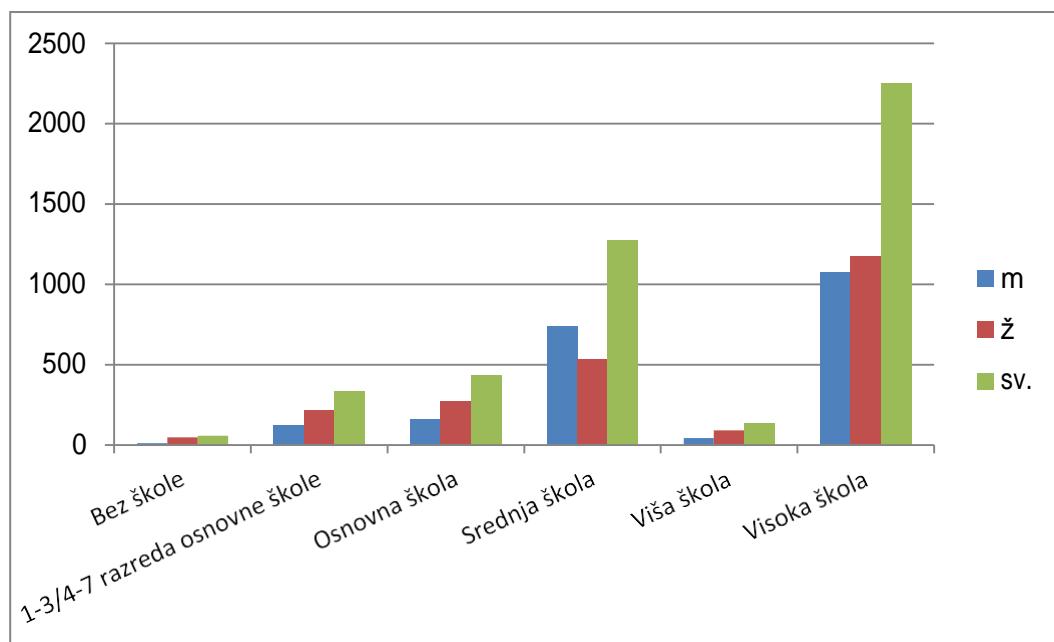
Tablica 7. Stanovništvo Općine Barban prema stečenom obrazovanju

OPĆINA	BARBAN			
	Spol	M	Ž	UK.
Bez škole	2	21	23	
1-3/4-7 razreda osnovne škole	11	47	58	
Osnovna škola	120	212	332	
Srednja škola	158	272	430	
Viša škola	741	530	1271	
Visoka škola	43	90	133	
UKUPNO	1075	1172	2247	

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Iz tablice je vidljivo da je 1,02% stanovništva bez završenog bilo kakvog stupnja obrazovanja. Osnovnu školu završilo je ukupno 14,77% osoba, srednju školu 19,13% osoba, višu školu 56,56% osoba, visoku školu 5,91% osoba dok niti jedna osoba nije stekla doktorat znanosti.

Grafikon 2. Stanovništvo Općine Barban prema stečenom obrazovanju

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

U strukturi stečenog obrazovanja vidljivo je kako je nešto veći broj žena završio osnovnu školu. Veći je broj muškaraca koji su završili srednju školu dok je veći broj žena koje su završile višu i visoku školu.

U sljedećoj tablici prikazuje se stanovništvo Općine Barban prema izvorima financiranja.

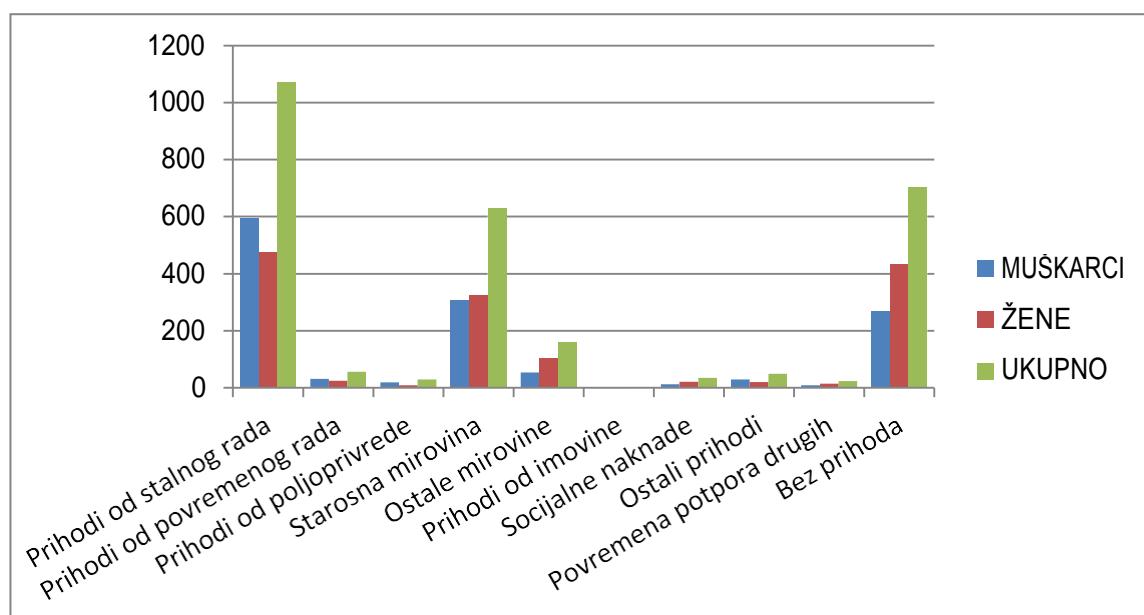
Tablica 8. Izvori financiranja stanovništva Općine Barban

VRSTA PRIHODA	MUŠKARCI	ŽENE	UKUPNO
Prihodi od stalnog rada	595	476	1071
Prihodi od povremenog rada	32	25	57
Prihodi od poljoprivrede	20	9	29
Starosna mirovina	308	323	631
Ostale mirovine	54	105	159
Prihodi od imovine	1	2	3
Socijalne naknade	13	22	35
Ostali prihodi	29	21	50
Povremena potpora drugih	9	15	24
Bez prihoda	270	432	702
UKUPNO	1331	1430	2761

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Iz tablice je vidljivo da najveći broj stanovnika, njih 1.071 ili 38,79% ostvaruje prihode od stalnog rada. Njih 702 ili 25,42% stanovništva Općine je bez prihoda, dok su 631 osobe ili 22,85% u starosnoj mirovini. Podaci se u nastavku prikazuju grafički.

Grafikon 3. Izvori financiranja stanovništva Općine Barban

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. Godine

Iz grafikona je vidljivo da je osnovni izvor prihoda za najveći broj stanovnika prihod od stalnog rada, a slijedi stanovništvo koje ne ostvaruje prihode. Značajan udio stanovništva ostvaruje prihode iz starosne te ostalih mirovina. Prihode od poljoprivrede ostvaruje tek neznatan udio stanovnika u Općini Barban.

3.4.1. Naseljena mjesta na području Općine Barban

Općina Barban se sastoji od 6 katastarskih Općina: Barban, Sutivanac, Gočan, Šajini, Prnjani te manjeg dijela Općine Rakalj. Na području Općine Barban nalazi se 23 samostalnih naselja, a ukupno 31 naselja. Veća naselja su: Barban, Sutivanac, Šajini, Manjadvorci, Želiski i Hrboki.

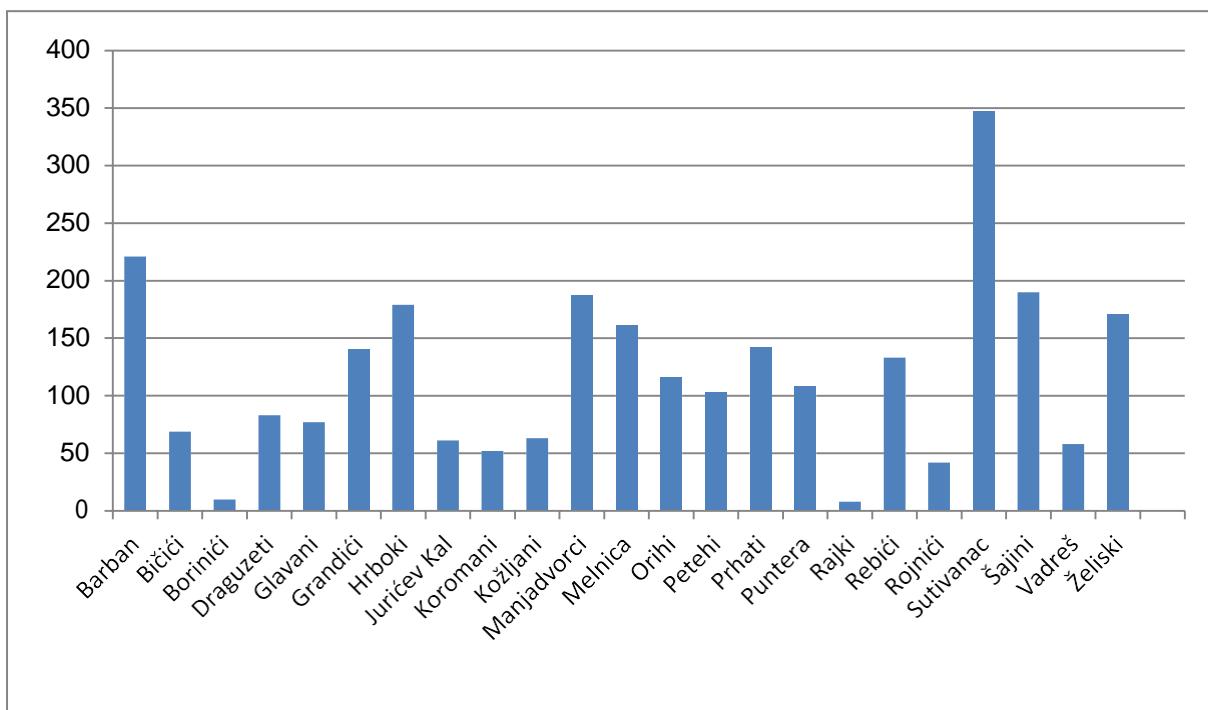
Tablica 9. Broj stanovnika u naseljima Općine Barban

NASELJE	BR. STANOVNIKA
Barban	221
Bičići	69
Borinići	10
Draguzeti	83
Glavani	77
Grandići	140
Hrboki	179
Jurićev Kal	61
Koromani	52
Kožljani	63
Manjadvorci	187
Melnica	161
Orihi	116
Petehi	103
Prhati	142
Puntera	108
Rajki	8
Rebići	133
Rojnići	42
Sutivanac	347
Šajini	190
Vadreš	58
Želiski	171
UKUPNO	2721

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Iz tablice je vidljivo da je distribucija stanovništva po naseljima ravnomjerno raspoređena u većim naseljima. U naselju Sutivanac živi 12,75% stanovništva, u naselju Šajini 6,98%, u naselju Manjadvorci 6,87%, u naselju Želiski 6,28% te u naselju Hrboki 6,57% ukupnog stanovništva Općine Barban. 8% stanovništva Općine Barban živi u naselju Barban. Najmanji broj stanovnika živi u Borinićima, Koromanima i Rajkima. U nastavku se podaci iz tablice prikazuju grafički.

Grafikon 4. Stanovništvo u Općini Barban

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

U nastavku se prikazuje broj stanovnika prema naseljima i dobnim skupinama.

Tablica 10. Broj stanovnika prema najvećim naseljima i dobnim skupinama

DOBNA SKUPINA	Barban	Hrboki	Manjadvorci	Sutivanac	Šajini	Želiski	UKUPNO
0-4	8	5	5	21	8	8	55
5-9	7	8	6	10	8	5	44
10-14	13	11	12	10	3	7	56
15-19	6	10	10	15	5	10	56
20-24	15	10	6	26	12	13	82
25-29	21	12	7	35	18	16	109
30-34	16	11	8	22	11	10	78
35-39	11	15	14	12	12	5	69

40-44	12	11	9	24	6	12	74
45-49	13	12	11	23	10	15	84
50-54	23	11	17	27	21	14	113
55-59	16	7	18	27	16	11	95
60-64	14	12	17	20	20	10	93
65-69	11	13	13	12	5	3	57
70-74	13	8	12	29	16	12	90
75-79	11	8	10	12	8	10	59
80-84	8	11	8	15	7	5	54
85-89	2	2	7	7	3	5	26
90-94	-	2	2	-	1	-	5
95 i više	1	-	-	-	-	-	1
UKUPNO	221	179	192	347	190	171	1300

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Iz tablice je vidljivo da najveći udio u ukupnom stanovništvu imaju osobe zrele životne dobi. Ukupno sagledavano, prema popisu iz 2011., u Općini Barban, prevladava stanovništvo smješteno u kontigent „20-59“, dakle između 20 i 59 godine i to s udjelom od 53,32%. Mlađe stanovništvo, dakle stanovnici do 19 godina čine 16,13% od ukupnog broja stanovnika, dok je starija populacija zastupljena u Općini Barban sa udjelom u visini od 30,54%. Približno isti omjeri u strukturi identificirani su i na razini pojedinih naselja-manjih tvorbenih dijelova Općine Barban.

3.4.2. Kretanje stanovništva

U nastavku se uspoređuje broj stanovnika u navedenim naseljima prema Popisima stanovništva iz 1991., 2001. i 2011. godine.

Tablica 11. Kretanje broja stanovnika po naseljima u Općini Barban

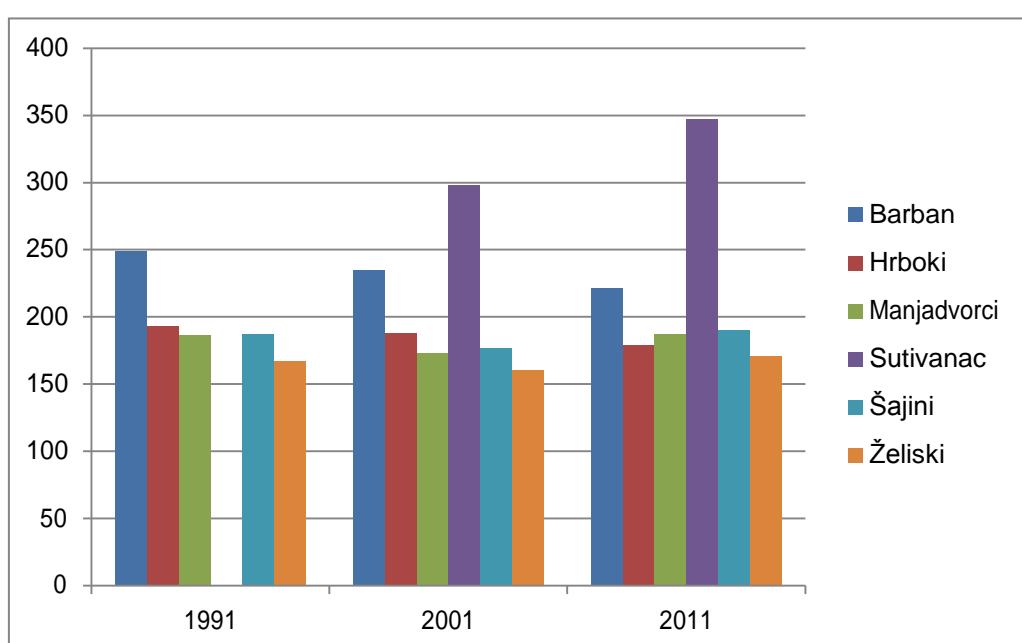
Naselje	1991	2001	2011
Barban	249	235	221
Hrboki	193	188	179
Manjadvorci	186	173	187
Sutivanac	-	298	347
Šajini	187	177	190
Želiski	167	160	171
UKUPNO	982	1231	1295

Izvor: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 1991., 2001., 2011. godine.

Usporedbom broja stanovnika vidljivo je kontinuirano povećanje broja stanovnika po naseljima Općine Barban, a s tim u svezi i povećanje ukupnog broja stanovnika u Općini Barban, izuzev naselja Barban i Hrboki u kojima je prisutno blago smanjenje broja stanovnika. Za naselje Sutivanac nema podataka za broj stanovnika za 1991. godinu.

U nastavku se grafički prikazuje kretanje broja stanovnika po naseljima u Općini Barban.

Grafikon 5. Kretanje broja stanovnika po naseljima u Općini Barban

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2014.

Predviđa se daljnje povećanje broja stanovnika u Općini Barban, dijelom zbog razvoja turizma i gospodarstva, a dijelom zbog povećanja kvalitete života u Općini.

3.4.3. Struktura nezaposlenih

Uobičajena mjera nezaposlenosti je stopa registirane nezaposlenosti, koja dovodi u odnos ukupan broj nezaposlenih osoba sa kontigentom radne snage ili radno aktivnog stanovništva. U nastavku se vrši usporedba Općine Barban s prosjekom Hrvatske i Istarske županije putem udjela nezaposlenih osoba u ukupnom stanovništvu.

Tablica 12. Udio nezaposlenih u ukupnom stanovništvu

	Broj nezaposlenih		Ukupni broj stanovnika	Udio nezaposlenih	
	2013	2014		2013	2014
Republika Hrvatska	345.112	330.915	4.284.889	8,05%	7,72%
Istarska Županija	9.071	7.839	208.055	4,36%	3,77%
Općina Barban	111	89	2.721	4,07%	3,27%

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2014.

Sa 111 nezaposlenih osoba krajem 2013. godine, odnosno 89 nezaposlenih osoba krajem 2014. godine, udio nezaposlenih osoba u ukupnom stanovništvu Općine Barban značajno je niži od prosjeka Hrvatske i Istarske županije. Pod utjecajem višegodišnjih recesijskih uvjeta, broj nezaposlenih osoba od 2009. konstantno je bilježio porast, no pad nezaposlenosti u 2014. godini ukazuje na zaokret višegodišnjih trendova.

U nastavku se tablično prikazuju nezaposlene osobe u Općini Barban prema stupnju obrazovanja. Podaci se prikazuju za posljednje petogodišnje razdoblje, od 2010. godine do kraja 2014. godine. Podaci za 2014. godinu odnose se na razdoblje do 31.10.2014. godine. Prema podacima iz tablice 12. vidljivo je povećanje ukupnog broja nezaposlenih u Općini Barban kroz razdoblje 2010.-2012. god. U posljednje dvije godine prisutno je blago smanjenje nezaposlenosti. Vidljiv je trend veće nezaposlenosti ženskih osoba od muških osoba kroz cijelo analizirano razdoblje. Potrebno je napomenuti da na pad broja nezaposlenih u Općini Barban svakako jednim dijelom utječe razdoblje sezone.

Tablica 13. Nezaposleni prema stupnju obrazovanja u Općini Barban

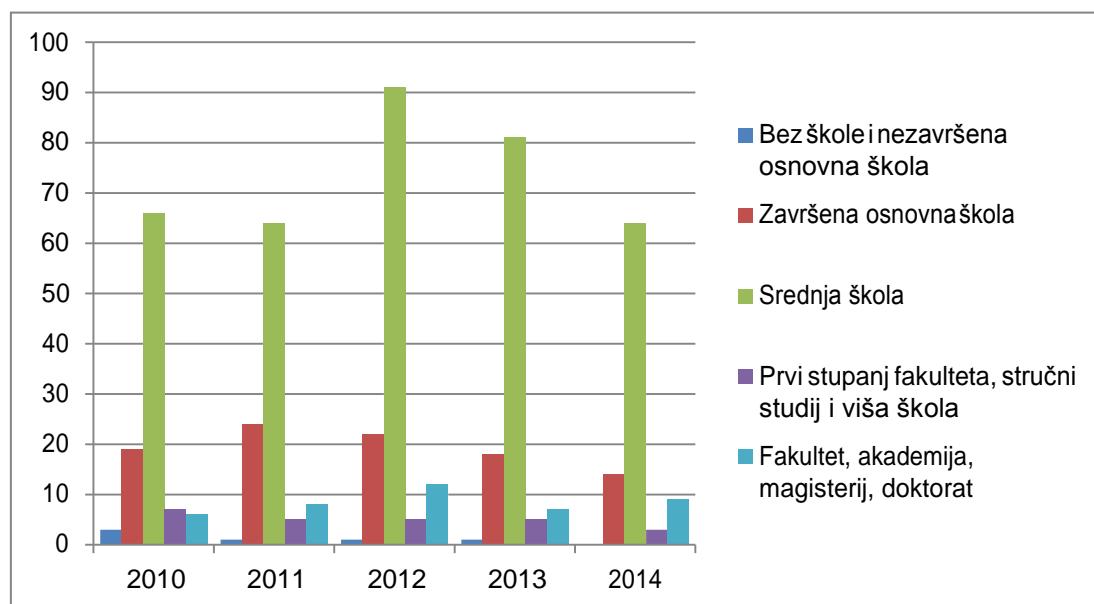
GODINA SPOL	2010			2011			2012			2013			2014			
	Razina	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.
		Podrazina														
Bez škole i nezavršena osnovna škola	2	1	3	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0
Završena osnovna škola	2	17	19	6	18	24	5	17	22	6	12	18	6	8	14	
Srednja škola	35	31	66	28	36	64	47	44	91	36	44	81	27	38	64	
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	3	4	7	2	3	5	2	3	5	1	4	5	1	2	3	

Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	4	2	6	3	5	8	5	7	12	4	4	7	3	5	9
UKUPNO	46	55	101	40	62	102	60	71	131	47	64	111	37	53	89

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

Iako je vidljivo povećanje broja nezaposlenih, u posljednjih pet godina povećao se i broj stanovnika u Općini Barban. U posljednjih pet godina broj nezaposlenih povećao se sa 101 osoba u 2010. godini na 131 osobu u 2012. godini, te se isti smanjio na 89 osoba u 2014. godini što predstavlja smanjenje od 11,88%.

Grafikon 6. Nezaposleni prema stupnju obrazovanja u Općini Barban

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

Najveći broj nezaposlenih ima završenu srednju školu, jer i najveći udio u ukupnom stanovništvu Općine Barban imaju osobe sa završenom srednjom školom.

Udio nezaposlenih sa završenom srednjom školom u 2010. godini iznosio je 65,34% dok je udio nezaposlenih sa završenom osnovnom školom u ukupnom broju nezaposlenih iznosio 18,81%.

U 2014. godini udio nezaposlenih sa završenom srednjom školom u ukupnom broju nezaposlenih iznosio je 71,91% dok je udio nezaposlenih sa završenom osnovnom školom iznosio 15,73%.

Tablica 14. Nezaposleni prema dobi u Općini Barban

GODINA	2010			2011			2012			2013			2014			
	SPOL	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.	M	Ž	UK.
15-19		8	2	10	2	0	4	4	2	6	5	3	8	3	2	5
20-24		6	4	10	6	8	19	8	6	14	11	8	19	9	8	17
25-29		2	10	12	2	13	19	9	11	20	7	16	23	10	13	23
30-34		7	2	9	3	7	16	8	12	20	8	11	19	7	11	18
35-39		3	9	12	3	4	9	5	6	11	10	9	19	9	8	17
40-44		2	6	8	4	8	7	2	5	7	3	5	8	6	8	14
45-49		3	3	6	4	3	12	6	6	12	8	8	16	5	5	10
50-54		5	10	15	6	12	18	7	12	19	9	11	20	7	9	16
55-59		7	9	16	7	7	13	6	10	16	6	10	16	8	9	17
60 i više		3	0	3	3	0	2	2		2	2	1	3	4	1	5
UKUPNO		46	55	101	40	62	119	57	480	127	69	82	151	68	74	142

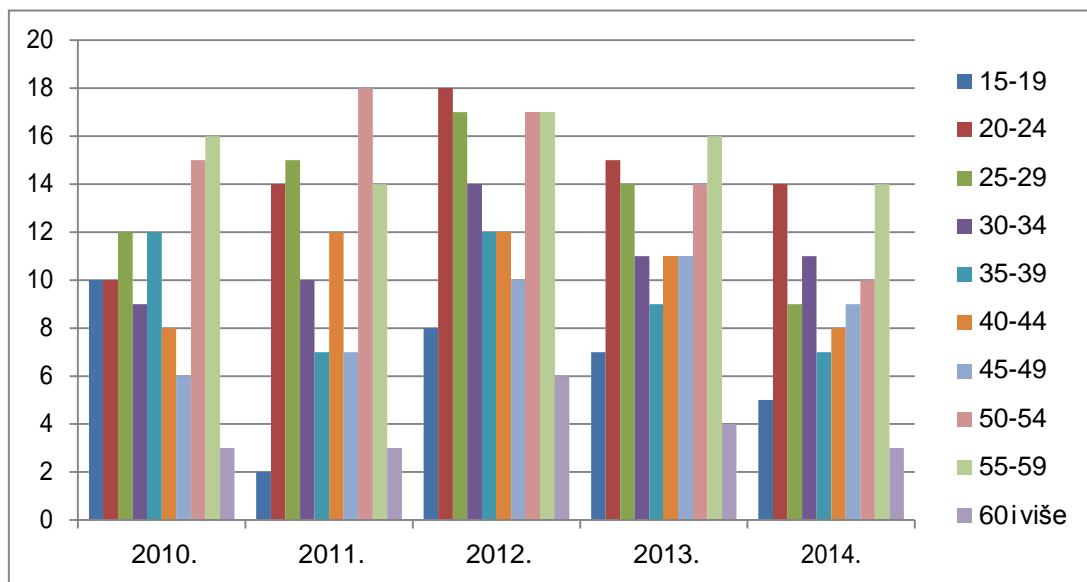
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

Prema podacima iz tablice najveći udio nezaposlenih u ukupnom broju nezaposlenih imaju osobe u dobi od 20 do 34 godine, te od 45 do 59 godina. Najmanji udio nezaposlenih imale su osobe u dobi od 35 do 44 godine, iako taj trend bilježi negativnu promjenu u 2014. godini, odnosno udio nezaposlenih u dobi od 35 do 44 godine se povećao u 2014. godini.

Iz grafikona je vidljivo da se u 2013. i 2014. godini najveći broj nezaposlenih nalazi se u dobnoj skupini od 20 do 24, te 25 do 29 godina. Ta dobna skupina je i prijašnjih godina imala najveći broj nezaposlenih, uz dobnu skupinu od 20 do 24 godine (2011. i 2012.) te uz dobnu skupinu od 30 do 34 godine (2012.).

U 2013. godini vidljivo je smanjenje nezaposlenih u svim dobним skupinama dok se u 2014. godini situacija dodatno popravlja za sve dobne skupine, osim dobnih skupina od 30 do 34 godine.

Tablica 15. Nezaposleni prema dobi u Općini Barban

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

U nastavku se prikazuju podaci o zaposlenim osobama po djelatnostima u Općini Barban u 2011. godini.

Tablica 16. Zaposleni po sektorima u Općini Barban u 2011. godini

DJELATNOST	UKUPNO	UDIO
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	23	2,08%
Rudarstvo i vađenje	4	0,36%
Prerađivačka industrija	234	21,19%
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	14	1,27%
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	33	2,98%
Građevinarstvo	90	8,15%
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	201	18,20%
Prijevoz i skladištenje	90	8,15%
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	60	5,43%
Informacije i komunikacije	19	1,72%
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	36	3,26%
Poslovanje nekretninama	5	0,45%
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	32	2,89%
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	19	1,72%
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	93	8,42%
Obrazovanje	50	4,53%
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	62	5,61%
Umjetnost, zabava i rekreacija	15	1,36%

Ostale uslužne djelatnosti	24	2,17%
OPĆINA BARBAN	1104	100,00%

Izvor: Državni zavod za statistiku

Na području Općine Barban ukupno je bilo zaposleno 1.104 osobe. Najveći udio zaposlenih je u djelatnosti prerađivačke industrije koji iznosi 21,19% ili 234 osobe. Sljedeća je djelatnost trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala s 18,20% ili 201 osoba te djelatnosti javne uprave i obrane; obvezno socijalno osiguranje s 8,42% ili 93 osobe. Slijedi građevinarstvo te prijevoz i skladištenje s 8,15% ili 90 osoba. U djelatnosti obrazovanja zaposleno je 4,53% ili 50 osoba.

Tablica 17. Struktura nezaposlenosti prema dužini radnog staža

Radni staž	2010	2011	2012	2013	2014
Bez staža	18	14	29	19	39
Do 1 godine	8	7	7	22	22
1 - 2 godine	8	9	6	5	12
2 - 3 godine	7	7	8	13	10
3 - 5 godina	10	22	15	14	7
5 - 10 godina	19	12	21	21	19
10 - 20 godina	15	16	22	18	23
20 - 30 godina	9	14	17	21	17
30 - 35 godina	9	7	6	4	3
35 - 40 godina	3	4	3	2	4
Preko 40 godina	0	1	2	0	1
Ukupno	106	113	136	139	157

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

Promatranjem strukture nezaposlenosti prema dužini radnog staža vrlo je lako primjetiti da najveći broj nezaposlenih bez staža dok broj nezaposlenih osoba raste sa porastom dužine radnog staža, sve do maksimalnog broja koji se pripisuje osobama sa 10 do 20 godina radnog staža, nakon čega taj udio započinje opadati.

Tablica 18. Struktura nezaposlenosti prema djelatnosti prethodnog zaposlenja

Djelatnost prethodnog zaposlenja (NKD 2007.)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
(A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0	2	3	4	4	2
(B) Rudarstvo i vađenje	1	1	1	1	0	0
(C) Prerađivačka industrija	19	18	18	19	22	14
(E) Vodoopskrba, gospodarenje otpadom...	1	1	1	0	1	0
(F) Građevinarstvo	5	8	9	11	13	13
(G) Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila...	22	19	15	18	16	15
(H) Prijevoz i skladištenje	4	4	6	7	7	4
(I) Pružanje smještaja te pripreme i usluživanja hrane	10	12	9	13	14	14
(J) Informacije i komunikacije	0	0	0	2	2	1
(K) Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	0	1	0	1	0
(L) Poslovanje nekretninama	0	1	1	1	1	1
(M) Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2	2	2	2	3	2
(N) Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	2	1	3	3	3
(O) Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1	2	3	1	1	0
(P) Obrazovanje	1	1	0	1	1	1
(Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1	2	2	2	2	1
(R) Umjetnost, zabava i rekreacija	1	1	0	1	1	1
(S) Ostale uslužne djelatnosti	1	1	1	1	1	1
Osobe bez radnog iskustva	11	14	14	17	19	16
Ukupno	82	91	88	102	111	89

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

Uvjerljivo najviše nezaposlenih prethodno je bilo zaposleno u prerađivačkoj industriji i trgovini na veliko i na malo; popravak motornih vozila, no dok taj se udio postepeno smanjuje, paralelno raste udio nezaposlenih u pružanju smještaja pripreme te prijevozu i skladištenju. Krajem 2014. udio navedenih skupina i dalje zadržava visok udio u ukupnoj strukturi nezaposlenih osoba. Visoki udio u strukturi nezaposlenih imaju i osobe bez radnoga iskustva tijekom svih promatranih godina.

Tablica 19. Struktura nezaposlenosti prema zanimanju

Zanimanje	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Znanstvenici/ce, inženjeri/ke i stručnjaci/kinje	6	7	6	11	10	10
Tehničari/ke i stručni suradnici/ce	8	11	11	10	12	8
Administrativni službenici/ce	9	8	5	7	13	12
Uslužna i trgovačka zanimanja	16	17	14	14	17	15
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2	2	3	2	2	0
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	11	22	20	24	29	24
Rukovatelji/ce postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači/ice i sastavljači/ce proizvoda	5	4	7	11	6	5
Jednostavna zanimanja	26	20	23	24	23	16
Ukupno	82	91	88	102	111	89

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

Ukoliko bi broj nezaposlenih osoba na području Općine Barban raščlanili prema njihovom zanimanju, vidljivo je da najveći udio zauzimaju jednostavna zanimanja, nakon čega slijede zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji, te uslužna i trgovačka zanimanja. Najmanji udio nezaposlenih odnosi se na zanimanja poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

Prilikom analize nezaposlenosti na određenom području, vrlo je važno proučiti dužinu trajanja nezaposlenosti, odnosno utvrditi radi li se o kratkoročnoj nezaposlenosti uzrokovanoj sezonskim i cikličkim kretanjima ekonomije, ili se pak radi o dugoročnoj nezaposlenosti prilikom koje uslijed strukturalnih promjena u ekonomiji pada potražnja za određenim zanimanjima. Zato je vrlo važno zaključiti da je u proteklih pet godina najviše nezaposlenih bilo samo kratkoročno nezaposленo, odnosno na period kraći od tri mjeseca. Vrlo visok udio osoba koje su nezaposlene manje od tri mjeseca posljedica je sezonskog kretanja karakterističnog za cijeli istarski polutok kao posljedica njegove visoke turističke orijentiranosti.

Ipak, vidljivo je i da postoji određeni broj osoba koje su dugoročno nezaposlene, iako se njihov broj s godinama smanjuje, pa u prosincu 2014. godine samo 7 osoba na području Općine Barban nije bilo zaposleno u proteklih 5 godina.

Tablica 20. Struktura nezaposlenosti prema trajanju nezaposlenosti

Trajanje nezaposlenosti	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0 - 3 mj.	20	24	24	28	30	30
3 - 6 mj.	15	16	15	16	19	16
6 - 9 mj.	7	9	10	8	12	7
9 - 12 mj.	4	7	6	7	7	3
1 - 2 g.	9	11	14	20	14	9
2 - 3 g.	5	3	4	8	12	4
3 - 5 g.	7	6	4	4	7	11
5 - 8 g.	8	5	4	4	4	4
8 g. i više	8	9	8	7	6	6
Ukupno	82	91	88	102	111	89

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2014.

3.5. Prometna i ostala povezanost

3.5.1. Cestovni promet

Općina Barban prometno je povezana s drugim jedinicama lokalne samouprave sustavom županijskih cesta. Općina graniči s Općinama Pićan, Sveta Nedelja, Raša, Marčana, Svetvinčenat, Žminj i Gračišće, te je sa svima dobro prometno povezana. Postojeću prometnu mrežu prostora Općine Barban čine državne ceste, te županijske i lokalne ceste i ostale ceste. U hijerarhiji osnovnih cestovnih prometnih koridora, na državnu cestovnu mrežu naslanja se mreža županijskih cesta koja je u funkciji općinskog i međuopćinskog povezivanja. Lokalne ceste preuzimaju na sebe funkciju povezivanja naselja na prostoru Općine. Promet na području Barbanštine čini najznačajnija državna cesta D66 koja povezuje Pulu, Barban, Labin, Opatiju i Rijeku. Na državnu cestu povezane su županijske ceste koje povezuju Barban sa Vodnjonom, Žminjem, Orihima, Manjadvorcima te Svetvinčentom i Smoljancima. Navedenom državnom cestom i županijskim cestama Barban ima pristup i Istarskom Ipsilonu te europskom pravcu E751. Osim županijskih cesta, naselja Općine Barban međusobno su povezana sustavom lokalnih cesta poput: Melnice, Vadreša, Jurićevog Kala, Šajina, Sutivanca, Puntere, Manjadvorci i dr. Neka manja naselja prometno su povezana ostalim cestama. Promet na području Općine Barban se odvija se prometnicama prikazanima u Tablici 15.

Tablica 21. Prometnice na području Općine Barban

PROMETNICE
1. Državne ceste:
D 66 Pula – Barban – Labin – Opatija - Rijeka
2. Županijske ceste:
Ž 5101 Vodnjan – Barban
Ž 5077 Barban - Žminj
Ž 5100 Petehi – Orihi - Manjadvorci 15
Ž 5009 Orihi – Svetvinčenat – Smoljanci - Golaš
3. Lokalne ceste:
L 50112 Melnica – Vadreš – Jurićev Kal – Ž5079 (Žminj)
L 50114 Šajini – Ž50190 (Vodnjan)
L 50115 Sutivanac – L50112

L 50140 Petehi – Draguzeti – Vadreš
L 50141 Melnica – Grandići - Želiski
L 50182 Melnica – Sv.Luter
L 50152 Puntera – Krvavci
L 50153 Sv.Luter – Rebići
L 50154 Manjadvorci – Hreljići – Plehuti
L 50157 Prodol – Hreljići
L 50182 Ž5077(Melnica) – Krvavci – D66 Bristovac
4. Ostale ceste:
Barban – Puntera
Bateli – Bristovac
Bristovac – Biletići
Ž 5077 Sv.Marija – Špadići
Ž 5101 – Ž 5100 (Škitača) Sutivanac – Gorica
Sutivanac – Medančići
Rajki – Foli

Izvor: Obrazac Općine Barban

Cestovna infrastruktura na području Općine je relativno zadovoljavajuća, no opća karakteristika županijskih cesta na području u Barbanštini je loše građevinsko stanje i niska razina tehničkog standarda i opremljenosti. Navedeno se u prvom redu odnosi na lokalne ceste i to na tehničke elemente kao što su horizontalne i vertikalne krivine, nagibi niveleta, širina kolnika i nosivost. Poseban problem lokalnih cesta na području Općine Barban javlja se tijekom zimskoga perioda kada dolazi do uništavanja cesta uzrokovanih prirodnim utjecajem voda. Autobusnim linijama Općina Barban je povezana s Pulom, Rijekom, Rovinjem, Vodnjanom, Plominom, Štrmcem, Lovranom, Delnicama, Zdihovom, Karlovcem, Zagrebom i dr.

Rekostruirana je cesta Barban-Raša, a u planu je i rekonstrukcija pojedinih lokalnih cesti te izgradnja dijela nerazvrstanih cesta na području pojedinih naselja u Općini Barban. U prioritetima razvoja prometnog sustava Istarske županije predviđena je izgradnja zaobilaznica oko većih mjesta, istraživanje novih koridora, poštivanje zakonske regulative i sprječavanja sniženja kategorije postojeće ceste u postojećim i novoplaniranim građevinskim područjima. Prostornim planom Istarske županije planira se izgradnja započetih i novih dionica brzih cesta na koju će se spojiti novoplanirana državna cesta od čvora Žminj (D3) do Labina (D 66) s mostom preko kanjona rijeke

Raše. Trasa predviđenog koridora novoplanirane ceste prolazi južno od lokacija Raponji i Medančići kod naselja Sutivanac te neposredno uz naselje Balići II. Isto tako, povezivanje Pule s Rijekom novim koridorom koji prolazi južnim i istočnim padinama oko naselja Puntera spuštajući se do Mosta Raša. Za tekuće i investicijsko održavanje cesta na području Općine Barban za 2016. godinu izdvojeno je ukupno 150.000 kuna iz Proračuna Općine.

Turističke, biciklističke, pješačke i druge staze i putovi

Prema Prostornom planu na području Općine Barban planiranje turističkih i biciklističkih staza vezano je za postojeće i nove sadržaje i poboljšanje razvoja pojednih naselja. Posebno atraktivno područje je dolina rijeke Raše i Raški zaljev, kao i šume unutarnjeg dijela Općine, ispresjecane putovima. Planom su predviđene biciklističke staze koje čine dio mreže "Istra bike" Istarske županije. Jedan od planiranih projekata Općine je izgradnja bike i rekreacijskog parka te osmišljavanje i izgradnja penjališta Sutivanac. Na području Općine Barban nalaze se pješačke, konjičke i biciklističke staze, a u planu je i njihovo dodatno uređenje:

- Pješačko-biciklistička staza „Putem špilja“ (Barban – Feštini)
- Pješačko-konjička staza „Putem gljiva“ (Draguzeti, kružna staza)
- Pješačko-biciklistička staza „Stazom Sv. Martina“ (Bičići, Glavani, Šajini, Orihi)
- Pješačko-konjička staza „Putem izvora“ (Puntera, Palijon, Hrboki, dolina rijeke Raše)
- Pješačka staza „Putem mlinova“ (Sutivanac, kružna staza)
- Pješačko-biciklistička staza „Putem šparuga“ (Prnjani, kružna staza)

3.5.2. Pomorski promet

Općina Barban je u direktnom kontaktu s morem jer ima približno 3,5 km morske obale u Raškom zaljevu. Najблиža morska luka je Raša. Udaljenost od samo nekoliko kilometara od luke Raša osigurava uključenje i ovog oblika prometa u sustav. Bršica, je uvala i luka na istočnoj obali Raškoga zaljeva. Zajedno s lukom u obližnjim Štalijama, dio je lučkog bazena Raša (i dio naselja Raša), odnosno pod upravom je Lučke uprave

Rijeka od njezina osnutka 1996. Slobodna zona Bazen Raša sastavni je dio slobodne zone Luka Rijeka. Dva dijela luke, Štalije i Bršica, zajedno se protežu u dužini 2,8km, od ušća rijeke Raše do rta Trget. Zbog razvoja teretnog prometa lučko je područje 1951. dobilo spojnicu željezničke pruge izgradnjom dionice od Lupoglava, a 1979. produžena je oko 3 km do Bršice. Luka i pruga koristile su se za izvoz raškog ugljena 1950-ih i 1960-ih (vezovi za ukrcaj ugljena). Potom su Štalije specijalizirane za generalni teret, osobito za prekrcaj i skladištenje drva, a Bršica za prihvat i otpremu žive stoke i opasnog tereta. Danas se terminal u Bršici koristi i za druge vrste tereta, pa je od 2003. počelo prekrcavanje rasutog tucanika za izvoz u Italiju, a od lipnja 2004. uvoze se cijevi za modernizaciju plinskog sustava u Hrvatskoj.

More se prema namjeni razgraničava na zone pomorskog prometa s plovnim putevima, zone sportsko rekreacijske namjene, te unutarnje obalno more. Najbliža vrsta pomorskog prometa putnicima i vozilima postoji u Općini Kršan na pravcu Brestova-Porozina trajektom Jadrolinije, kojom se povezuje Istra s otokom Cresom.

3.5.3. Zračni promet

Najbliža zračna luka Općini Barban nalazi se u Zračnoj luci Pula koje je udaljena 28 km od Barbana, kroz koju se odvija sav zračni promet u Istarskoj županiji. Kroz zračnu luku je u 2013. godini prošlo 360.556 putnika dok je do kraja rujna 2014. godine prošlo 368.708 putnika.

Plan je kontinuirano povećanje zračnog prometa u Zračnoj luci Pula dok se u potpunosti ne iskoristi njezin kapacitet. Proteklih nekoliko godina, osim strukture gostiju, kada se osjetno povećao broj putnika iz Europe, promijenila se i struktura zrakoplovnih kompanija. Nekadašnje charter kompanije, zamijenile su niskobudžetne kompanije i kompanije koje lete na redovnim linijama. U budućem razdoblju od 2015. do 2020. godine planira se ukupan rast broja putnika i zrakoplova. Osim razvoja zračnog prometa u svim vidovima, strateško opredjeljenje Zračne luke Pula je da se prostori unutar ograda koriste za izgradnju polivalentnih građevina namijenjenih za proizvodnju, trgovinu i skladištenje te za održavanje sajamskih manifestacija u okvirima buduće slobodne bescarinske zone. Nadalje predstoji značajni razvoj cargo

prometa velikim zrakoplovima i uređenje prostora namijenjenih za servis i održavanje zrakoplova generalne i komercijalne avijacije (prometnog zrakoplovstva). U skladu sa tim predviđena je izgradnja nekoliko novih hala na mjestu stare putničke zgrade.

3.5.4. Ostale vrste infrastrukturne povezanosti na području Općine

Pošta i telekomunikacije

U Općini Barban postoji lokalni poštanski ured koji se nalazi na adresi Barban 1. Osim u Barbanu poštanski se promet i usluge odvijaju i putem poštanskih ureda u Labinu i Raši. Broj poštanskih jedinica neće se u budućnosti mijenjati, već će ostati poštanska jedinica u Barbanu.

Na području Općine Barban postoji izgrađena i dosta dobro razvijena nepokretna i pokretna telekomunikacijska mreža. Bez obzira na nepovoljni razmještaj stanovništva (disperzija malog broja stanovnika na velikom teritoriju i u velikom broju naselja i zaselaka) nepokretna TK mreža dobro je razvijena i pokriva sve korisnike TK usluga. Pristupna mreža koja je uglavnom podzemna kvalitetno je izgrađena, osim za udaljenije zaselke koja je nadzemna. Kapacitet priključaka na komutacijskim čvoristima potpuno zadovoljava sve potrebe, a pristupne mreže daleko nadmašuje današnje kao i očekivane potrebe. Sva domaćinstva su priključena na nepokretnu mrežu. Gustoća priključaka je veća od županijskog prosjeka, a posljedica je strukture korisnika (razvijeno zanatstvo i malo gospodarstvo). Pokretna mreža ne zadovoljava u potpunosti potrebnu pokrivenost teritorija, postoje zone koje nisu pokrivene. Po kapacitetu mreže zadovoljavaju korisnike koji se kreću po teritoriju Općine. Pristupna mreža, koja je uglavnom podzemna, kvalitetno je izgrađena. U zoni zahvata tretiranoj ovim planom izgrađena je telekomunikacijska telefonska mreža koja pokriva uglavnom sva veća naselja, a komunikacije se vrše preko tri telefonske centrale (Barban, Manjadvorci, Sutivanac). Telefonske centrale zadovoljavaju trenutne i srednjoročne potrebe, s time da se u slučaju potrebe mogu i proširiti njihovi kapaciteti. Preko teritorije Općine Barban prolazi magistralni optički kabel Pula-Labin-Rijeka te više lokalnih optičkih kabela kojim su povezane telefonske centrale sa magistralnim vodom. U pravcu sjeveroistok-jugozapad prolazi koridor RR veze.

Nepokretnu telekomunikacijsku mrežu čine komutacijski objekti, prijenosni sustavi i distributivna korisnička mreža sa terminalnim uređajima. Prostornim planom Istarske županije inventarizirano je stanje nepokretne mreže kojim se potvrdilo da je mreža izgrađena na cijelom njezinom teritoriju, postignut stupanj digitalizacije od je 100% u transmisiji, 68% u komutaciji i gustoća telefonskih priključaka od 42,9 na sto stanovnika. U fazi izrade prostornog plana Istarske županije u pokretnim mrežama analogna NMT mreža pokrivala je više od 90% teritorija, a jedna digitalna GSM mreža 30%, dok je druga bila tek u početku gradnje.

Na cijelom području županije omogućene su gotovo sve dostupne telekomunikacijske usluge nepokretne i pokretne telefonske mreže, kao i mreža za prijenos podataka. Postojeći prostorni planovi koji se odnose na područje Općine Barban u segmentu telekomunikacija temelje se na niskoj tehnološkoj razini gradnje TK mreža i pružanja TK usluga, te skromnoj projekciji rasta TK priključaka i usluga koje su danas zastarjele. Planovi niti ne dotiču pokretne TK mreže, kao ni TK usluge koje su danas prisutne kako u nepokretnoj tako i pokretnoj TK mreži. Današnji standard u gradnji TK mreža baziran na digitalnim tehnologijama i svjetlovodnim kabelima koji omogućuju velike transmisijske kapacitete gotovo nije ni spomenut.

U nepokretnoj TK mreži, u najskorije vrijeme postići će se 100% digitalizacija zamjenom postojeće analogne komutacije Barban digitalnom. Postojeće komutacije opremati će se potrebnim hardware-om i software-om koji će omogućiti sve dostupne telekomunikacijske usluge, ili zamjeniti novim generacijama i tehnološkim rješenjima. Kabelska mreža će se postepeno rekonstruirati u skladu potreba ostvarenja novih telekomunikacijskih usluga i podizanju njezine pouzdanosti pogotovo na dionicama gdje je nadzemna. U pokretnim mrežama broj korisnika će značajno rasti što će zahtjevati gradnju novih antenskih sustava baznih postaja izvan i na teritoriju Općine Barban. Razvoj TK mreže kapacitetima, kako aktivnih dijelova, tako i pasivnih (kabelskih) pratiti će potrebe korisnika telekomunikacijskih usluga na području Općine.

Razvoj telekomunikacija u Istarskoj županiji odnosi se na potpunu digitalizaciju telekomunikacijske mreže, na decentralizaciju telekomunikacijske mreže, na približavanje priključnih točaka korisniku na 1.500 metara, na uvođenju i pružanju novih usluga, na izgradnju novih komutacijskih objekata kao udaljenih pretplatničkih

stupnjeva, mjesnih preplatničkih mreža i baznih postaja mobilne telefonije na što će uvjetovati i sam razvoj područja. Korisnički vodovi pratit će plansku izgradnju u novih urbanističkim područjima te će pratiti povećanje potreba za telekomunikacijskim uslugama u trenutno izgrađenim područjima.

Internet stranice

Općina Barban ima izrađene službene internet stranice koje su dostupne na linku: <http://www.barban.hr/>. Na službenim stranicama mogu se dobiti opće informacije o Općini Barban, o radu Općine Barban, o aktivnostima, o novostima te se mogu preuzeti javni dokumenti Općine Barban te časopis Barbanski glasnik koji se objavljuje tri puta godišnje (Uskrs, Trka na prstenac, Dan Općine Barban). U 12 godina postojanja stranica je zabilježila gotovo 120 tisuća posjeta (oko 10 tisuća godišnje). Isto tako, kontakt podaci navedeni su na službenoj stranici, te informacije o ustanovama i udrugama.

Turistička zajednica Općine Barban isto tako ima izrađene službene internet stranice koje su dostupne na linku: <http://tz-barban.hr/index.php>. Na službenim stranicama TZO Braban mogu se pronaći informacije o Općini Barban vezane uz turizam i manifestacije. Stranice su dostupne na četiri strana jezika.

3.6. Gospodarstvo

U sljedećoj tablici prikazuju se i uspoređuju podaci Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije o vrijednostima indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na županijskoj i lokalnoj razini.

Tablica 22. Usporedba pokazatelja razvijenosti

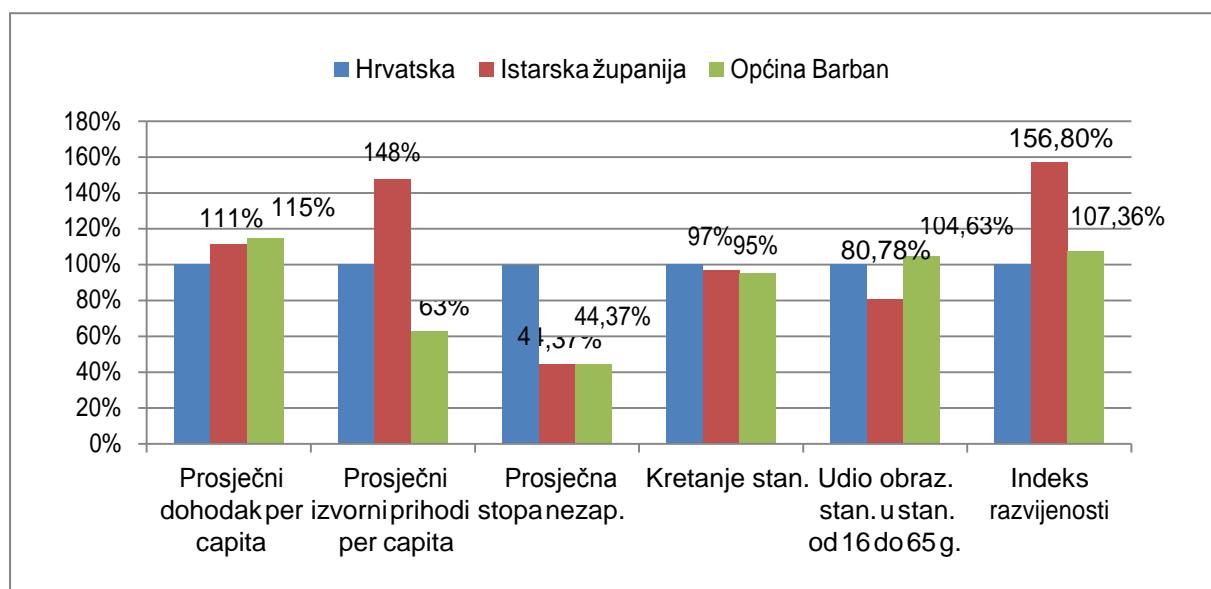
	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezap.	Kretanje stan.	Udio obraz. stan. u stan. od 16 do 65 g.	Indeks razvijenosti
Hrvatska	28.759	3.310	16%	99,4	77,70%	100%
Istarska županija	31.997	4.884	7,1%	96,4	80,78%	156,80%
Općina Barban	33.016	2.077	7,1%	94,6	81,30%	107,36%

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Prema prikazanim podacima vidljivo je da je Istarska županija značajno razvijenija regija od nacionalnog prosjeka s višim prosječnim dohotkom per capita i nižom prosječnom stopom nezaposlenosti od nacionalnog prosjeka.

Općina Barban ima indeks razvijenosti 107,36% što znači da je razvijenija od nacionalnog prosjeka, dok je prosječan dohodak per capita također viši u odnosu na nacionalni prosjek. Prosječni izvorni prihodi per capita su niži u odnosu na nacionalni prosjek. Općina Barban ima nižu prosječnu stopu nezaposlenosti od nacionalnog prosjeka koja je jednaka županijskom prosjeku. Kretanje stanovništva Općine Barban jednako je udjelu od 81,30% obrazovanog stanovništva u stanovništvu od 16 do 65 godina, što je više od nacionalnog i županijskog prosjeka.

Grafikon 7. Usporedba indeksa Općine Barban, Hrvatske i Istarske županije

U grafikonu su prikazani indeksi podataka Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije o vrijednostima razvijenosti i pokazatelja na županijskoj i lokalnoj razini gdje Republika Hrvatska predstavlja bazni indeks (100%). Vidljivo je kako je indeks prosječnog dohotka per capita u Općini Barban viši za 15% od indeksa Hrvatske i 4% viši od indeksa za Istarsku županiju. Indeks prosječnih izvornih prihoda per capita u Općini Barban niži je za 63% od indeksa Hrvatske te je niži za 85% od indeksa Istarske županije. Indeks prosječne stope nezaposlenosti niži je za 44,37% od indeksa Hrvatske te je jednak indeksu Istarske županije. Indeks kretanja stanovništva niži je za 5% od indeksa Hrvatske te za 2% od Istarske županije. Indeks udjela obrazovanog

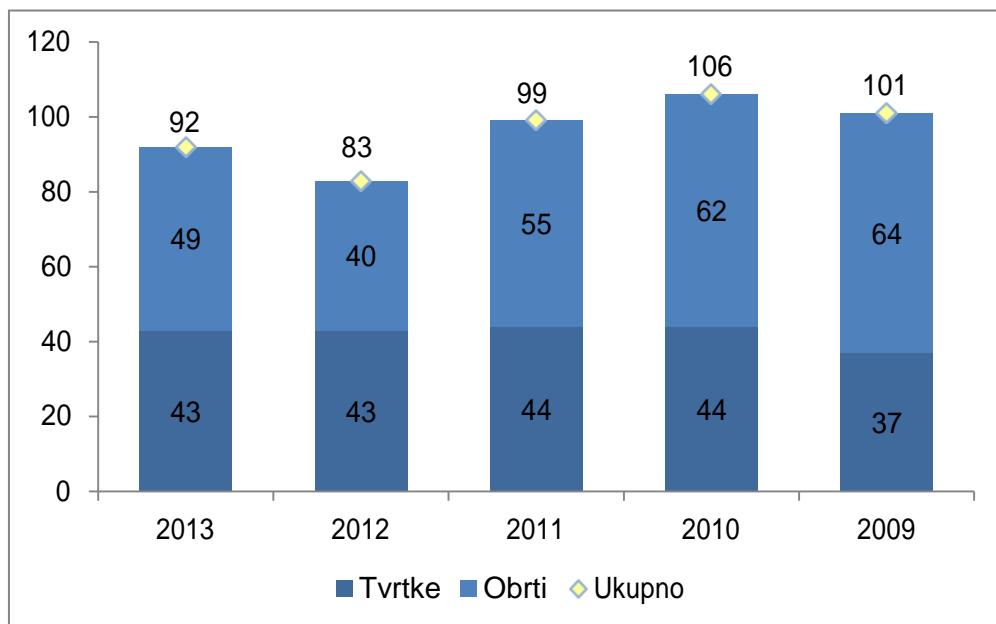
stanovništva u stanovništvu od 16 do 65 godina viši je za 4,63% od indeksa Hrvatske te je za 23,85% viši od indeksa Istarske županije. Indeks razvijenosti je za 7,36% viši od indeksa Hrvatske te je za 49,44% niži od indeksa Istarske županije.

3.6.1. Opći okviri

Dominantne djelatnosti u stvaranju ukupnog prihoda Općine Barban su trgovina na veliko i na malo te djelatnost prerađivačke industrije, zaključno s 2014. godinom.

Svi gospodarski subjekti na području Općine Barban pripadaju kategoriji malih tvrtki i obrta. Najznačajniji gospodarski subjekt u Općini Barban je društvo TRGOMETAL d.o.o. sa sjedištem u Sutivancu koje posluje od 1981. godine u djelatnosti C2511 Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova. Zapošljava približno 50 stalno zaposlenih djelatnika (bravara, montažera, mehaničara i varioca) sa ciljem pružanja visokokvalitetnih usluga iz područja izrade i montaže metalnih konstrukcija, remonta procesnih postrojenja te usluga dizalica i specijaliziranog transporta. U 2014. godini ostvarilo je 17.217.900 kuna ukupnih prihoda. Zatim slijedi društvo BIENAL d.o.o. iz Barbana koje posluje u djelatnosti G Trgovina na veliko i malo, točnije G4690. Nespecijalizirana trgovina na veliko (prema NKD 2007). Isto je u 2014. godini ostvarilo 2.852.900 kuna ukupnih prihoda te zapošljava 4 djelatnika. Treći po redu najznačajniji gospodarski subjekt u Općini Barban posluje u djelatnosti C Prerađivačke industrije, točnije C2562 Strojna obrada metala. To je društvo KVARANTA d.o.o. iz Melnice koje je u 2014. godini ostvarilo 2.419.900 kuna ukupnih prihoda te zapošljava 9 djelatnika.

Grafikon 8. Broj gospodarskih subjekata u Općini Barban

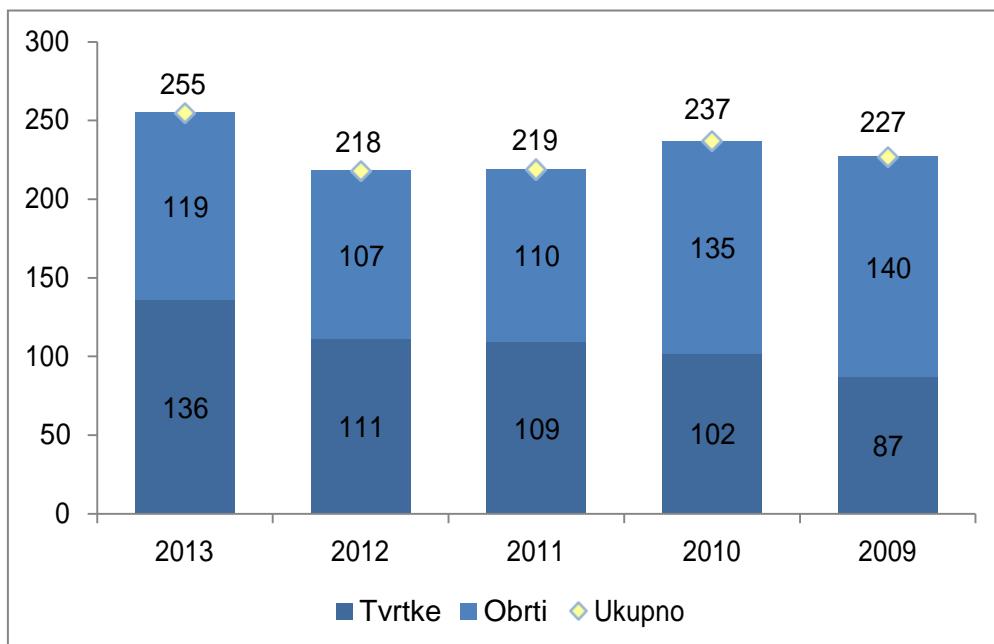

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Nakon porasta broja tvrtki sa 37 u 2009. godini na 44 u 2011. godini vidljiv je pad broja tvrtki na 43 u 2013. i 2014. godini. Obrti bilježe suprotan trend, gdje se bilježi pad broja obrta sa 64 u 2009. godini na 40 u 2012. godini. Pozitivan trend, odnosno povećanje broja obrta zabilježeno je u 2013. godini kada je u Općini Barban registriran ukupno 49 obrta.

Ukupan broj gospodarskih subjekata bilježi pad od 2009. godine kada ih je bilo registrirano ukupno 101, na 83 u 2012. godini. Porast broja gospodarskih subjekata bilježi se u 2013. godini kada je njihov broj porastao na 92 registrirana gospodarska subjekta.

Grafikon 9. Broj zaposlenih u gospodarskim subjektima u Općini Barban

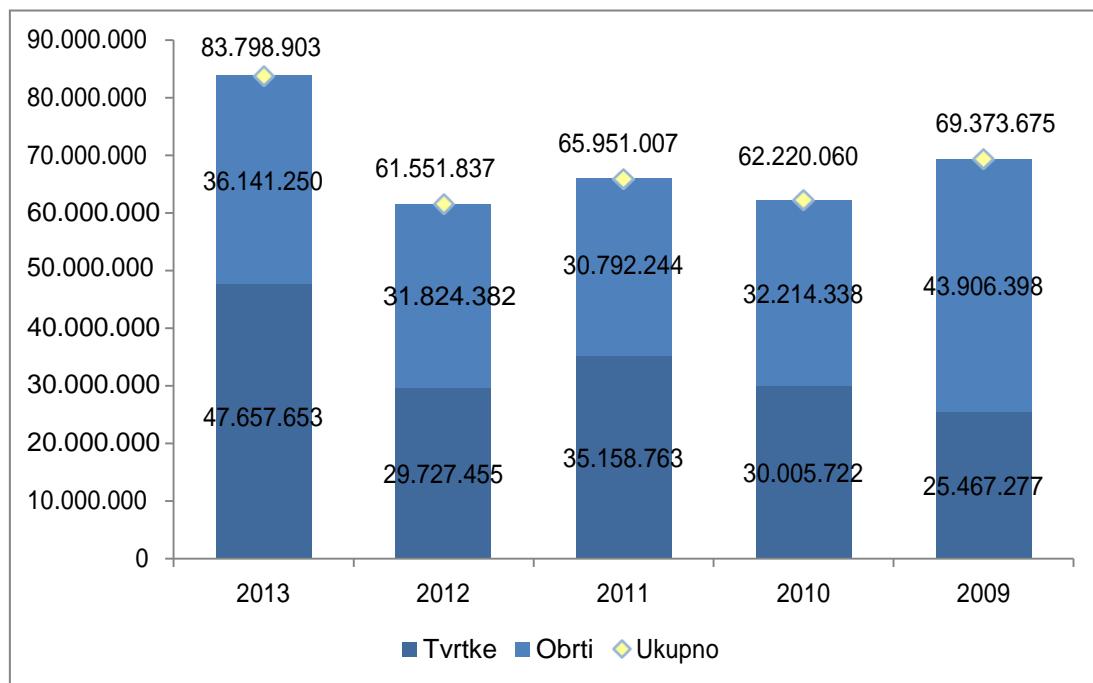

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Broj zaposlenih u tvrtkama bilježi kontinuirani rast sa 87 zaposlenih u 2009. godini na 136 zaposlena djelatnika u 2013. godini. Obrti bilježe suprotne trendove, pad zaposlenih sa 140 u 2009. godini na 107 u 2012. godini. U 2012. godini bilježi se porast broja zaposlenih u obrtima na 119 zaposlenih.

Ukupan broj zaposlenih u gospodarskim subjektima u Općini Barban bilježi rast sa 227 zaposlenih u 2009. godini na 237 u 2010. godini. Nakon toga bilježi se pad broja zaposlenih na 218 u 2012. godini. U odnosu na 2012. godinu, 2013. godina bilježi rast broja zaposlenih na 255. U tvrtkama je u 2013. godini bilo zaposленo 53,33% ukupno zaposlenih dok je u obrtima bilo zaposleno 46,66% ukupno zaposlenih.

Grafikon 10. Prihodi gospodarskih subjekata u Općini Barban

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Prihodi tvrtki u Općini Barban bilježe rast sa iznosa od 25.467.277 kuna u 2009. godini na 35.158.763 kune u 2011. godini. Nakon toga bilježi se pad prihoda tvrtki na iznos od 29.727.455 kuna u 2012. godini nakon čega slijedi porast na iznos od 47.657.653 kune u 2013. godini. Obrti bilježe pad prihoda sa iznosa od 43.906.398 kuna u 2009. godini na iznos od 30.792.244 kune u 2011. godini. Nakon toga bilježi se porast prihoda u obrtima na iznos od 36.141.250 kuna u 2013. godini.

Ukupni prihodi gospodarskih subjekata u 2009. godini iznosili su 69.373.675 kuna nakon čega se bilježi pad prihoda na iznos od 62.220.060 kuna u 2010. godini. U 2011. godini slijedi porast prihoda gospodarskih subjekata na iznos od 65.951.007 kuna te blagi pad u 2012. godini, da bi u 2013. godini uslijedio znatan porast prihoda na iznos od 83.798.903 kune.

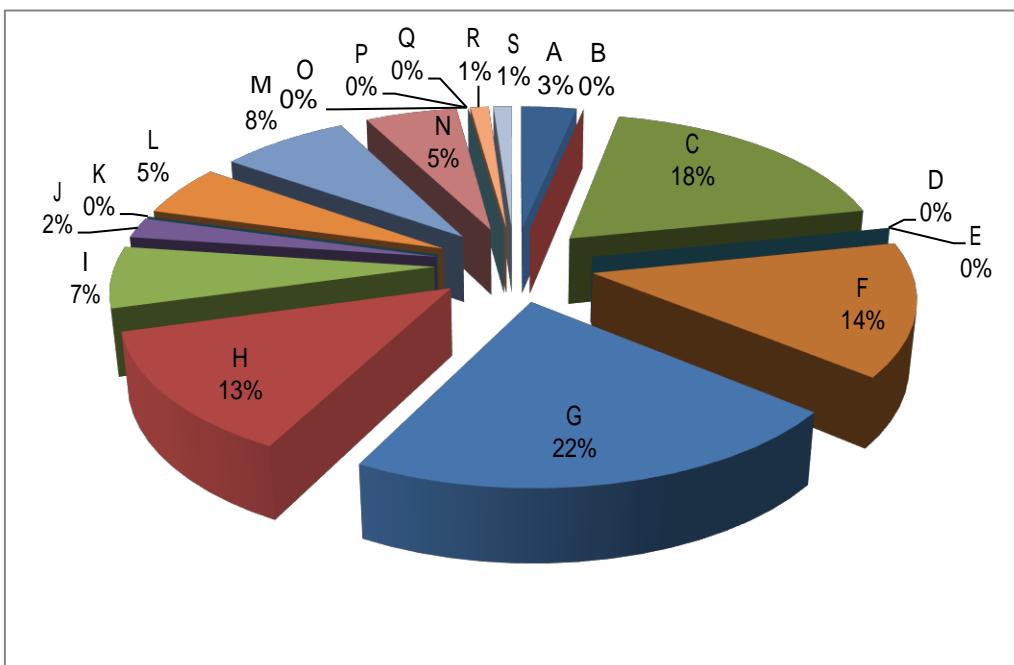
Tablica 23. Broj gospodarskih subjekata po djelatnostima u 2013. godini

ŠIFRA	DJELATNOST	BROJ SUBJEKATA	UDIO
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3	3,26%
B	Rudarstvo i vađenje	0	0,00%
C	Prerađivačka industrija	17	18,47%
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0,00%
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0	0,00%
F	Građevinarstvo	13	14,13%
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	20	21,74%
H	Prijevoz i skladištenje	12	13,04%
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	6	6,52%
J	Informacije i komunikacije	2	2,17%
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0,00%
L	Poslovanje nekretninama	5	5,43%
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	7	7,6%
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5	5,43%
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0,00%
P	Obrazovanje	0	0,00%
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	0,00%
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1	1,08%
S	Ostale uslužne djelatnosti	1	1,08%
UKUPNO		92	100,00%

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Najveći broj gospodarskih subjekata u Općini Barban registriran je u djelatnostima G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala te C Prerađivačka industrija. U djelatnosti G registrirano je 20 gospodarskih subjekata dok je u delatnosti C registrirano 17 gospodarskih subjekata. Sljedeća najzastupljenija djelatnost je F Građevinarstvo u kojoj je registrirano 13 subjekata, a slijedi H Prijevoz i skladištenje s ukupno 12 registriranih subjekata.

Grafikon 11. Struktura gospodarskih subjekata po djelatnostima u 2013. godini

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Najveći udio gospodarskih subjekata u Općini Barban je u djelatnostima G i C, od 22% i 18%. Slijedi djelatnost F sa 14%, a potom djelatnost H sa 13%. Prema tome može se zaključiti da su djelatnosti Trgovine na veliko i malo te Djelatnost prerađivačke industrije najzastupljenije djelatnosti u Općini Barban. Slijedi Građevinarstvo, a potom Prijevoz i skladištenje na četvrtom mjestu.

U analiziranom razdoblju vidljivo je da u Općini Barban godinama dominiraju male tvrtke. Ne postoji niti jedna tvrtka srednje veličine te niti jedna velika tvrtka.

Tablica 24. Broj malih, srednjih i velikih tvrtki u Općini Barban

DJELATNOST/GODINE	BROJ TVRTKI PO GODINAMA																	
	2009.			2010.			2011.			2012.			2013.			2014.		
VELIČINA TVRTKE	M	S	V	M	S	V	M	S	V	M	S	V	M	S	V	M	S	V
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3			3			2			3			3			4		
Prerađivačka industrija	3			4			5			4			4			6		
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom																		
Građevinarstvo	7			7			7			5			5			5		
Trgovina na veliko i na malo; popravak mot. vozila i motocikala	11			13			13			12			12			12		
Prijevoz i skladištenje	1			3			2			4			4			2		
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4			2			4			3			3			3		
Informacije i komunikacije													1			1		
Financijske i djelatnosti osiguranja	1			1			1			1						1		
Poslovanje nekretninama	4			7			6			7			5			5		
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2			2			2			2			4			5		
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti				1			1			1			1			3		
Obrazovanje																		
Umjednost, zabava i rekreacija																1		
Ostale uslužne djelatnosti	1			1			1			1			1			1		
UKUPNO	37			44			44			43			43			49		

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, 2014.

Tablica 25. Prihodi tvrtki po djelatnostima u Općini Barban

DJELATNOST	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1.951.137	1.318.891	2.879.987	2.062.952	1.494.769	1.494.769
Prerađivačka industrija	6.178.024	7.964.150	8.487.352	7.326.495	23.752.767	30.254.329
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija						
Građevinarstvo	3.647.431	3.379.327	2.290.237	2.831.893	3.079.973	2.424.565
Trgovina na veliko i na malo	7.288.340	9.763.657	9.548.561	8.433.520	11.598.238	11.863.994
Prijevoz i skladištenje	612.278	1.575.728	1.403.779	1.303.929	1.296.506	1.819.896
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	1.320.182	394.219	1.374.165	1.262.448	1.916.048	2.457.771
Informacije i komunikacije					415.034	457.406
Financijske i djelatnosti osiguranja	809.175	825.966	787.210	1.056.563		990.767
Poslovanje nekretninama	9.935	431.448	4.765.152	987.456	502.358	502.519
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	2.236.147	2.401.383	1.661.763	2.406.455	1.575.454	1.284.821
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti		0	75.287	121.388	19.746	547.526
Obrazovanje						
Umjetnost, zabava i rekreacija						3.670
Ostale uslužne djelatnosti	1.414.628	1.950.953	1.885.270	1.934.356	2.006.760	1.869.509
UKUPNO	25.467.277	30.005.722	35.158.763	29.727.455	47.657.653	55.971.542

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Tablica 26. Ukupne investicije tvrtki u Općini Barban

DJELATNOST	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo						
Prerađivačka industrija	487.875	1.639.840	259.968	226.588	729.331	1.284.437
Građevinarstvo	425.766	80.182	3.901	25.851	31.012	135.468
Trgovina na veliko i na malo	0	197.311	81.220	176.469	12.838	187.869
Prijevoz i skladištenje	0	36.838	0	16.000	0	0
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	0	0	0	0	15.899	0
Informacije i komunikacije	16.203	0	0	0	0	0
Financijske i djelatnosti osiguranja		5.718	5.718	17.612	0	0
Poslovanje nekretninama	545.992	2.033.510	67.378	0	6.788	0
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	0	22.680	253.008	5.230	0	0
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	0	2.065.092	199.185	0	0	0
Obrazovanje						
Umjetnost, zabava i rekreacija						
Ostale uslužne djelatnosti	4.000	131.958	184.579	121.138	94.857	190.673
UKUPNO	1.479.836	6.213.129	1.049.239	588.888	890.725	1.798.447

Izvor: Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku, 2014.

Analizom prihoda po djelatnostima vidljivo je da u posljednje četiri godine dominiraju dvije djelatnosti, a to su Prerađivačka industrija te Trgovina na veliko i malo. U odnosu na prethodne godine, u 2014. godini povećani su prihodi u djelatnosti Prerađivačke industrije, Trgovine na veliko i malo, Prijevozu i skladištenju, Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, Financijskim i djelatnostima osiguranja te ostalim uslužnim djelatnostima.

Analizom investicija po djelatnostima vidljivo je da je najveći ciklus investicija izvršen u 2010. godini, ukupno 6.213.129 kuna, od kojih je najviše investirano u Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti u iznosu od 2.065.092 kune te djelatnosti Poslovanja nekretninama 2.033.510 kuna. U sljedećim godinama najveći iznos investicija odnosi se na djelatnost Prerađivačke industrije gdje je 2011. godine investirano 259.968 kuna, 2012. godine 226.588 kuna, 2013. godine 729.331 kuna te 2014. godine 1.284.437 kuna.

3.6.2. Poslovne zone

Na području Općine Barban prostornim planom određena je gospodarska zona Krvavci. U 2013. godini u navedenoj zoni započele su s radom tvrtke A.B.S. za izradu PVC i aluminijske stolarije i IZO iz Balići za proizvodnju i prodaju strojeva za prehrambenu industriju i opreme za energetiku. Osim velikih tvornica, pogona IZO i ABS, postoji nekoliko manjih pogona (Auto baggio, Barbanchmerce, Autoservis Filipović, Meritum Nova), a pripremaju se i ostali investitori. U prvoj fazi postoje 14 investitora prvenstveno iz proizvodne djelatnosti, a najviše ih je u zoni domaćih obrtnika i poduzetnika. Na području Općine Barban registrirano je ukupno 63 gospodarska subjekta od kojih su po prihodima najveći Bienal d.o.o, Pomorski remont i održavanje d.o.o, Klen d.o.o i Fermal d.o.o. U Poduzetničkoj zoni Barban-Krvavci od 2014. godine proizvodi se i električna energija. Fotonaponska elektrana Barban tvrtke Amnis Energija djeluje više od godine dana, a u punom je pogonu od veljače 2014. godine. Nakon elektrane u Kanfanaru, predstavlja drugu solarnu elektranu po snazi u Istri, a treću u Hrvatskoj. Na površini od 1,2 hektara raspoređeno je 2.866 panela. Investitor je Amins Energija, koja djeluje u sklopu LSG grupe iz Beča.

Prostornim planom Općine Barban bilo je predviđeno da se gospodarska zona proteže na 24 hektara, no zbog velikog interesa investitora je povećana na gotovo 31 hektar, a izgrađivat će se kroz tri faze. Prvih 10 hektara u potpunosti je zauzeto, a u 2015. godini izrađeni su Urbanistički planovi uređenja gospodarske zone Barban-Krvavci II i Barban-Krvavci III. Zanimljivo je da se drugi dio u potpunosti nalazi na privatnim zemljištima čiji bi vlasnici trebali uskladiti cijenu zemljišta za prodaju investitorima. I treća se faza odnosi na državno zemljište i ustupanje Općini Barban. Poduzetnici, u slučaju ako u roku od dvije godine izgrade postrojenje, imaju mogućnost kupiti zemljište od Općine po povlaštenoj cijeni od pet eura po kvadratu za domaće ili deset eura za vanjske investitore.

Prema Prostornom planu glavni dio gospodarskih (zone malog gospodarstva) djelatnosti Općine organizirat će se izvan ili na rubovima građevinskih područja. Tako, su predviđene slijedeće male gospodarske zone:

- Barban-Krvavci 23,49 ha,
- Sutivanac-Grgeci-Raponji 4 ha,
- Balići, 4 ha,
- Grandići 1,19 ha
- Šajini 1,62 ha,
- Želiski 0,57,
- Glavani 0,26,
- Orihi 3,44,
- Bristovac kod Goleševa 4 ha,
- Bristovac kod Goleševa 4 ha,
- Rakonek 3,31 ha,
- Kanal Raša – zona lučke djelatnosti 1 ha.

Ukupna površina planirane zone male privrede iznosi 50,88 ha. Prema kriteriju od 30 radnih mesta po ha za ukupnu površinu zone male privrede od 50,88 ha planira se 1.530 radnih mesta. Unutar ovih zona gradit će se građevine proizvodnih ili zanatskih djelatnosti, kao i građevine trgovачke djelatnosti (skladišta, trgovina na veliko i sl.), uslužne i komunalno servisne građevine, te potrebna infrastrukturna mreža i infrastrukturne građevine.

3.6.3. Obrtništvo

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Općini Barban je u 2013. godini bilo ukupno registrirano 49 obrta. Prema Središnjem obrtnom registru Ministarstva poduzetništva i obrta, u 2015. godini taj broj je povećan na okvirno 53 obrta. Iako je vidljivo povećanje broja obrta, taj podatak treba uzeti s rezervom budući da tekuća godina još nije zaključena.

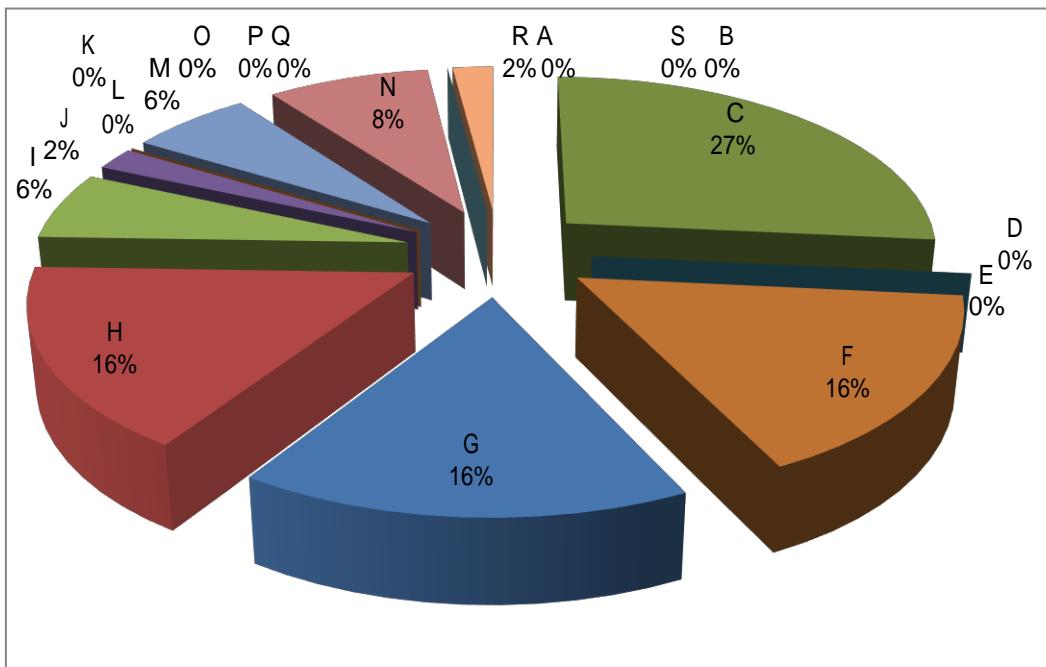
Tablica 27. Broj obrta po djelatnostima u 2013. godini

ŠIFRA	DJELATNOST	BROJ OBRTA	UDIO
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0	0,00%
B	Rudarstvo i vađenje	0	0,00%
C	Prerađivačka industrija	13	26,53%
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	0	0,00%
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	0	0,00%
F	Građevinarstvo	8	16,32%
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	8	16,32%
H	Prijevoz i skladištenje	8	16,32%
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	3	6,12%
J	Informacije i komunikacije	1	2,04%
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0	0,00%
L	Poslovanje nekretninama	0	0,00%
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3	6,12%
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4	8,16%
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	0	0,00%
P	Obrazovanje	0	0,00%
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0	0,00%
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	1	2,04%
S	Ostale uslužne djelatnosti	0	0,00%
UKUPNO		49	100%

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2014.

Na području Općine Barban najveći je broj obrta registriran u djelatnosti D Djelatnosti prerađivačke industrije, njih 13. Slijede djelatnosti F Građevinarstvo, G Trgovina na veliko i na malo: popravak motornih vozila i motocikala te H Prijevoz i skladištenje sa po 8 registriranih obrta. Zatim slijedi N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti s četiri registrirana obrta te M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti s tri registrirana obrta.

Grafikon 12. Struktura obrta po djelatnostima u 2013. godini

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2014.

Najveći udio obrta u Općini Barban registrirano je u djelatnosti C, a udio iznosi 26,53%. Slijede obrti u djelatnostima F, G i H s udjelom od 16,32%, a zatim u djelatnosti N s udjelom od 8,16% i djelatnosti I s udjelom od 6,12%.

Prema tome najveći udio obrta je u Djelatnosti prerađivačke industrije. Slijede obrti u građevinarstvu, trgovini na veliko i na malo: popravak motornih vozila i motocikala te u prijevozu i skladištenju. Na petom mjestu su obrti u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima.

U nastavku se prikazuju prihodi obrta po djelatnostima u Općini Barban.

Tablica 28. Prihodi obrta po djelatnostima u Općini Barban

DJELATNOST	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	9.252.857,41	519.674	136.041,67		
Rudarstvo i vađenje					
Prerađivačka industrija	6.883.699,51	5.023.129,91	5.116.287,58	6.188.591,98	6.827.232,36
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija					
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje					

otpadom te djelatnosti sanacije okoliša					
Građevinarstvo	4.588.568,37	4.180.264	2.989.647,42	3.796.293,98	4.712.861,49
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	8.570.234,96	8.163.368,24	8.340.746,75	7.693.281,09	8.243.554,9
Prijevoz i skladištenje	5.978.780,44	6.006.984,67	6.685.420,62	5.902.922,73	7.031.147,48
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2.751.260,04	2.586.643	1.288.206,33	1.285.442,93	2.175.253,56
Informacije i komunikacije	4.817.689,06	4.645.995	4.986.569,22	5.433.212,6	5.508.163,66
Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja					
Poslovanje nekretninama					
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	208.750	155.430	294.392,89	151.988,41	125.376,09
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	671.294,49	801.041	660.614,3	1.157.806,57	1.305.361,06
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje					
Obrazovanje					
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi					
Udjmetnost, zabava i rekreacija	180.024,34	117.269	287.927,23	214.841,94	212.299,8
Ostale uslužne djelatnosti	3.240	14.540	6.390		
UKUPNO	43.906.398,62	32.214.338,82	30.792.244,01	31.824.382,23	36.141.250,4

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2014.

Analizom prihoda po djelatnostima obrta u Općini Barban vidljiv je pad prihoda u 2010. godini na iznos od 43.906.398,62 kuna i u 2011. godini na iznos od 30.792.244,01 kune. Nakon te godine bilježi se blagi porast prihoda na iznos od 31.824.382,23 kune u 2012. godini te na 36.141.250,4 kuna u 2013. godini.

Struktura prihoda po djelatnostima, s obzirom na promatrano razdoblje, je promjenjiva. Iako je struktura promjenjiva, općenito su najveći prihodi generirani u djelatnosti Trgovine na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala te Prijevoza i skladištenja. Slijede djelatnosti Prerađivačke industrije, Informacija i komunikacija te Građevinarstvo. Zatim djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane te Administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti.

Zanimljiv je podatak da je prihod od trgovine na veliko i na malo te prijevoza i skladištenja u opadanju u razdoblju od 2011. godine do 2012. godine dok je prihod od

djelatnosti prerađivačke industrije te informacija i komunikacija u porastu u istom razdoblju. U razdoblju od 2012. godine do 2013. godine, sve navedene djelatnosti bilježe porast prihoda.

3.6.4. Prerađivačka industrija

U sektoru prerađivačke industrije na području Općine Barban registrirano je četiri malih tvrtki i trinaest obrta, što čini ukupno 17 gospodarskih subjekata u tom sektoru. Ukupan prihod tvrtki u 2013. godini iznosio je 23.752.767 kuna dok je ukupan prihod obrta u 2013. godini iznosio 6.827.232,36 kuna što ukupno čini 30.579.999,36 kuna prihoda u sektoru prerađivačke industrije u Općini Barban.

U 2013. godini tvrtke su u ovoj djelatnosti ostvarile investicije u iznosu od 729.331 kunu.

Broj zaposlenih u tvrtkama u ovom sektoru u 2013. godini bio je 61 osoba dok su u obrtima bile zaposlene 30 osoba. Dakle, u sektoru prerađivačke industrije bilo je ukupno zaposleno 91 osoba u 2013. godini. Tvrtka KVARANTA d.o.o. iz Melnice, registriran za djelatnost Strojne obrade metala, ostvaruje najveće prihode u ovom sektoru sa ukupnim prihodima od 2.419.900 kuna u 2014. godini. Sektor prerađivačke industrije bilježi porast prihoda tvrtki kroz petogodišnje razdoblje dok prihodi od obrta u istoj djelatnosti također bilježe blagi porast kroz promatrano razdoblje.

Na području Općine Barban razvijena je prerađivačka industrija te postoji potrebna poduzetnička infrastruktura i poslovne zone. Dodatnim mjerama potrebno je privući nove domaće i strane investitore što bi doprinijelo novim investicijama, zapošljavanju i razvoju ovog područja. To se posebice odnosi na preradu lokalno proizvedenih poljoprivrednih proizvoda.

3.6.5. Trgovina

U sektoru trgovine na veliko i malo; popravak motornih vozila registrirano je 12 malih tvrtki i 8 obrta što čini ukupno 20 gospodarskih subjekata. Ukupan prihod tvrtki u 2013. godini iznosio je 11.598.238 kuna dok je ukupan prihod obrta u istom sektoru u 2013.

godini iznosio 8.243.554,9 kune što čini ukupno 19.841.792,9 kuna prihoda u ovom sektoru u Općini Barban.

U 2013. godini tvrtke su u ovom sektoru ostvarile investicije u iznosu od 12.838 kuna. Broj zaposlenih u tvrtkama u ovom sektoru u 2013. godini bio je 22 osobe dok je u obrtima bilo zaposленo 21 osoba što je ukupno iznosilo 43 zaposlene osobe u ovom sektoru u Općini Barban. Prihodi tvrtki u sektoru trgovine bilježe porast od 2011. godine uz blagi pad u 2012. godini dok prihodi obrta u istom sektoru od 2009. godine bilježe blagi pad uz stagnaciju u narednim godinama uz blagi porast u 2013. godini.

Tvrtka BIENAL d.o.o, djelatnost Nespecijalizirana trgovina na veliko ostvaruje ukupne prihode u iznosu od 2.852.900 kuna u 2014. godini u djelatnosti trgovine u Općini Barban. Ostatak prihoda u djelatnosti trgovine generira preostalih 11 tvrtki i 8 obrta.

3.6.6. Građevinarstvo

U sektoru graditeljstva registrirano je 5 malih tvrtki i 8 obrta što čini ukupno 13 gospodarskih subjekata. Ukupan prihod tvrtki u 2013. godini iznosio je 3.079.973 kune dok je ukupan prihod obrta u istom sektoru iznosio 4.712.861,49 kuna što ukupno čini 7.792.834,49 kuna u 2013. godini u Općini Barban.

U 2013. godini tvrtke su u ovom sektoru ostvarile investicije u iznosu od 31.012 kuna. Broj zaposlenih u tvrtkama u ovom sektoru u 2013. godini bio je 15 osoba dok je u obrtima bilo zaposleno 23 osoba što je ukupno iznosilo 38 zaposlenih osoba u ovom sektoru u Općini Barban.

Od 2011. godine prihodi tvrtki u sektoru građevinarstva su u padu dok su prihodi obrta također u padu uz zabilježeni porast u 2014. godini. Podaci ukazuju na pad sektora građevinarstva u Općini Barban. U sektoru graditeljstva najveće prihode ostvaruje tvrtka Z.R. d.o.o, djelatnost Gradnja stambenih i nestambenih zgrada čiji su ukupni prihodi iznosili 1.023.200 kuna u 2014. godini. Građevinarstvo je usko povezano s razvojem turizma zbog ulaganja u izgradnju novih smještajnih objekata, posebice kuća za odmor, te rekonstrukciju i obnovu starijih kuća.

U budućem srednjoročnom razdoblju očekuje se porast prihoda u sektoru građevinarstva, posebice zbog ulaganja u izgradnju novih turističkih kapaciteta što je

potpomognuto bespovratnim sredstvima Europske unije u okviru programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske.

3.6.7. Turizam

U sektoru turizma, točnije u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, registrirano je 3 malih trgovačkih društava i 3 obrta, što ukupno čini 6 gospodarskih subjekata. Ukupan prihod trgovačkih društava u 2013. godini iznosio je 1.916.48 kuna dok je ukupan prihod obrta u istoj djelatnosti iznosio 2.175.253,56 kuna što ukupno čini 4.091.301,56 kuna prihoda u 2013. godini u Općini Barban.

Potrebno je napomenuti da se podaci o prihodima u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane odnose na trgovačka društva i obrte. U Općini Barban registrirane su 192 smještajne jedinice od kojih je dio u vlasništvu privatnih iznajmljivača i čiji prihodi nisu iskazani u podacima HGK i DZS-a. Sa sigurnošću se može reći da su prihodi u djelatnosti iznajmljivanja smještaja viši od iskazanog iznosa kada se u obzir uzmu i privatni iznajmljivači (dio kuća za odmor, dio apartmana i studio apartmana te dio soba u domaćinstvu).

U 2013. godini tvrtke su u ovom sektoru ostvarile investicije u iznosu od 15.899 kuna. Broj zaposlenih u tvrtkama u ovom sektoru u 2013. godini bio je 8 osoba dok je u obrtima bilo zaposленo 9 osoba što je ukupno iznosilo 17 zaposlenih osoba u ovom sektoru u Općini Barban.

Od 2010. godine prihodi tvrtki u sektoru pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane su u kontinuiranom porastu dok su prihodi obrta također u kontinuiranom porastu od 2010. godine. Podaci ukazuju na oporavak, razvoj i jačanje sektora turizma u Općini Barban. Tvrta PUNTERA d.o.o. registrirana za djelatnost Hoteli i sličan smještaj, ostvaruje najviše prihode u sektoru turizma u iznosu od 1.671.800 kuna.

Djelatnost turizma u Općini Barban vrlo je dobro razvijena i značajno zastupljena. Podatke o turističkoj djelatnosti (broj dolazaka i noćenja turista, smještajni objekti, postelje) prikuplja i obrađuje TZO Barban koja obuhvaća cijeli teritorij Općine Barban. TZO Barban svoje sjedište ima na adresi Barban 69, 52207 Barban.

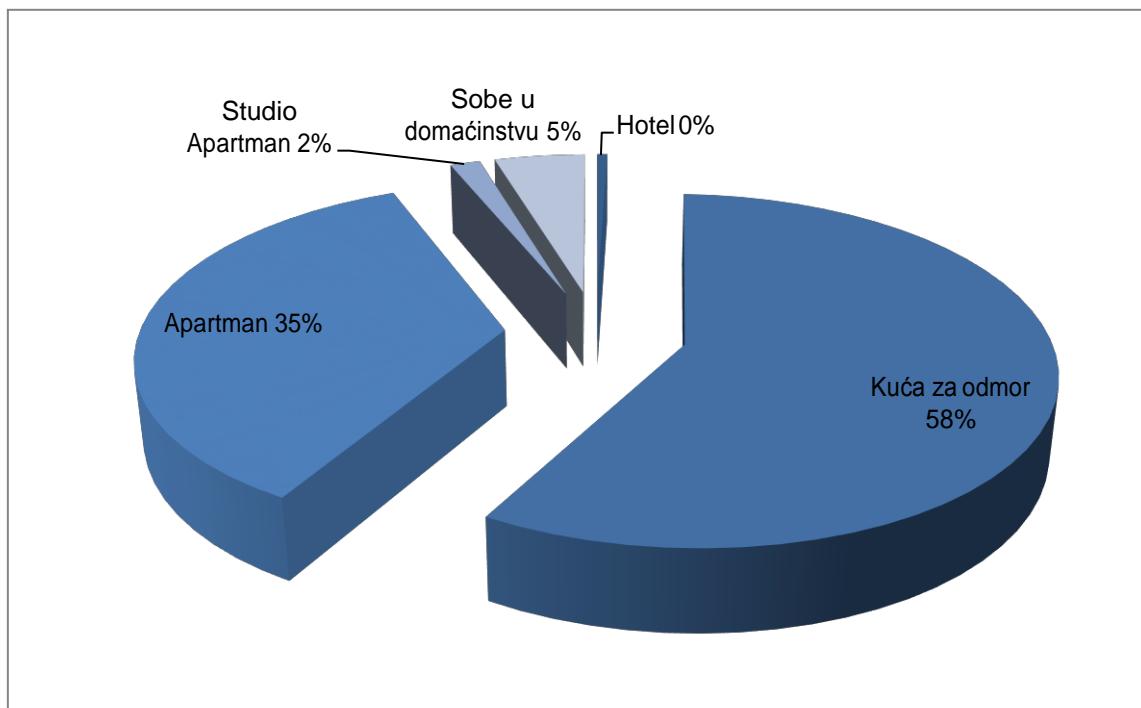
Tablica 29. Smještajne jedinice u Općini Barban

SMJEŠTAJNA JEDINICA	BR. SMJEŠTAJNIH JEDINICA	BR. OSNOVNIH LEŽAJEVA	BR. POMOĆNIH LEŽAJEVA
Hotel	1	12	-
Kuća za odmor	111	586	143
Apartman	68	244	99
Studio Apartman	3	7	-
Sobe u domaćinstvu	9	18	-
UKUPNO	192	867	242

Izvor: Statistika TZO Barban, 2015.

Prema podacima TZO Barban, na području Općine Barban nalaze se ukupno 197 smještajnih jedinica, sa ukupno 867 osnovnih ležajeva i 242 pomoćna ležaja.

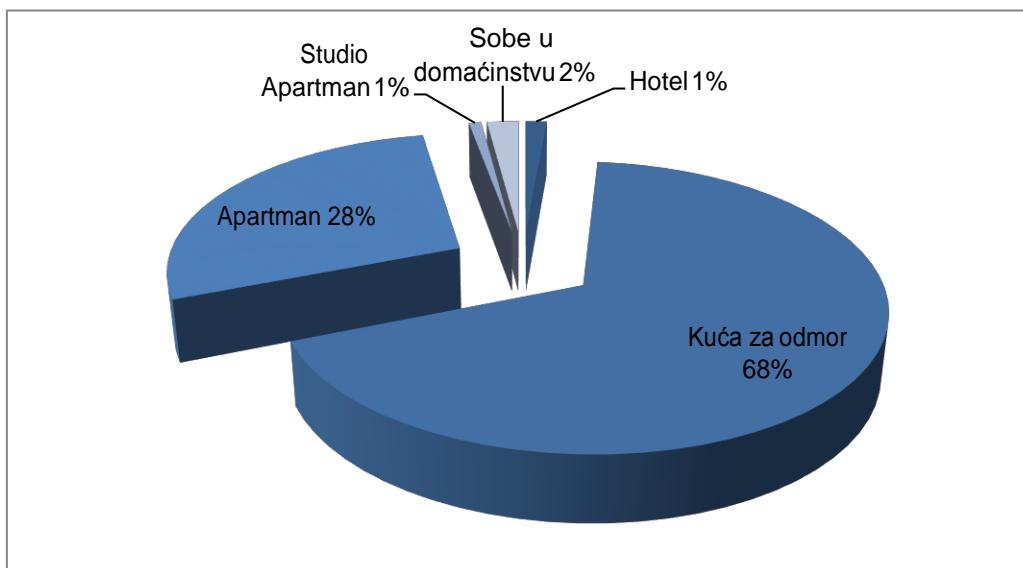
Grafikon 13. Struktura smještajnih jedinica u Općini Barban

Izvor: Statistika TZO Barban, 2015.

Iz grafikona je vidljivo da su u strukturi smještajnih jedinica najzastupljenije kuće za odmor, sa udjelom od 56%. Slijede apartmani od 35% te sobe u domaćinstvu sa udjelom od 5% od ukupnog broja smještajnih jedinica. Studio apartmani su zastupljeni sa 2% u strukturi smještajnih jedinica u Općini Barban, dok postoji samo jedan hotel u naselju Puntera.

Grafikon 14. Struktura osnovnih ležajeva u smještajnim jedinicama u Općini Barban

Izvor: Statistika TZO Barban, 2015.

Prema strukturi osnovnih ležajeva najzastupljenije su kuće za odmor sa udjelom od 68% u ukupnom broju osnovnih ležajeva. Slijede apartmani s udjelom od 28%, zatim sobe u domaćinstvu s udjelom od 2%, studio apartmani i hoteli s udjelom od 1% u ukupnom broju osnovnih ležajeva u Općini Barban.

Tablica 30. Broj smještajnih jedinica po naseljima

NASELJE	SOBE S HOTELOM	STUDIO APARTMAN	KUĆE ZA ODMOR	APARTMAN	SOBE	UKUPNO
Barban		1	4	1		6
Bateli				1		1
Beloči			3			3
Bičići			3	2		5
Borinići				1		1
Camlići			1	1		2
Celići			2	2		4
Dobrani			3	2		5
Draguzeti			1	2	4	7
Filini			1			1
Frkeči			4	1		6
Glavani			6	3		9
Grabri			3	1		4
Grandiči			5	5		10
Hrboki			6	10		16
Jurićev Kal			1	2		3
Kormani			1	2		3

Kožljani			1	1		2
Manjadvorci			14	3		17
Melnica			3	1		4
Orihi		1	14	6	5	25
Plehuti				2		2
Prnjani			2			2
Puntera	1		6	1		13
Rajki			2			2
Rebići			7	7	1	15
Regulići			1			1
Rojnići			7	1		8
Sutivanac			2	3		5
Šajini			6	4		10
Škitača			2	3		5
UKUPNO	1	2	111	68	10	192

Izvor: TZO Barban, 2015.

Prema podacima iz tablice vidljivo je da naselje Orihi ima najveći broj smještajnih jedinica u Općini Barban s 25 smještajnih jedinica ili 12,69%. Drugo po redu je naselje Manjadvorci sa 17 smještajnih jedinica ili 8,62%, slijedi Hrboki sa 16 smještajnih jedinica ili 8,12% te naselje Rebići s 15 smještajnih jedinica ili 7,61 i naselje Puntera s 13 smještajnih jedinica.

Općinu Barban posljednjih godina karakterizira ubrzani razvoj turizma te značajno povećanje broja smještajnih jedinica. S obzirom na bogatstvo i raznolikost prirodne i kulturne baštine te mogućnosti razvoja, Općina Barban ima značajan potencijal u razvoju selektivnih oblika turizma, točnije:

- ruralnog turizma
- cikloturizma
- kulturnog turizma
- avanturističkog turizma
- lovnog turizma.

U nastavku se prikazuju podaci o broju dolazaka i broju ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista u Općini Barban.

Tablica 31. Dolasci turista u Općinu Barban

TURISTI	2011.	2012.	2013.	2014.
Domaći	186	351	275	320
Strani	3.783	4.958	5.752	6.627
UKUPNO	3.969	5.309	6.027	6.947

Izvor: Turistička zajednica Istarske županije

Prema prikazanim podacima vidljivo je kontinuirano povećanje broja dolazaka turista u Općinu Barban. Značajno povećanje u broju dolazaka vidljivo je kod stranih turista. U 2014. godini ukupan broj dolazaka u Općinu Barban povećao se za 13,24% u odnosu na 2013. godinu. Kod domaćih turista, za isto razdoblje, povećanje iznosi 14,06% dok kod stranih turista povećanje broja dolazaka iznosi 13,20%.

Tablica 32. Noćenja turista u Općini Barban

TURISTI	2011.	2012.	2013.	2014.
Domaći	463	1.208	926	874
Strani	35.660	47.129	55.566	60.315
UKUPNO	36.123	48.337	56.492	61.189

Izvor: Turistička zajednica Istarske županije

Prema prikazanim podacima vidljivo je kontinuirano povećanje broja ostvarenih noćenja turista u Općini Barban. Kod domaćih turista, broj noćenja varira, uz blagi pad u 2013. i 2014. godini. Značajno povećanje u broju ostvarenih noćenja vidljivo je kod stranih turista. U 2014. godini ukupan broj ostvarenih noćenja u Općini Barban povećao se za 7,67% u odnosu na 2013. godinu. Kod domaćih turista, za isto razdoblje, smanjenje iznosi 5,61% dok kod stranih turista povećanje broja ostvarenih noćenja iznosi 7,87%.

Tablica 33. Dolasci turista po zemljama porijekla u Općinu Barban

ZEMLJA PORIJEKLA TURISTA	DOLASCI	UDIO
Austrija	826	11,89%
Bosna i Hercegovina	16	0,23%
Belgija	238	3,42%
Češka	61	0,87%
Danska	58	0,83%
Estonija	14	0,20%
Finska	17	0,24%
Francuska	151	2,17%

Irska	22	0,31%
Italija	321	4,62%
Izrael	9	0,12%
Luksemburg	17	0,24%
Mađarska	56	0,80%
Nizozemska	330	4,75%
Norveška	21	0,30%
Njemačka	3.733	53,73%
Poljska	207	2,97%
Rumunjska	16	0,23%
Rusija	27	0,38%
SAD	24	0,34%
Slovačka	15	0,21%
Slovenija	112	1,61%
Srbija	16	0,23%
Španjolska	14	0,20%
Švedska	64	0,92%
Švicarska	78	1,12%
Ujedinjena Kraljevina	114	1,64%
Ukupno strani	6.627	95,40%
Ukupno domaći	320	4,60%
UKUPNO	6.947	100,00%

Izvor: TZO Barban, 2014.

Najveći udio u broju dolazaka turista u Općinu Barban imaju Nijemci koji sa 53,73% čine gotovo polovicu dolazaka turista u Općinu Barban. Nakon Nijemaca slijede Austrijanci s 11,89%, zatim Nizozemci s 4,75%, Talijani s 4,62%, Belgijanci s 3,42% te Poljaci s 2,97%. Prema prikazanim podacima može se zaključiti da su Nijemci značajno turističko tržište za Općinu Barban.

Gosti koji posjećuju Općinu Barban većinom su srednje i srednje više kupovne moći. Evidentno jačanje turističke djelatnosti i povećanje atraktivnosti Općine Barban u budućem razdoblju zahtijevat će značajna ulaganja u razvoj turizma.

3.6.8. Poljoprivreda

U sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u 2014. godini je bilo registrirano 3 male tvrtke. Prema podacima ARKOD-a na području Općine Barban evidentirano je ukupno 112 aktivnih poljoprivrednih gospodarstava, od kojih je 112 obiteljskih poljoprivrednih

gospodarstava (OPG-a) i dva obrta. Tvrte su u 2013. godini ostvarile 1.494.769 kuna prihoda dok obrti nisu ostvarivali prihode od 2012. godine što ukupno iznosi 1.494.769 kuna prihoda u ovom sektoru u Općini Barban. Tvrte u sektoru poljoprivrede, šumarstvo i ribarstvo bilježe kontinuirani pad prihoda od 2011. godine dok su obrti ostvarivali prihode zaključno s 2011. godinom.

Potrebno je napomenuti da su prihodi u ovoj djelatnosti veći od iskazanih budući da podaci HGK i DZS ne obuhvaćaju prihode obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-a).

U 2013. godini u ovom sektoru tvrte nisu ostvarile investicije u Općini Barban. Podatak ukazuje na nedostatak investicija i razvoja ovog sektora u Općini Barban.

U istom razdoblju u tvrtkama bilo je zaposleno ukupno devet osoba. Tvrta RENCO d.o.o. iz Draguzeti, koja je registrirana za djelatnost Pomoćne usluge u šumarstvu, ostvaruje najveće prihode u iznosu od 1.447.300 kuna u 2014. godini. Na području Općine Barban djeluje poljoprivredna udruga „Agronova“, osnovana 2009. godine sa sjedištem na adresi Barban 69.

Područje Općine Barban pogodno je, no srednje plodno za uzgoj raznih kultura. Površina pogodnih za poljoprivrednu proizvodnju ima ukupno 63,80 km² ili oko 70% ukupne površine Općine Barban. Od toga osobito vrijednog poljoprivrednog tla (oranice i vinogradi) 28,26 km² ili oko 31%, vrijednog poljoprivrednog tla te ostalih potencijalno obradivih površina (livade, pašnjaci) 35,54 km² ili oko 39%. U Općini se nalazi ukupno 1.941 hektara poljoprivrednih površina što čini 21,29% ukupne površine Općine Barban. Vrijedno obradivo tlo obuhvaća 582 hektara ili 29,98% dok ostalo obradivo tlo obuhvaća 1.359 hektara ili 70,01% ukupne površine Općine. Podatak ukazuje na potencijal razvoja poljoprivrede u Općini Barban čiji se razvoj može potaknuti povećanjem investicija u sektor poljoprivrede, posebice povlačenjem bespovratnih sredstava iz EU fondova za podizanje trajnih nasada i uzgoj raznih poljoprivrednih kultura. Prepreka razvoju poljoprivrede u Općini Barban jesu male parcele te poljoprivredna zemljišta u vlasništvu države. Problem se ogleda u tome što već 10 godina poljoprivredno zemljište koje je u vlasništvu države nije dodijeljeno u zakup što je značajno utjecalo na stagniranje razvoja i nestajanje poljoprivrednih gospodarstava. Dodjela poljoprivrednih zemljišta u zakup omogućila bi razvoj OPG-a i PG-a čime bi se kreirali uvjeti i prepostavke za rast i razvoj poljoprivredne djelatnosti u Općini Barban.

Prema ARKODU, ukupna površina korištenja poljoprivrednog zemljišta u Općini Barban iznosi 372,51 hektara s ukupno 861 parcelu.

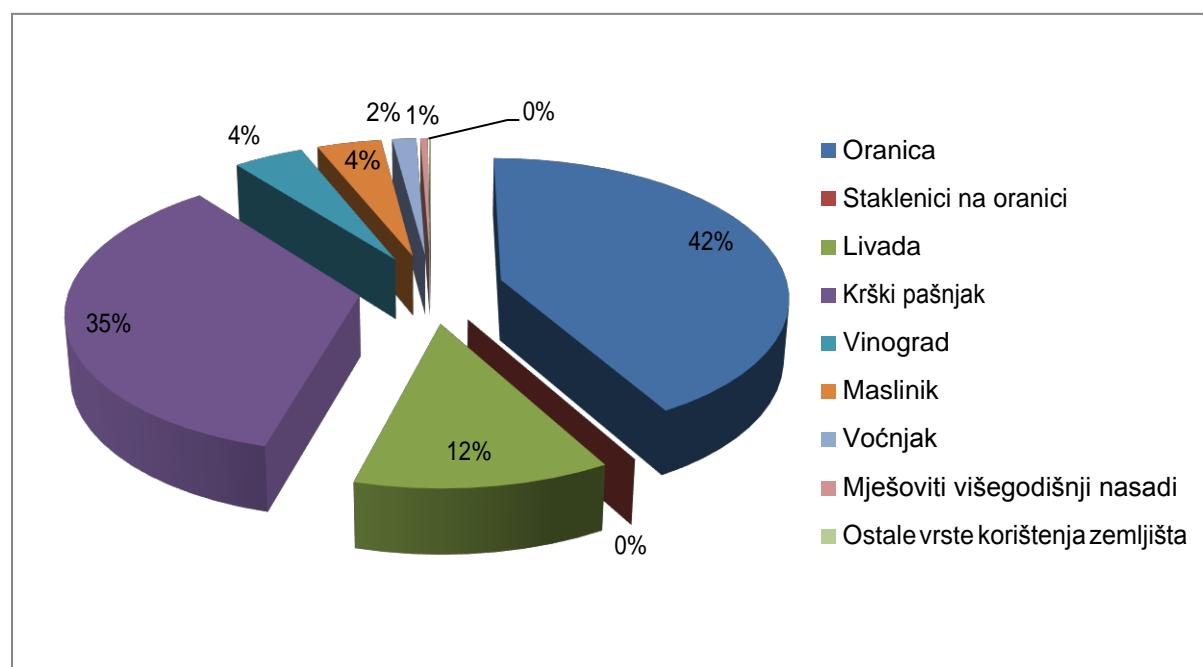
Tablica 34. Površina zemljišta i broj parcela prema vrsti uporabe

VRSTA UPORABE	POVRŠINA (HA)	BROJ PARCELA
Oranica	155,74	478
Staklenici na oranici	0,01	1
Livada	46,18	109
Krški pašnjak	130,96	95
Vinograd	16,57	90
Maslinik	15,19	58
Voćnjak	5,66	22
Mješoviti višegodišnji nasadi	1,76	7
Ostale vrste korištenja zemljišta	0,43	1
UKUPNO	372,51	861

Izvor: APPRRR, ARKOD na dan 01.07.2015.

Prema podacima iz tablice vidljivo je da najveće poljoprivredne površine u Općini Barban obuhvaćaju oranice s ukupno 155,74 hektara i 478 parcela. Drugi po redu su krški pašnjaci s 130,96 hektara i 95 parcela, a treći po redu livade površine od 46,18 hektara i 109 parcela. Slijede vinograđi, maslinici i voćnjaci.

Grafikon 15. Površine poljoprivrednih zemljišta prema vrsti uporabe

Grafikon 15. prikazuje udio korištenih poljoprivrednih površina prema vrsti uporabe u ukupnoj korištenoj površini poljoprivrednog zemljišta u Općini Barban. Oranice zauzimaju najveći udio koji iznosi 42% od ukupne korištene površine poljoprivrednog zemljišta. Drugi po redu su krški pašnjaci s 35%. Treći po redu su livade s 12%, a četvrti su vinogradi s 4%. Slijede maslinici (4%), voćnjaci (2%), mješoviti višegodišnji nasadi (1%) te ostale vrste korištenja zemljišta i staklenici na oranici. U prošloj 2014. godini na području Općine Barban evidentirano je 73.693 trsova vinograda, 1.687 stabala voćnjaka te 4.097 stabala maslina što ukupno zauzima površinu od 37,41 ha. Ukupna proizvodnja vina za vinsku 2014. godinu iznosila je 139,7 hl vina, od čega je proizvedeno 41,4 hl crno/roze vina i 98,3 hl bijelog vina.

Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta iznosi 19,19% od ukupne površine obradivog tla u Općini Barban. Navedeni podatak ukazuje na veliki potencijal razvoja poljoprivrede, budući da je trenutno neiskorišteno 80,80% od ukupne površine obradivog tla. Iz Proračuna Općine Barban za 2015. godinu izdvojeno je ukupno 45.000 kuna za poticanje poljoprivrede i to za LAG Južne Istre, Udruge Agronova te Fond za razvoj poljoprivrede i agroturizma Istarske županije.

3.7. Infrastruktura

Općina Barban svake godine donosi Program kojim se određuje održavanje komunalne infrastrukture, pa tako i za 2015. godinu za sljedeće komunalne djelatnosti:

- održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina,
- održavanje javnih površina,
- održavanje nerazvrstanih cesta,
- održavanje javne rasvjete,
- održavanje groblja.

Ukupna finansijska sredstva za 2015. godinu izdvojena su u iznosu od 1.420.000 kuna od čega 620.000 kuna za održavanje javne rasvjete i 800.000 kuna za održavanje komunalne infrastrukture.

Isto tako, Općina svake godine donosi Program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području Općine. Ovim Programom određuje se opis poslova s procjenom troškova za gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te iskaz finansijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje Programa s naznakom izvora financiranja djelatnosti. Za 2015. godinu osigurana su sredstva iz Proračuna u iznosu od 1.520.000 kuna, od čega je namjena od 500.000 kuna predviđeno za izgradnju bio pročistača u Poduzetničkoj zoni Barban.

3.7.1. Elektroenergetika

U zoni zahvata tretiranoj prema Prostornom planu uređenja nema nikakvih elektroenergetskih izvora niti većih objekata transformacije. Preko teritorije Općine Barban pravcem SI-JZ prolazi jedan zračni dalekovod 110 kV iz pravca TE Plomin u pravcu Pule te u njegovoj relativnoj blizini i dalekovod 35 kV iz rasklopišta u dolini Raše u pravcu Pule. Oba dalekovoda su u punoj funkciji. Na teritoriju Općine Barban distribucija elektroenergije do krajnjih potrošača vrši se putem 10 kV zračne mreže i podzemnih kabela, odnosno zračne i podzemne kabelske niskonaponske mreže.

Prema planovima višeg reda preko teritorija Općine Barban planira se izgradnja 220 kV ili 400kV zračnih dalekovoda pa su u tom smislu ovim planom predviđeni koridori za izgradnju navedenih dalekovoda. Postojeći 110 kV i 35 kV dalekovodi i dalje bi se zadržali u funkciji s time da se 35 kV nakon napuštanja 35 kV nivoa napajanja može prebaciti u sustav 20 kV zračne mreže. Na području Općine ima dosta šuma, te je i logično da stanovništvo koristi ogrjevno drvo kao energet za zagrijavanje prostora i kuhanje (zagrijavanje prostora čini najveći udio u ukupnoj potrošnji energenata u domaćinstvu). Područjem Općine na jugoistoku i istoku u dužini od cca 7,1 km prolazi magistralni plinovod za međunarodni transport DN 700 radnog tlaka 75 bara Pula – Rijeka.

Prema prostornom planu uređenja Općine Barban u razdoblju koje slijedi dugoročni cilj je priključak županijskog elektroenergetskog sustava na 220 kV mrežu alternativno na 400 kV mrežu, kako bi se osigurala jedna od glavnih odrednica iz NEP-a (Nacionalni energetski programi), te sigurna dobava električne energije. Izgradnjom dalekovoda

220 kV TS Plomin – TS Guran, te konačno izgradnjom trafostanice 220/110kV Guran postići će se navedeno. Kvalitetnije rješenje od navedenog je spajanje Istarske županije na 400 kV mrežu pomoću dvostrukog dalekovoda 400 kV, uz izgradnju trafostanica na području županije. Izgradnjom 400 kV mreže u Istri ostvaruje se interkonekcija prema Italiji. U nastavku su navedeni razlozi i plan prelaska sa tronaponskog sustava na dvonaponski sustav u području distribucije električne energije. Danas se snabdjevanje električnom energijom na području Županije izvodi primjenom tronaponskog sustava, dakle u napojnim trafostanicama vrši se transformacija 110/35 kV, zatim na nižem nivou 35/10(20) kV, te neposredno prije predaje električne energije potrošaču 10(20)/0,4 kV. 1975. godine započeto je sa pripremama za prelazak, na jednostavniji i racionalniji – dvonaponski sustav, u kojemu se u napojnim trafostanicama vrši direktna transformacija 110/20 kV. U ovakovom sustavu je kvaliteta i sigurnost napajanja veća, gubici su manji, a iskoristivost postojeće mreže puno veća čime se odgađaju nove investicije. Samom prelasku prethodi dugogodišnje ulaganje u novu opremu, da bi zatim postupno po područjima došlo do prelaska, najprije na 20 kV napon, a na kraju i na transformaciju 110/20 kV. Postojeći dalekovodi 35 kV postaju većim djelom 20 kV a manjim 110 kV dalekovodi.

U Poduzetničkoj zoni Barban od 2014. godine proizvodi se i električna energija. Fotonaponska elektrana Barban tvrtke Amnis Energija u punom je pogonu od veljače 2014. godine. Nakon elektrane u Kanfanaru, predstavlja drugu solarnu elektranu po snazi u Istri, a treću u Hrvatskoj.

3.7.2. Plinoopskrba

Na području Općine ne postoji izgrađene infrastrukturne građevine (distributivna mreža i postrojenja) za distribuciju plina, te se ne može govoriti o postojanju takve djelatnosti. Potrošnja plinskog energenta ipak postoji i svodi se uglavnom na pojedinačna domaćinstva i opće potrošače koji ga koriste putem plinskih boca ili rjeđe – ugrađenih spremnika. Radi se o UNP (ukapljenom naftnom plinu) popularno poznatom kao «propan-butan», čija je deklarirana donja ogrjevna moć 46 MJ/kg (12,8 kWh/kg). Na temelju anketa i studije «Regionalno planiranje energije u Istri» izvršena je procjena da je godišnja potrošnja tog energenta na području Općine zanemariva u

odnosu na godišnju potrošnju Istarske županije koja se za tu primjenu kreće između 8500 i 9000 t. Područjem Općine na jugoistoku i istoku u dužini od cca 7,1 km prolazi magistralni plinovod za međunarodni transport DN 700 radnog tlaka 75 bara Pula – Rijeka (Pula-Labin-Kršan-Viškovo).

Morfologija tla naseljenog djela Općine je veoma pogodna za izgradnju plinovodne mreže, te bi troškovi prokopa bili relativno niski, ali je situacija puno složenija kad se govori o izgradnji dovodnog plinovoda koji bi ako do toga dođe došao iz smjera Labina ili Žminja. Najveće ograničenje u razvoju plinarskog gospodarstva u Općini u vidu umreženog sustava je ipak niska potrošnja plina koja je rezultat malog broj stanovnika, niske gustoće naseljenosti, te slabe gospodarske aktivnosti. Ako se ukaže dovoljna zainteresiranost domaćinstava i gospodarstva za korištenjem plina kao energenta, može se predvidjeti izgradnja lokalne plinovodne mreže i mjesne plinare (mjesna plinara bi se sastojala od spremnika UNP i isparivača te ostale mjerne i zaštitne opreme). Izgradnja plinovodne infrastrukture (sustava opskrbe potrošača plinom) zasigurno bi unaprijedila komunalnu infrastrukturu naselja te poboljšala životni standard stanovništva, jer je komoditet koji daje snabdjevanje iz umreženog sustava nedvojben. S druge strane, korištenje plina kao energenta smanjuje potrošnju ostalih energenata, a kod distributivne mreže električne energije smanjuje troškove održavanja. Prema planu prostornog uređenja planiran je magistralni plinovod za međunarodni transport DN 700 (Casal Borsetti-Pula-Rijeka-Karlovac) radnog tlaka 75 bara, koji dijelom prolazi preko Općine Barban na potezu Glavani-Raša. Postoje dvije mogućnosti razvoja plinovodnog sustava. Prva mogućnost se sastoji od izgradnje cca. 2000 m niskotlačne plinovodne mreže iz PEHD cijevi u naselju, uz izgradnju mjesne plinare na posebnoj lokaciji, a koja bi se sastojala od spremnika UNPa i pogona za isparavanje UNPa. Druga mogućnost je ugradnja posebnih spremnika UNPa kod pojedinačnog potrošača.

3.7.3. Vodoopskrba

Područje Općine je priključeno na javnu vodoopskrbnu mrežu i u cijelosti je pokriveno vodoopskrbnom mrežom. Sustavom gospodari tvrtka Vodovod d.o.o. za skupljanje, pročišćavanje i distribuciju vode Pula. Općina Barban u potpunosti je snabdijevana iz vodocrpilišta i vodosprema u dolini rijeke Raše, posebice izvora Rakonek. Cijeli je sustav postavljen na način da dugoročno zadovoljava potrebe opskrbe stanovništva i industrije ovog područja te planirana povezivanja s drugim sustavima vodoopskrbe.

Prostornim planom uređenja utvrđen je sustav vodoopskrbe na području Općine Barban kojim su obuhvaćeni postojeći i planirani cjevovodi te postojeće i planirane vodospreme i crne stanice za potrebe snabdijevanja Općine te za povezivanje vodoopskrbnih sustava. Koridor za vođenje cjevovoda određen je u smislu minimalnog potrebnog prostora za intervenciju na cjevovodu odnosno za zaštitu od mehaničkog oštećenja drugih korisnika prostora. U slučajevima kad nije moguće zadovoljiti potrebne udaljenosti, moguće je trasu voditi zajedno s drugim instalacijama uz dogovor s ostalim vlasnicima, a što se određuje za svaki slučaj posebno. Prijelaz preko vodotoka, pruge ili ceste izvodi se obavezno u zaštitnoj cijevi. Za osiguranje toplinske zaštite cjevovoda kao i mehaničke zaštite cjevovoda, debljina zemljanog ili drugog pokrova određuje se prema lokalnim uvjetima. Uz javne prometnice izvodi se mreža hidranata. Korisnici u industrijskoj zoni grade zasebne interne vodovodne mreže s uređajima za protupožarnu zaštitu.

U Istarskoj se županiji godišnje potroši otprilike 24.000.000 m³ vode što iznosi otprilike 117 m³ po stanovniku. U ljetnim se mjesecima potrošnja vode i protok vode povećava. U srpnju i kolovozu vršno opterećenje naraste od 2,5 do 5 puta. Vodoopskrba Istarske županije temelji se danas uglavnom na korištenju izvorišta podzemnih voda, koja nisu dovoljno zaštićena od mogućih zagađivanja. U budućnosti se planira dogradnja pojedinih glavnih i sekundarnih vodova sa potrebnim vodospremama na cijelom području Istarske županije a prema lokalnim planovima i projektima i grafičkim prikazom.

3.7.4. Odvodnja

Naselje Barban ima izvedeno 950 m kanalizacije i kompaktni biološki uređaj za pročišćavanje nazivnog kapaciteta 350 ES. Kanalizacijska mreža dovodi sanitarno-potrošne otpadne vode na BIO-DISK i putem upojnog bunara Ø 160 cm upušta ih u teren. Ostali dio naselja, kao i sva ostala naselja nemaju javnu kanalizaciju već se problem otpadnih voda rješava septičkim jamama ili direktnim ispuštanjem u podzemlje. Općina Barban nalazi se unutar II, III i IV zone sanitarne zaštite vodocrpilišta. To znači da za oko 1/3 promatranog postoje ograničenja u razvoju vezano na vodnogospodarski sustav. Na predmetnom području dozvoljava se izgradnja sustava javne odvodnje na način da se predviđa uređaj za pročišćavanje minimalno 95%. Izgradnja kanalizacijskih sustava i odgovarajućih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda mjere su kojima se osigurava učinkovita zaštita izvorišta pitke vode u dolini rijeke Raše, vodotokova i tla na području Općine Barban gdje na relativno velikom području živi mali broj stanovnika.

U Istarskoj županiji veliki dio područja je građen od vodopropusnih karbonatnih stijena zbog kojih postoji povećana mogućnost zagađenja podzemnih voda. Prema prostornom planu Istarske županije kao prioritet se utvrđuje potreba za izgradnjom kanalizacijske mreže sa odgovarajućim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda, čime će se zaštititi podzemne vode istarskog poluotoka. U svim malo većim naseljima potrebno je izgraditi odgovarajući biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda sa pratećom kanalizacijskom mrežom. Kao alternativa moguće je izgraditi i uređaj – biljka. Kao prioritet utvrđuje se potreba za naselje Barban da se na postojeći biološki uređaj spoje svi preostali dijelovi naselja. Ispuštanje je izvedeno preko upojnog bunara u podzemlje. U svim ostalim malo većim naseljima potrebno je izgraditi odgovarajući biološki uređaj za pročišćavanje otpadnih voda sa pratećom kanalizacijskom mrežom. Zbog zнатне udaljenosti ostalih manjih naselja odvodnja otpadnih voda rješavat će se preko vodonepropusnih sabirnih jama. Prostornim planom utvrđeni su i vodotoci za koje je obavezno poduzimanje mjera zaštite i sanacije u cilju dostizanja kakvoće voda I. i II. U vodotoke koje su obuhvaćeni Planom zaštite voda je i rijeka Raša sa svim pritocima od izvora do Mosta Raša, što znači da se obavezno poduzimaju mjere zaštite.

3.7.5. Gospodarenje otpadom

Općina Barban nema registrirana komunalna poduzeća. Poduzeće koje obavlja usluge za Općinu jest Herculanea d.o.o. Pula. Gradsko komunalno poduzeće u Puli osnovano je 1994. godine i sastoji se od četiri djelatnosti: hortikulture, čistoće, kanalizacije i dimnjačarstva.

Plan gospodarenja otpadom određen je Prostornim planom Općine Barban. Planom nije predviđen prostor za trajno odlaganje komunalnog otpada na području Općine. Mjesto odlaganja komunalnog otpada rješava se na središnjem odlagalištu otpada u Istarskoj županiji na lokaciji Kaštijun, a do tada se otpad odvozi vozilima komunalnog poduzeća na gradsku deponiju u Puli, sukladno postojećim ugovornim obvezama s trgovačkim društvom „Heraculanea Pula“ d.o.o. Sva naselja Općine Barban su pokrivena organiziranim odvozom smeća, koje se sakuplja u zatvorene sudove (kontejnere). Njih prazni javno komunalno poduzeće koje odvozi smeće na gradsku deponiju u Puli. Uredno odlaganje građevinskog otpada omogućeno je podalje naselja, na odabranim lokacijama, na način da se ne nagrđuje okoliš, a povremeno se izvodi sanacija uz pokrivanje zemljom.

Unutar neizgrađenog dijela izdvojenog građevinskog područja izvan naselja gospodarske zone Barban predviđeno je reciklažno dvorište (mobilno) za interni otpad i druge kategorije ambalažnog otpada i korisnog otpada iz komunalnog otpada, proizvodnog otpada sličnog komunalnom otpadu te građevnog otpada, koje mora zadovoljiti sljedeće uvjete:

- mora biti ograđeno,
- mora imati nepropusnu podnu površinu otpornu na djelovanje prikupljenog otpada,
- mora biti opremljeno s opremom koja onemogućava i sprječava rasipanje ili prolijevanje otpada, širenje prašine, buke, mirisa i drugih emisija,
- otvoreni spremnik mora biti u posebno ograđenom natkrivenom prostoru u koji je onemogućen dotok oborinskih voda,
- stacionirane posude, spremnici i druga ambalaža u mora biti izrađena na način da omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzorka te nepropusno zatvaranje i pečaćenje, a nenatkriveni spremnici moraju biti izvedeni s dvostrukom stijenkom ili atestirani za skladištenje tvari koje su sastavni dio otpada,

- mora na uočljivom mjestu u reciklažnom dvorištu biti istaknut »plan djelovanja u slučaju izvanrednih događaja« koji sadrži podatke o vrstama otpada koji se skladišti, o mogućim izvanrednim događajima, ime, prezime i telefonske brojeve odgovornih osoba i njihova ovlaštenja, telefonski broj tijela nadležnog za zaštitu i spašavanje,
- mora biti označeno odgovarajućom oznakom koja sadrži natpis »Reciklažno dvorište«, podatke o vrsti otpada koji se prikuplja, ključnom broju iz kataloga otpada sukladno posebnom propisu te nazivu pravne ili fizičke osobe i o radnom vremenu,
- mora biti omogućen nesmetan pristup vozila,
- mora biti opremljeno oruđem i sredstvima za čišćenje rasutog i razlivenog otpada podesnim za korištenje ovisno o kemijskim i fizikalnim svojstvima vrste otpada koji se sakuplja u reciklažnom dvorištu,
- mora biti opremljeno vagom,
- mora biti opremljeno video nadzorom ukoliko se u reciklažnom dvorištu obavlja trgovanje otpadom
- Reciklažnim dvorištem ne smatraju se spremnici za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike, metala i tekstila koje jedinica lokalne samouprave postavlja na javnoj površini, odnosno zeleni otoci,
- u reciklažom dvorištu otpad se mora zaprimati odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju,
- reciklažno dvorište mora se upisati u očevidnik reciklažnih dvorišta i očevidnik trgovaca otpadom ukoliko obavlja djelatnost trgovanja otpadom.

3.7.6. Groblja

U Općini Barban postoji 4 površina groblja, a to su: mjesno groblje Barban, mjesno groblje Prnjani, mjesno groblje Škitača i mjesno groblje Sutivanac. U razdoblju od 2001. – 2005. godine izgrađene su 3 mrtvačnice - na grobljima u Barbanu. Isto tako, izvršeni su radovi proširenja groblja u Barbanu i Prnjanima. Betoniran je dio staza na groblju Prnjani, uređen ulazni dio, ogradni zid i dio staza na groblju Škitača. Tijekom 2006. i 2007. godine završena su proširenja groblja na Prnjanima (140 grobnih mjesta i 35 grobnica) i u Barbanu (140 grobnih mjesta i 51 grobnica). Također, 2008. godine uredilo se spremišta na grobljima u Sutivancu i Barbanu (krov, fasada, limarija) te se

saniralo ogradne zidove groblja u Sutivancu i Škitači. Sva 4 groblja i 4 mrtvačnice (Barban, Prnjani, Škitača, Sutivanac) se uredno održavaju i uređuju tijekom čitave godine.

3.8. Obrazovanje

Na području Općine Barban postoji jedna ustanova predškolskog odgoja te jedna ustanova za osnovnoškolsko obrazovanje. Od 2010. godine djeluje i Glazbena škola Ivan Matetić-Ronjgov iz Pule, odjel Barban. Ne postoji niti jedna ustanova visokoškolskog obrazovanja, kao ni ustanova za obrazovanje odraslih.

Prema Županijskoj razvojnoj strategiji Istarske županije u sustavu obrazovanja postoje određeni razvojni problemi i potrebe za koje je potrebno pronaći adekvatna rješenja.

Ključni razvojni problemi u sustavu obrazovanja u Istarskoj županiji su sljedeći⁷:

- nedostatak predškolskih ustanova
- nedostatak odgojitelja i stručnih suradnika
- nedostatak nastavnog osoblja i stručnih suradnika
- nedovoljna povezanost školskog sustava s potrebama gospodarstva
- nedostatni kadrovske potencijali postojećih visokoškolskih institucija
- nedovoljan broj znanstveno-istraživačkog osoblja u znanstvenim institucijama
- odljev znanstveno-istraživačkog osoblja iz županije
- nedovoljna usklađenost s Državnim pedagoškim standardima

Ključne razvojne potrebe u sustavu obrazovanja u Istarskoj županiji su sljedeće⁸:

- nove predškolske ustanove
- dodatna edukacija odgojitelja i stručnih suradnika
- dodatna edukacija nastavnika i stručnih suradnika
- osmišljavanje i implementacija novih nastavnih programa prema potrebama gospodarstva i budućeg razvoja županije
- jačanje informatičke naobrazbe učenika i nastavnika

⁷ Županijska razvojna strategija Istarske županije 2011.-2013., str. 81 – 86.

⁸ Isto kao 15.

- uvođenje standarda za mjerjenje kvalitete nastavnih programa u skladu sa smjernicama i kriterijima EU
- intenzivnije uključivanje Sveučilišta u razvoj regije
- sustavno povezivanje znanstvenih institucija i gospodarskih subjekata
- poticati izvrsnost znanstvenih istraživanja
- usklađenje s Državnim pedagoškim standardima

Prostorije Glazbene škole se nalaze na trgu, u prostoru gdje je nekada bila ambulanta u vlasništvu Općine Barban. Održava se nastava za glasovir, harmoniku i violinu te za skupnu nastavu solfeggia. Nastava se održava ponedjeljkom, srijedom i četvrtkom.

3.8.1. Predškolski odgoj

U Općini Barban u području predškolskog odgoja djeluje jedan vrtić, a radi se o dječjem vrtiću „Tratinčica“ Barban. Dječji vrtić i jaslice „Tratinčica“ Barban započela je s radom 1996. godine. 1998. godine zamijenjen je nekadašnji naziv Predškolske ustanove „Tratinčica“ Barban. 2004. godine proširio se stari vrtić u Barbanu, dok je 2005. godine izgrađen novi Vrtić u sklopu nove školske zgrade u Barbanu. U 2008. godini zbog povećanja broja djece ponovo se pokreće rad u zgradi staroga Vrtića.

Finansijska sredstva potrebna za poslovanje vrtića osiguravaju se iz proračuna Općine Barban kao osnivača vrtića te naplatom usluga od roditelja osim programa predškole koji je za roditelje besplatan. Djelatnost Vrtića je predškolski odgoj i obrazovanje, te skrb o djeci predškolske dobi. Predškolska ustanova Barban provodi redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite i prehrane djece od navršenih 6 mjeseci života do polaska u školu.

Osnivač i vlasnik vrtića je Općina Barban. DV „Tratinčica“ se sastoji od dva područna odjela, u Barbanu i Sutivancu. Rad DV-a odvija se na tri lokacije u tri objekta: Barban bb, Barban 133 i Cvitići 27, Sutivanac. Objekt u Barbanu u sklopu škole površine je 200 m² zatvorenog prostora. Drugi objekt u Barbanu površine je 140 m² zatvorenog prostora dok je objekt u Sutivancu površine 80 m² zatvorenog prostora. Objekti su u potpunosti opremljeni potrebnom opremom za obavljanje djelatnosti.

Krajem 2014. godine smješteno je 72 djece u tri odgojne skupine, a u Sutivancu je od maksimalno kapaciteta 13 djece, trenutna brojka 5. Prosječno se godišnje u vrtiću, u zadnjih 5 godina, upiše oko 75 djece, umjesto nekada prosječno manje od 40 djece. Dobna struktura djece je od 3 do 7 godina. Djeca roditelja s prebivalištem izvan Općine Barban mogu se upisati u vrtić, ako nakon upisa djece s područja Općine ima slobodnih mesta, te ukoliko se roditelj obveže da će snositi punu ekonomsku cijenu programa.

U oba vrtića trenutno je zaposleno jedanaest djelatnika – odgajatelja uz povremeno angažiranje vanjskih suradnika.

Predškolska ustanova Barban provodi za djecu s područja Općine Barban organizirani predškolski odgoj kroz ostvarivanje sljedećih programa: 10-satni i 6-satni primarni program jaslica i vrtića u četiri skupine - ukupno 69 djece u objektu u naselju Barban. U sklopu aktivnosti u vrtićima se trenutno ne organiziraju druženja i izleti u prirodu, no vrtić je donedavno provodio program engleskog jezika i baleta za polaznike vrtića. Radno vrijeme oba objekta vrtića u Barbanu je od 6:00 sati do 16:00 sati u kojima se pruža cijelodnevni boravak za djecu. Radno vrijeme vrtića u Sutivancu je od 8:00 sati do 14:00 sati pošto se u tom objektu pruža poludnevni boravak. Sredstva za prehranu djece i podmirenje dijela režijskih troškova osiguravaju se učešćem roditelja djece u visini od 26 kuna dnevno za 10-satni program i 18 kuna dnevno za 6-satni program.

U Proračunu Općine Barban za 2016. godinu za predškolski odgoj osigurano je 1.486.820 kuna. Općina također osigurava sredstva iz proračuna ostalim dječjim vrtićima na području Grada Pule, kada provodi organizirani predškolski odgoj kroz stvarivanje 10-satnog primarnog programa vrtića, za djecu s prebivalištem na području Općine. U tekućoj godini, kao i prošloj godini izdvaja se 800 kuna mjesečno za djecu jasličke dobi, dok se za istu namjenu planirala potpora u iznosu od 8.500 kuna za tekuću godinu.

3.8.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

U Istarskoj županiji djeluje ukupno 48 osnovnih škola sa pripadajuće 62 područne škole, od kojih je osnivač 25 osnovnih škola Istarska županija, a osnivači 22 područnih škola su Gradovi Labin, Pazin, Pula, Rovinj i Umag te je osnivač jedne osnovne škole fizička osoba⁹.

U Općini Barban djeluje područna osnovna škola sa osam razreda. Osnovnoškolsko obrazovanje u Općini Barban provodi Osnovna škola „Jure Filipovića“ Barban na adresi Barban 150. Osnovna škola utemeljena je 1818. godine, a od 2006. godine škola je preseljena u novoizgrađeni školski kompleks na lokaciji Ravnica, izgrađen po standardima 21. stoljeća. Novo razdoblje barbanske osnovne škole započelo je još 1957. godine kada se pristupilo obnovi, te dobila novi naziv: Osnovna škola „Jure Filipović“ Barban. Polaze je u prva četiri razreda učenici iz Barbana i uže okolice (Puntere, Melnice, Frkeči i Špadići), a u peti do osmog razreda i učenici područnih škola: PŠ Hrboki, PŠ Grandići, PŠ Petehi, PŠ Prnjani i PŠ Sutivanac. Tako organizirana Škola Barban imala je 1965./66. školske godine 423 učenika u dvadeset razrednih odjeljenja u kojima je nastavu održavalo 25 učitelja i nastavnika. Od te godine broj učenika konstantno opada, kao i broj razrednih odjela i učitelja, tako da su do 2000. godine prestajale s radom raditi sve područne škole osim Sutivanca.

Slika 23. Osnovna škola „Jure Filipović“ Barban

Izvor: deconte.hr

⁹ Županijska razvojna strategija Istarske županije 2011.-2013., str. 81.

Školske godine 2006./2007. Osnovna škola „Jure Filipović“ Barban započela je s radom u novoj suvremenoj školskoj zgradbi uz koju je smješten i dječji vrtić te lijepa velika sportska dvorana. Do otvaranja nove škole nastava se odvijala u dvije stare škole. Učenicima je za učenje, igru i sport na raspolaganju 2000 m² u prizemlju i na katu te 200-tinjak kvadrata u podrumu. Zgradu vrijednu 16,2 milijuna kuna financiralo je Ministarstvo znanosti, prosvjete i sporta. Nova škola ima deset učionica sa svim nastavnim pomagalima, kabinete kemije, hrvatskog jezika, likovne kulture i razredne nastave, knjižnicu s čitaonicom, informatičku učionicu s 14 računala i pristupom internetu, blagovaonicu i kuhinju, sanitарne čvorove, veliku sportsku dvoranu na 400 m² i malu na 50 m², sa svlačionicama i tuševima. Uređene su i prostorije za vrtićku djecu, s posebnim ulazom i sanitarnim čvorovima.

Danas OŠ Jure Filipovića Barban obuhvaća široko školsko područje. Raspršenost naselja je u krugu 10 km. Učenici se do škole prevoze s tri školska autobusa. Škola pohađa ukupno 139 učenika kroz 8 razreda. Od ukupno 139 školu pohađa 65 djevojčica i 74 dječaka. U školi je zaposleno 19 učitelja te 9 djelatnika kao administrativno-tehničko osoblje. Općina Barban je omogućila kupnju dijela knjiga za novu knjižnicu, a škola ima i razglas.

U školskoj godini 2014./2015., nastavu je pohađalo 139 polaznika.

Tablica 35. Struktura polaznika po razredima

RAZRED	BROJ UČENIKA	BROJ DJEVOJČICA
1.	13	6
2.	25	12
3.	27	13
4.	9	5
1.-4.	74	36
5.	20	6
6.	21	8
7.	11	7
8.	13	8
5.-8.	65	29
UKUPNO (1.-8.)	139	65

Izvor: Obrazac za osnovne škole, 2014.

Iz Proračuna Općine Barban za 2016. godinu za osnovnoškolsko obrazovanje, odnosno javne potrebe u školstvu planira se izdvojiti 20.000 kuna.

3.8.3. Visokoškolsko obrazovanje

Visokoškolsko obrazovanje odvija se putem Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te Politehnike Pula, Visoke tehničko-poslovne škole¹⁰. Na području Općine Barban nema ustanova visokoškolskog obrazovanja. Srednjoškolci s prebivalištem u Općini Barban opredjeljuju se za studiranje u drugim gradovima na području cijele Republike Hrvatske (Pula, Rijeka, Zagreb, Dubrovnik).

S ciljem poticanja visokog školstva Općina Barban dodjeljuje stipendije. Do 2001. godine Općina je imala prosječno 3 do 5 stipendista, a 2001. godine broj stipendija je udvostručen - u razdoblju od 2001.-2009. godine Općina je imala 10 do 19 stipendista, a u zadnjih nekoliko godina taj broj iznosi 15 stipendija.

Općina dodjeljuje stipendije studentima sa stalnim prebivalištem na području Općine. Minimalan kriterij za stipendije za darovite prosječna je ocjena od najmanje 4,5 u posljednje dvije godine srednje škole, odnosno minimalno 3,5 u prethodnoj godini redovnog studija. U 2015. godini dodjeljuje sedam stipendija za darovite i tri socijalne stipendije.

Općina Barban ima godišnje prosječno 15 stipendista. Kako u međuvremenu neki studenti diplomiraju ili izgube pravo na finansijsku pomoć ili uživaju potporu države, oslobađa se mjesto za nove stipendiste. Na natječaj tekuće godine prijavilo se tek 5 stipendista. Ako svi budu udovoljavali potrebnim kriterijima, pored 5 starih stipendista, Općina Barban će sada imati ukupno 10 stipendista. U akademskoj godini 2014./2015. Općina Barban odobrila je 5 stipendija prethodnim korisnicima te 5 stipendija novim korisnicima. Stipendije su odobrene u iznosima 500,00 kuna mjesečno.

¹⁰ Županijska razvojna strategija Istarske županije 2011.-2013., str. 83.

Tablica 36. Dodijeljene stipendije od strane Općine Barban u akademskoj godini 2014./2015.

BROJ KANDIDATA	IZNOS MJESEČNE STIPENDIJE	UKUPNO MJESEČNE STIPENDIJE
PRETHODNI KORISNICI		
5	500	2.500
NOVI KORISNICI		
5	500	2.500
10	500	5.000

Izvor: Odluka o izboru kandidata za dodjelu studentskih stipendija za akademsku 2014./2015. godinu Općine Barban

Budući da se stipendija isplaćuje kroz devet mjeseci u jednoj akademskoj godini, Općina Barban je iz Proračuna izdvojila za pomoć studentima ukupno 100.000 kuna za poticanje visokoškolskog obrazovanja u akademskoj godini 2014./2015.

3.9. Zdravstvo i socijalna skrb

Istarska županija ima relativno kvalitetnu i dobro organiziranu zdravstvenu zaštitu. U Istarskoj županiji postoji šest županijskih, 28 privatnih zdravstvenih ustanova te 439 privatnih ordinacija. Na svakih 1.000 stanovnika unutar mreže javnozdravstvene službe postoji 1,03 liječnika na razini primarne zdravstvene zaštite, 0,1 liječnika na razini zavoda za javno zdravstvo te 2,69 bolničkih postelja¹¹. Za područje Općine Barban zadužen je HZZO u Puli.

U Općini Barban postoji razvijena primarna zdravstvena zaštita u Barbanu gdje se nalaze objekti primarne zdravstvene zaštite, ambulanta i stomatološka ambulanta. Ambulanta Barban u sklopu Doma zdravlja Pula, nalazi se na adresi Barban 1. U Barbanu postoji ambulantna služba, ordinacija opće medicine dr. Biondić-Milevoj Vesna, ordinacija dentalne medicine i patronažna sestra. Ambulanta osigurava pružanje zdravstvene zaštite za stanovnike Općine. Početkom 2002. godine završena je sanacija stare ambulante Barban (čekaonica, stomatološka ambulanta i ulazni dio), koja je započeta početkom 2001. godine. U 2009. godini u prizemlju gornje škole u Barbanu uređena je i otvorena moderna Zdravstvena stanica sa ambulantom opće medicine, stomatološkom ambulantom dr. Oluić Korica Dragica, patronažnom sestrom

¹¹ Županijska razvojna strategija Istarske županije 2011.-2013., str. 86.

te rampom za invalide, ukupne vrijednosti radova oko 2 milijuna kuna. Broj posjeta godišnje je 1.471 pacijent. Na području Općine Barban djeluju 4 savjetovališta koje jednom mjesечно održava patronažna sestra. U savjetovalištima se vrši kontrola krvnog tlaka i šećera u krvi, te se stanovništvu pružaju zdravstveni savjeti. Cilj rada savjetovališta je da se stanovništvo potakne da samo aktivno razmišlja o svom zdravlju, te da se zdravstveno prosvjećivanje što više približi stanovništvu. Time se ujedno potiče prevencija i rano otkrivanje bolesti.

U Barbanu otvorena je ljekarna Valun depo Barban 2003. godine, a 2005. godine započela je djelatnost njegove bolesnika u kući, sa sjedištem u Hrbokima. U 2009. godini preseljena je ambulanta Sutivanac u prizemlje Društvenog doma, dok je 2010. godine uređena patronažna ambulanta u Barbanu. Na području Općine Barban ne postoji ustanova hitne medicinske pomoći već je za hitne slučajevе zadužena Hitna medicinska pomoć u Puli.

Svake godine Općina kontinuirano isplaćuje jednokratne pomoći socijalno ugroženim osobama - uoči Božića i Uskrsa daruje se 40 do 60 poklon-paketa najugroženijim obiteljima ili osobama. Isto tako, na dan Općine Barban, Sv. Nikolu, daruje djecu od navršene 1. godine do zaključno drugog razreda OŠ poklon-paketima (godišnje 180 do 200 paketa), a Osnovnoj školi „Jure Filipović“ i Dječjem vrtiću „Tratinčica“ daruje prigodnu opremu. Za potrebe službe javnog zdravstva iz Proračuna Općine Barban izdvojeno je ukupno 38.220,70 kuna za 2015. godinu dok je za istu godinu u svrhu socijalne zaštite obitelji i djece ukupno izdvojeno 306.800 kuna. Za pojedine javne potrebe u socijalnoj skrbi iz Proračuna se osiguralo slijedeća sredstva:

- za studentske stipendije, 100.000 kuna
- za pomoći građanima, uključujući i naknade za novorođene, 150.000 kuna
- za podmirenje troškova obroka u osnovnim školama, 31.800,00 kuna
- za podmirenje troškova javnog prijevoza, 25.000 kuna

3.10. Civilno društvo i zaštita

Općina Barban nalazi se u sustavu Centra za socijalnu skrb Pula. Svi stanovnici gravitirajućih Općina među kojima je i Općina Barban, mogu koristiti iste usluge. Centar za socijalnu skrb osigurava savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća, novčane pomoći, osobne invalidnine, osposobljavanja za samostalni život i rad za područje grada Pule i šest istarskih Općina. Broj korisnika Centra za socijalnu skrb iznosi otprilike 1.200 korisnika. Državnu pomoć u obliku invalidnine ostvarivalo je 616 osoba, a za 780 osoba odobren je smještaj u domu socijalne skrbi za djecu i odrasle. Lokalnu socijalnu pomoć za podmirenje troškova stanovanja ostvarivala je 1.391 osoba, a regionalnu pomoć za ogrjev 787 osoba na razini cijele županije.

Osim sedam domova za starije i nemoćne osobe, u mreži domova socijalne skrbi sveukupno djeluje još devet domova raznih osnivača i vrste. Dio djelatnosti obavljaju Obiteljski centar Istarske županije te Sigurna kuća Istre. Na području Općine Barban postoji jedan obiteljski Dom za starije i nemoćne u Grandićima. Početkom 2008. godine u staroj školi Grandiči-Fumeti započela je sa radom Ustanova za smještaj starijih i nemoćnih osoba, u kojoj mještani Općine imaju prednost za smještaj i zapošljavanje – općinsku zgradu ima u najmu Centar za pomoć i njegu iz Pule, koji je zgradu i uredio – Centar je 2012. godine promijenio vlasnika (Martin Kliman – ustanova Sv. Polikarp, Pula) koji je najavio nastavak uređenja zgrade u Fumetima. U Domu je 20 korisnika, dok je zaposleno osam djelatnika.

Crveni križ Pula kao humanitarna i neprofitna udruga radi na poboljšanju kvalitete života, posebno najranjivijih (njepotrebitijih) osoba i/ili skupina ljudi na području koje pokriva. Gradsko društvo Crvenog križa Pula pokriva Pulu i Vodnjan te šest Općina, između kojih i Općinu Barban kroz programska područja dobrovoljnog davalštva krvi, socijalnog programa, službe traženja, mladeži Crvenog križa, zdravstvene preventive i prve pomoći. Djelatnici su isključivo volonteri koji organiziraju i sudjeluju u raznim projektima pomaganja stanovnicima. Surađuju sa javnim i poslovnim sektorom te drugim udrugama, a aktivnosti organizacije bazirane su na razvijanju i jačanju volontarijata.

Općina Barban ima 14 Društvenih domova (Glavani, Dobrani, Manjadvorci, Hrboki, Puntera, Bičići, Orihi, Draguzeti, Petehi, Prnjani, Sutivanac, Šajini) i 4 mrtvačnice (Barban, Sutivanac, Škitača, Prnjani). Osim navedenih, Općina Barban ima vlasništvo nad sljedećim nekretninama: dio zgrade društvenog doma Orihi, društveni dom Barban, dio zgrade društvenog doma Šajini, dio zgrade društvenog doma Manjadvorci, dio zgrade društvenog doma Hrboki, dio zgrade u Barbanu br. 1, dvije zgrade u Barbanu, zgrada u naselju Petehi, zgrada u Grandići, zgrada stare škole u Petehi, dječji vrtić Barban, vatrogasni dom Sv. Pavao, svlačionica sportskog nogometnog kluba, konjušnica, zgrada Barban 74 – stara škola, zgrada Barban 71, zgrada Barban 44, zgrada Barban 69 – Općina, trgovina i banka.

Kao jedan od značajnih aktera civilnog društva u Općini Barban izdvaja se kulturno-umjetničko društvo Barban, KUD Barban. Osnovano je 1976. godine, dakle djeluje već punih 39 godina. Broji oko 70-ak članova, od kojih 30-ak čini stariju grupu koja se aktivno bavi očuvanjem tradicijske kulture i baštine te 40-ak članova pomlatka koji predstavljaju svjetlu budućnost KUD-a. Djeluje u dvije sekcije: folklorna (svirači, pjevači, plesači) te literarno-recitatorska sekcija. Tijekom godina Društvo je sudjelovalo na brojnim folklornim i drugim manifestacijama, snimanjima za radio, televiziju i sl., odnosno broji ukupno odrađenih 600-tinjak nastupa u zemlji i inozemstvu. Svoj rad KUD "Barban" je uspješno predstavljao tijekom višestrukih sudjelovanja na Međunarodnoj smotri folklora u Zagrebu, Vinkovačkim jesenima, Smotri folklora "Na Neretvu misečina pala", 1. Susretu muških pjevačkih skupina u Ivanić Gradu i brojnim drugim manifestacijama u našoj zemlji. Članovi Društva su sudjelovali i na brojnim manifestacijama i festivalima folklora u inozemstvu: Festival folklora podunavskih zemalja u Mađarskoj, Međunarodni festival folklora u Italiji. Nastupali su također u Austriji, Danskoj, Njemačkoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini. Društvo posjeduje ukupno cca 30 ženskih i muških originalnih narodnih nošnji, koje su stare od 100 do 150 godina. Na Internacionalnom festivalu folklora „Leron“ održanom 2002. godine u Vodnjanu (Istra), članovi KUD-a „Barban“ su primili priznanje i nagradu za najizvorniju i najbolje očuvanu narodnu nošnju.

U Općini Barban djeluju dva dobrovoljna vatrogasna društva DVD Barban i DVD Sutivanac koje Općina pomaže u opremanju. To su jedine vatrogasne postrojbe na

području Općine Barban. DVD Barban, na adresi Barban 69, osnovan je 2002. godine, a prema registriranim djelatnostima:

- prati i analizira stanje u dobrovoljnem vatrogastvu te poduzima akcije i mjere unapređenja dobrovoljnog vatrogastva i zaštite od požara,
- obavlja poslove javnih ovlasti utvrđenih zakonima i propisima,
- potiče aktivnosti na provođenju preventivnih i drugih mjera radi ostvarivanja zaštite od požara te radi unapređivanja vatrogastva u cjelini,
- radi na uključivanju što većeg broja građana, a posebno mladeži u rad Društva,
- razvija i provodi aktivnosti na zaštiti okoline te ostale djelatnosti utvrđene člankom Statuta.

Sredinom 2008. godine izgrađen je novi krov vatrogasnog spremišta DVD-a Sutivanac. U 2013. godini izgrađeni su temelji Društvenog i vatrogasnog doma na brdu Sv. Pavla, u kojem se planira smještaj vozila DVD-a Barban. DVD Sutivanac prvi je put osnovan 1986. godine, dok je obnovljen 2003. godine, a službeno osnovan na adresi Cvitići 27, 2005. godine. Broji oko 50 članova amatera uz počasne članove i mladež. Ima 35 aktivnih članova od čega ih je ove godine tek 12 odradilo lječnički pregled i samo oni mogu na intervencije. DVD Sutivanac ne regrutira nove članove isključivo tijekom ljetnih mjeseci već tijekom cijele godine svi zainteresirani mogu pristupiti DVD-u. No, zbog nedostatka financija, DVD uvijek raspolaže s 30 aktivnih članova. Vatrogasna postrojba nije adekvatno opremljena te je potrebno uložiti u osnovni inventar. Posjeduje jedno vozilo i jedan kombi, no potrebna je izgradnja garaže ili nadstrešnice za vozila. DVD Barban i Sutivanac, po potrebi, djeluju na područjima drugih jedinica lokalne samouprave te surađuju s brojnim vatrogasnim postrojbama, posebice južne i središnje istre od čega najviše sa JVP Pula i Labin te Područnom vatrogasnom zajednicom Pula.

U 2013. godini imenovani su članovi Stožera za zaštitu i spašavanje. Potrebno je izraditi Plan zaštite i spašavanja za područje Općine, Plan zaštite od požara Općine Barban, a sve kako bi se otklonile ili umanjile posljedice prirodnih, tehničko-tehnoloških, ekoloških nesreća te ratnih razaranja. Te mjere se određuju, provode i kontroliraju u sustavu civilne zaštite. Isto tako, poželjno je i potrebno izraditi Procjenu ugroženosti od požara. Iz Proračuna Općine Barban za 2016. godinu planirano je

izdvojiti ukupno 505.000 kuna od čega: 10.000 kuna za civilnu zaštitu i službu spašavanja, 450.000 kuna za javnu vatrogasnu postrojbu, 40.000 kuna za područnu vatrogasnu zajednicu i 5.000 kuna za vatrogasnu zajednicu Istarske županije.

3.11. *Kultura i kulturna baština*

Barban je gradić bogate povijesti koji je u 13. stoljeću pripao pazinskom feudu, pod vlašću goričkih grofova. Godine 1374. vlast u Istri preuzimaju Habsburgovci, čime i Barban dolazi u posjed Austrijanaca. Kao posljedica ratnih razaranja za vrijeme rata između Austrije i Venecije (1508.-1516.), Barban se 1516. god. predao Veneciji. Godine 1535. gradić je kupila poznata mletačka obitelj Loredan, u čijem je vlasništvu ostao sve do 1869. god., odnosno 334 godine. Godine 1805. u ratu s Francuzima Austrija je izgubila bivši mletački dio Istre koji se pripojio Napoleonovoj Kraljevini Italiji. Nakon poraza Francuza 1815. godine, odlukom Bečkoga kongresa, Istra je dodijeljena Austriji, pod čijom vladavinom ostaje do kraja 1. svjetskoga rata, 1918. godine.

Barban ima mnogo spomenika prošlosti i niz zanimljivosti: 4 crkve (župnu crkvu Sv. Nikole – sagrađena 1701. god. u baroknom stilu, umjesto stare, manje crkve romaničkoga stila, crkvu Sv. Jakova apostola, crkvu Sv. Antuna, crkvu Majke Božje od Oranice); ostatke gradskih zidina: ulazna Velika vrata (zapadna, izgrađena 1718.god.), zatim Mala vrata (istočna, izgrađena 1720.god.) sa prekrasnim segmentom obrambenih zidina (izgrađene 1555. god.); gradsku kulu s naglašeno širokim zidovima, što potvrđuje da je Barban u srednjem vijeku bio dobro utvrđen gradić; glagoljske zapise u crkvi Sv. Antuna pustinjaka i glagoljske grafite u crkvi Sv. Jakova; stari antički rimski natpis iz 1. stoljeća nove ere; gradsku ložu (toranj sa satom je uništen 1944.god.) kao sastavni dio starog prekrasnog trga i palaču Loredan (izgrađena 1606.god.); freske iz 15. stoljeća u crkvi Sv. Jakova apostola (rad fresko-majstora Ivana iz Kastva); kamenu krstionicu; gotičku kustodiju iz 15. stoljeća (djelo majstora Dominika iz Kopra) i drveni kip Sv. Nikole u župnoj crkvi; slike na oltarima župne crkve Sv. Nikole su izradili učenici Palme Mlađeg (1544.-1628.g.), učenika Ticianova; slikarije na unutarnjim zidovima i šiljastom svodu iz početka 15. stoljeća u crkvi Sv. Antuna pustinjaka i dr. U naselju je klasicistička kuća P. M. Stancovicha iz 1838. koja predstavlja vrijednu kulturnu baštinu. P. Stanković bio je svećenik, ali se bavio raznim

područjima; arheologijom, jezikoslovljem, bilježio je narodne običaje, bavio se izumima, zoologijom i botanikom.

U središtu naselja Barban nalazio se kaštel. Sastojao se od desetak zgrada, koje su zajedno sa skladištem i crkvom bile okružene zidom. Sjeverni dio kaštela 1700. godine je preuređen u veliku jednobrodnu crkvu sv. Nikole. U crkvi ima pet baroknih mramornih oltara, na kojima su slike majstora venecijanskih radionica iz 16–18.st., gotička kamena kustodija iz 15.st., barokna drvena plastika (18.st.). Crkva Sv. Nikole u samom je centru Barbana, a Sv. Nikola ujedno je i zaštitnik Barbana. Crkva ima povišeno svetište, sakristiju s velikom mramornim stupovima i mramorni oltar s likovima svetaca. Sa strane i uokolo unutrašnjosti crkve nalaze se kipovi Blažene Djevice Marije s Djetetom, kip Sv. Petra, Sv. Pavla, Sv. Josipa i Sv. Antona te drveno kip Sv. Nikole. Iznad ulaza nalazi se terasa koja je služila kao pjevalište, gdje su se nalazile orgulje kojih danas više nema. Iako se Župa spominje 740. godine kada se smatra da je osnovana, zapravo je nadograđena srednjovjekovnoj okrugloj kuli. Prolazeći kroz barbanska Velika vrata, te kroz male uličice uz stisnute kamene kuće nalazi se crkvica Sv. Jakova. U njoj se mogu vidjeti kasnogotičke freske. Crkvica je sagrađena u 14. st. Mnoge od freski su uništene ali još uvijek se neke još uvijek mogu vidjeti. Kapela Sv. Antuna opata nalazi se ispod razine ceste, kao da je djelom sagrađena u podrumu. Sagrađena je krajem 14. st. Ima šiljasti svod, a krov joj je od kamena. Freske je nacrtao talijanski slikar u prvoj četvrtini 15. st. Barban je poznat po svojim dvaju vratima, koje su ga nekad djelile sa seljacima i bila su zaključavana noću. Kroz Velika vrata prolazi se na trg, a one na svom vrhu imaju stari grb obitelji Loredan i sagrađene su od kamenih ploča. Mala vrata, bila su izlaz iz kaštela, koja svojim neobičnim oblikom privlače prolaznike. Međutim, izvan naselja Barban, postoje spomenici, poput malih crkvica na Punteri ili na Prnjani, te križa i kaplice u Orihima. Barban je prepun glagoljaških grafita. U Sv. Antunu zapisano je 1508. godine kako je Venecija zauzela cijelu Istru. U Barbanu je i zapis iz 1587. «Žito beše pomrlo», a grafit u Sv. Jakovu spominje kako je zavladala teška oskudica žita i ulja. Nepismeni su umjesto glagoljaških slova u freske znali uporati slike, pa je u Sv. Antunu crtež Barbana u vrijeme neke svečanosti koji datira iz 15. ili 16. st. Među zidnim crtežima nalazi se i prijašnji izgled župne crkve.

Područje Barbanštine naseljeno je od najstarijih prapovijesnih vremena. Postoje indicije da su u pećini ispod Puntere otkriveni nalazi iz najstarijih prapovijesnih razdoblja (paleolitik i mezolitik). U prapovijesti, Barbanština je najintenzivnije bila naseljena u brončanom i željeznom dobu. Iz ovih razdoblja najbrojnija vrsta arheoloških lokaliteta su gradinska naselja i tumuli (tumuli su prapovijesni grobovi, lokalni nazivi za tumule su gromače, gomile). Iz rimskog razdoblja poznato nam je svega nekoliko lokaliteta, dok se njihov broj ponovo povećava u srednjem vijeku. Najveća gustoća arheoloških lokaliteta nalazi se u istočnom dijelu Općine, odnosno uz rub doline rijeke Raše i Raškoga kanala. Na većini lokaliteta nikad nisu izvršena arheološka istraživanja, već su nam ti lokaliteti poznati iz literature ili terenskih izvještaja djelatnika arheološkog muzeja u Puli. Najveći dio lokaliteta poznat nam je preko slučajnih nalaza otkrivenih prilikom obrade zemlje ili gradnji pojedinih objekata. Tek na manjem broju lokaliteta provodila su se arheološka istraživanja (Stari Gočan, Rogatica, Golešovo, Friškovice...), dio nalaza sa istraživanja objavljen je u pojedinim radovima i izložen u Arheološkom muzeju Istre u Puli.

Od kulturno umjetničkih društava na području Općine Barban potrebno je istaknuti KUD Barban i Društvo „Trka na prstenac“, Barban. Kulturno – umjetničko društvo “Barban” osnovano je 17. travnja 1976. Nakon osnutka u Društvu su djelovale sljedeće sekcije: mješoviti pjevački zbor, sekcija recitatora i folklorna sekcija. Okosnicu rada barbanskog KUD-a uvijek je predstavljala folklorna sekcija koja je od samih začetaka organiziranog djelovanja odredila svoj cilj: čuvanje, njegovanje i prenošenje na mlađe naraštaje spoznaje i ljubav prema izvornoj narodnoj glazbenoj baštini svoga kraja. U folklornoj sekciji djeluju tri grupe: grupa narodnih pjevača, grupa svirača na narodnim instrumentima i grupa plesača. Oko 300 vrijednih članova dalo je svoj doprinos u radu barbanskog kulturno – umjetničkog društva od 1976. do danas. Tijekom godina Društvo je sudjelovalo na brojnim folklornim i drugim manifestacijama, snimanjima za radio, televiziju i sl. U prosjeku, članovi KUD-a “Barban” su godišnje sudjelovali na dvadesetak manifestacija pa se do danas mogu pohvaliti sa šestotinjak ostvarenih nastupa.

Svoj rad KUD “Barban” je uspješno predstavljao tijekom višestrukih sudjelovanja na Međunarodnoj smotri folklora u Zagrebu, Vinkovačkim jesenima, Smotri folklora “Na Neretvu misečina pala”, 1. Susretu muških pjevačkih skupina u Ivanić Gradu i brojnim

drugim manifestacijama u našoj zemlji. Članovi Društva su sudjelovali i na brojnim manifestacijama i festivalima folklora u inozemstvu: Festival folklora podunavskih zemalja u Mađarskoj, Međunarodni festival folklora u Italiji. Nastupali su također u Austriji, Danskoj, Njemačkoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini. Tijekom godina članovi Društva su sudjelovali u brojnim radio i tv emisijama, snimali pjesme i svirke Barbanštine za potrebe Instituta za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba, aktivno sudjelovali u radu stručno-znanstvenih skupova i Okruglih stolova o folkloru i tradicijskoj baštini. Važno je istaknuti da članstvo u KUD-u "Barban" nije samo sudjelovanje na raznim folklornim manifestacijama, upoznavanje starih napjeva i svirki, plesanje plesova karakterističnih za naš kraj, upoznavanje i valoriziranje čakavskog dijalekta Barbanštine, upoznavanje običaja našeg kraja. Valja istaknuti i brojna neformalna druženja članova Društva, organizirane proslave i svečanosti, zajedničke izlete i sl. Također je uobičajeno da na vjenčanjima članova KUD-a "Barban" nastupaju ostali članovi s prigodnim programom.

Društvo „Trka na prstenac“ osnovano je 1979. godine sa ciljem održavanja konjičke manifestacije Trka na prstenac, a kao udruga djeluje od 02.04.1998. godine. Cilj osnivanja Društva bilo je ponovno buđenje stare konjičke igre kroz okupljanje velikog broja mještana te žitelja čitave Istarske županije na direktni ili indirektni način. Takvim pristupom Trka je male barbanske trbove pretvarala u pozornice te uspjela pomaknuti granice provincijalnosti i stvarati manifestaciju od kulturnog značaja.

Aktivnosti koje Društvo „Trka na prstenac“ provodi su selekcija konjanika kroz kvalifikacijske i sustavne treninge, briga i uređenja štale za konje i samog prostora odvijanja trke, koordinacija svih volontera pri organizaciji manifestacije te marketinške aktivnosti i odnosi s javnošću. Društvo „Trka na prstenac“ broji pedesetak članova. Za 2015. godinu Općina je osigurala 50.000 kuna donacija društvu „Trka na prstenac“ i 50.000 kuna KUD-u Barban za sufinanciranje kulturnih manifestacija. Planirani projekt Općine o pogledu „Trke na prstenac“ odnosi se na obnovu odore konjanika, opreme konja, kostimografija svećane lože i ostalih bina u venecijanskom stilu te obnova tribina i produženje izgradnje uz čitavu jednu dužinu trkališta .

U Općini Barban postoji općinska knjižnica i čitaonica „Petar Stanković“. Otvorena je u donjoj zgradi nekadašnje Osnovne škole Barban 2008. godine s knjižnim fondom oko 1.000 knjiga – zahvaljujući brojnim donacijama, građana i prijateljskih Općina (naročito

Općine Viškovo i njihove Knjižnice). Stanovnici Općine Barban mogu posuđivati knjige i služiti se građom iz fonda knjižnice. Knjižnica ne djeluje kao registrirana knjižnica, već djeluje kao pravna osoba, pošto je zamisao bila na jednom mjestu prikupiti naslove iz fonda Općine Barban i dati mogućnost građanima i drugim institucijama za donacije te korištenje knjižnice bez naknade (članarine). Danas u knjižnom fondu ima preko 6 tisuća knjiga (više od 2 knjige po stanovniku). Radno vrijeme knjižnice je utorkom i četvrtkom od 11 do 13 h. Baza knjiga može se pretraživati na internet stranicama Općine Barban

Općina Barban planira u srednjoročnom razdoblju realizirati niz projekata iz područja kulture, stavljanjem kulturne baštine u funkciju razvoja kulturnog turizma i razvoja prepoznatljivosti Općine. Projektom revitalizacije venecijanske baštine u Barbanu planira se revitalizirati Palača Loredan, gradska Vela i Mala vrata, kula, fasada i interijer župne crkve. Stara škola u Barbanu planira se prenamjeniti u kulturno edukativni centar. Unutar te zgrade nalazila bi se općinska knjižnica i čitaonica, dvorana prstanca, dvorana KUD-a Barban te prostorije za seminare i edukaciju. Nadalje, prenamjenom stare škole u Šajinima u poduzetnički inkubator stavila bi se u funkciju razvoja poduzetništva na području općine Barban. Isto tako, planira se i obnova srednjovjekovne kule u Barbanu u funkciju razvoja turizma. Kako je područje Općine bogato istarskim kažunima, planira se projekt „Zidi naših didi“, obnove suhozida i kažuna.

U Općini Barban tijekom godine održava se veći broj manifestacija.

Tablica 37. Popis manifestacija u Općini Barban

MANIFESTACIJA	VRIJEME ODRŽAVANJA
Memorijal Petra Stankovića "Barban u srcu", Barban	veljača
Dan sela Manjadvorci	travanj
Smotra vina Općine Barban	svibanj
Mala smotra folklora Istarske županije	svibanj
Majnica, Šajini	svibanj
Susret barbanskih pjesnika "Beside u jatu"	lipanj
Dan sela Draguzeti, Draguzeti	lipanj
Vilija Ivanje, Grabri	lipanj

Proslava Dana sv. Pavla	lipanj
Smotra narodne glazbe i plesa Puljštine	srpanj
Regata Barbanske rivijere	srpanj
Dan sela Orihi	srpanj
Old timer's day	srpanj
Mototrka na prstenac	srpanj
Susret harmonikaša "Zasvirimo u Barbanu"	srpanj
Dan sela Puntera "Oj, Punterci", Puntera	kolovoz
Dan sela Hrboki, Hrboki	kolovoz
Barban Classical Music Night	kolovoz
Trka na prstenac	kolovoz
Sutivanjica, Sutivanac	rujan
BOS - Barbanski obrtnički sajam	rujan
Fešta smokve i smokvenjaka	rujan
Biciklijada „Jug na dva kotača“	rujan
Izložba gljiva, Draguzeti	listopad
Martinja u Bičići	studen
Susret kantadura "Kantajmo i svirimo za Romana"	studen
Smotra maslinovih ulja Općine Barban	studen
Dan Općine Barban	prosinac

Izvor: TZ Općine Barban, 2014.

Smotra narodne glazbe i plesa Puljštine

Smotra narodne glazbe i plesa Puljštine, kao što i sam naziv kaže, je smotra folklora cijele Puljštine koja se održava u srpnju, s tradicijom. Ima dugu tradiciju održavanja, a već duže od deset godina održava se u Barbanu. Smotra narodne glazbe i plesa Puljštine, svečanost je koja okuplja najveći broj narodnih pjevača, plesača i svirača istarske tradicijske glazbe i plesa gdje se predstavlja velik broj kulturno umjetničkih društava te svako predstavlja karakteristike svojeg kraja. Izvođači se publici predstavljaju sviranjem na istarskim tradicijskim narodnim instrumentima, pjevanjem na tanko i debelo, plesom i narodnim običajima, a sve u svrhu očuvanja i predstavljanja bogate istarske narodne baštine.

Susret harmonikaša "Zasvirimo u Barbanu"

Susret harmonikaša "Zasvirimo u Barbanu" također se održava u srpnju svake godine. Riječ je o predstavljanju harmonikaša iz cijele Istre, promociji tradicionalnog zvuka i izvođača, mlađih i starih te upoznavanje jednog od segmenata Istarske kulture. Na susretu se okuplja veliki broj harmonikaša iz čitave Istarske županije. Izvodi se veliki broj točaka u najrazličitijim kombinacijama. Uz harmoniku se tako svira i na brojnim drugim instrumentima, a nastupaju izvođači svih generacija, od osnovnoškolaca do iskusnih harmonikaša. Veliki interes harmonikaša za ovaj susret ne jenjava te ovaj susret ima zajamčenu budućnost u Barbanu, a u prilog tome govori velik interes sve mlađih naraštaja za harmoniku.

Trka na prstenac

U kolovozu svake godine održava se najveća manifestacija, tradicijska viteška igra „Trka na prstenac“. Stara viteška igra koja svoje korijene vuče iz 1696. godine, no obnovljena je 1976. godine i od tada se održava svake godine, predstavljajući svojevrstan barbanski brend. Na Trci može sudjelovati maksimalno 16 konjanika koji se natječu u tri trke, a pobjednik je onaj koji osvoji najviše bodova, tj. puntu. Stazu moraju prijeći u 12 sekundi i pritom kopljem pogoditi u prstenac koji je podijeljen na pet polja, te ovisno o pogotku može se osvojiti tri, dva, jedan ili pola puncta. Pobjednik je onaj konjanik koji nakon tri trke ima najveći broj puntu.

BOS - Barbanski obrtnički sajam

Općina Barban pokrenula je 2009. godine novu manifestaciju „Barbanski obrtnički sajam“, a inicijativa je prepoznata i podržana od strane poduzetnika, obrtnika i sponzora odnosno Udruge poduzetnika Općine Barban - BEPO. Cilj BOS-a je predstavljanje djelatnosti obrtništva i poduzetništva unutrašnjosti istarskog poluotoka, naročito manjih Općina, povezivanje poduzetnika Istarske županije te poticanje poduzetništva i izgradnje poduzetničkih zona na slabije gospodarski razvijenim područjima naše županije. Sajam omogućava manjim poslovnim subjektima izlaganje njihovih proizvoda i djelatnosti, bez većih finansijskih opterećenja, sa višestrukim koristima poslovnog povezivanja i umrežavanja.

Fešta smokve i smokvenjaka

Fešta smokve i smokvenjaka u mjesecu rujnu je gastronomска manifestacija posvećena smokvi koja se odvija na barbanskoj placi, gdje se na maštovito uređenim štandovima nude smokvenjaci, marmelade i rakije od smokava, sušene smokve i mnoge slastice pripremljene od njih. Ova manifestacija svake godine donosi nove sadržaje poput predavanja, promocija, izložbi, vezano uz smokvu, te stoga posjetiteljima omogućuje ne samo gurmanske doživljaje, već podizanje svijesti o važnosti ove tradicijske mediteranske kulture. Osim proizvoda od smokava posjetitelji mogu kušati druge domaće proizvode i razgledati istarske suvenire.

Susret kantadura "Kantajmo i svirimo za Romana"

U mjesecu studenom održava se Susret kantadura "Kantajmo i svirimo za Romana" u čast preminulom istaknutom članu i jednom od osnivača KUD-a Barban i velikom ljubitelju narodne glazbe i plesa, Romanu Broskvaru. Riječ je o susretu kantadura na tanko i debelo te svirača istarskih narodnih instrumenata. U organizaciji KUD-a Barban, osnovanog 1976. godine, čiji je predsjednik Romano bio 12 godina, na ovaj način odaje mu se počast i zahvalnost za što je činio svojim angažmanom ne želeći zaboraviti njegov bitan doprinos očuvanju barbanske kulture, tradicije i uspomene koje čuvaju svi koji su ga poznavali. Velik je broj istarskih pjevača, svirača i plesača prepoznao značenje ove manifestacije te se svake godine svi pozvani odazovu obogaćujući susret svojim sudjelovanjem i dajući mu iz godine u godinu sve veći značaj.

Dan Općine Barban

Dan Općine Barban obilježava se 6. prosinca, na dan Sv. Nikole koji je zaštitnik Župe i Općine Barban i kojemu je posvećena župna crkva u Barbanu. Dan Općine obilježava se svečanom sjednicom općinskog vijeća, te dodjelom godišnjih općinskih priznanja - Plaketa Općine Barban, Nagrada Općine Barban i Počasni građanin Općine Barban.

Za javne potrebe u kulturi lokalnog značenja osiguravaju se sredstva u Proračunu Općine Barban svake godine, pa se tako i za 2015. godinu ukupno osiguralo 356.000,00 kn i to u dva dijela:

- tekuće donacije TZ-u Barban za potrebe rada Ureda TZ-a i sufinanciranja manifestacija u iznosu od 162.000 kuna i
- aktivnost sufinanciranja ostalih kulturnih manifestacija u iznosu od 194.000 kuna

3.12. Sport

U Općini Barban djeluje veći broj sportskih društava. U nastavku se prikazuju sportska društva i vrsta sporta kojom se bave. Prema sadašnjim podacima, četrnaest je značajnijih sportskih klubova u Općini Barban. Zanimljiv je podatak da se od četrnaest sportskih klubova njih pet bave nogometom te tri boćanjem. Po dva sportska kluba u segmentu konjaništva, te jedan sportski klub u segmentu streljaštva te jedna udruga u segmentu lova. U nastavku se tablično prikazuje popis sportskih društava u Općini Barban.

Tablica 38. Popis sportskih društava u Općini Barban

NAZIV ORGANIZACIJE	VRSTA SPORTA
Nogometni klub Barban 2013.	nogomet
Pionirska škola nogometa Barban	nogomet
Boćarski klub Šajini	boćanje
Športsko društvo Orihi	izložba oldtimera, mototrka na prstenac
Športski klub OŠ Jure Filipović Barban	sportovi za djecu
Boćarski klub Puntera	boćanje
Boćarski klub Hrboki	boćanje
Nogometni klub Manjadvorci	nogomet
NK Omladinac 1952 Barban	nogomet
Nogometni klub Barban 2005. Veterani	nogomet
Konjički klub Istra, Manjadvorci	jahanje
Konjički klub Capall, Hrboki	jahanje
Nogometni klub Omladinac veterani, Manjadvorci	nogomet
Streljački klub Istra Barban	streljaštvo
Sportsko rekreativni klub Sutivanac	zabavno-sportski programi za djecu i odrasle
Lovačko društvo „Kamenjarka“, Barban	lov

Izvor: Službene stranice Općine Barban, 2015.

Nogometni klub Barban 2013. broji 71 članova te okuplja igrače, djecu i mlade od 7 do 18 godine koji kroz rekreaciju i druženje predstavljaju Barban na natjecanjima u županijskoj nogometnoj ligi Jug. Nogometni klub Manjadvorci broji 51 člana, te se natječe svake godine u Županijskoj nogometnoj ligi Jug. Nogometni klub Barban 2005. Veterani broji 21 član i okuplja igrače veterane kroz oblik druženja i i rekreacije te natjecanja u ligi veterana. Nogometni klub Omladinac veterani iz Manjadvorci broji 28 članova, koji sudjeluju na natjecanjima, a klub vodi aktivnosti uređenja nogometnog igrališta. Spajanjem NK Omladinac iz Manjadvorci i NK Barban iz Barbana, nastao je NK Omladinac 1952 Barban. Zadržavši status tadašnjeg županijskog prvoligaša, u sezoni 2003./2004. ispao je iz Prve županijske lige Istre. U sezoni 2005./2006. klub se vraća u mjesto Barban na novoizgrađeni teren i nove prostorije nakon 15-godišnjeg izbivanja iz matičnog mjesta. Nakon povratka u Prvu županijsku nogometnu ligu, u naredne četiri godine klub je stabilan županijski prvoligaš. Klub se financira sredstvima lokalne samouprave kao i nekolicine sponzora. Uz seniore, u klubu postoji i omladinski pogon koji broji 40-ak natjecatelja u kategorijama juniora i pionira, te 20-ak natjecatelja u školi nogometa.

Boćarski klub Šajini broji 16 članova, osnovan je u cilju promicanja, razvoja i unapređenja boćarskog sporta. Aktivnosti kluba jesu uglavnom učešće i sudjelovanje na turnirima. Postoji boćarski klub Puntera i boćarski klub Hrboki koji broji 21 član.

Konjički klub Istra iz Manjadvorci broji 46 članova, te pruža i promovira aktivnosti jahanja u svrhu razvijanja sportskog duha i konjičkog sporta kroz disciplinu endurance. Sudjeluje na nacionalnim i međunarodnim natjecanjima. U Hrbokima, aktivan je konjički klub Capall.

Športsko društvo Orihi, Klub oldtimera i motoprstenca priprema izložbe oldtimera i održavanje moto trke na prstenac koje se svake godine u subotu održava u Orihima. Sportsko rekreativni klub Sutivanac broji 16 članova, a glavna aktivnost je organizacija zabavno-sportskih programa za djecu i odrasle, uređenje staza i igrališta te organizacija i sudjelovanje na avanturističkim utrkama. Športski klub OŠ Jure Filipović provodi i potiče aktivnosti bavljenja sportom kod djece uzrasta osnovne škole.

Lovačko društvo „Kamenjarka“ iz Barbana broji 184 člana. Osim što je udruga osnovana u svrhu lova, ona djeluje i u smjeru zaštite divljači, lovišta te uzgoja divljači. Djeluje na dva lovišta, Barban ukupne površine 6.320 hektara i Raše ukupne površine 4.382 hektara. Lovne površina po jednom lovcu iznosi približno 33 hektara. Dva člana udruge su odlikovani lovci drugog i trećeg reda. Odlikovani su 2015. godine. U Barbanu je aktivan streljački klub Istra.

Javne potrebe sporta za područje Općine Barban za koje se sredstva planiraju iz proračuna Općine jesu aktivnosti, poslovi i djelatnosti za koje je određeno da su:

- poticanje i promicanje sporta djece i mladeži,
- provođenje dijela programa tjelesne i zdravstvene kulture djece i mladeži,
- djelovanje sportskih klubova u Općini Barban,
- sportsko rekreacijske aktivnosti građana kao i drugih sportskih aktivnosti koje su u funkciji unapređenja i očuvanja zdravlja i postizanja psihofizičke sposobnosti pučanstva,
- održavanje i izgradnja sportskih objekata,
- stručni rad u sportu, te obrazovna djelatnost u sportu,
- organizacija međunarodnih natjecanja.

Općina Barban svake godine izdvaja sredstva u proračunu za sport, pa je tako za 2016. godinu za realizaciju programa rada i djelovanje sportskih klubova osigurala sredstva u iznosu od 422.000 kuna i to najvećim dijelom za nogometne i boćarske klubove.

4. ANALIZA PRORAČUNA OPĆINE BARBAN

U analizi proračuna Općine Barban analiziran je proračun u razdoblju od 2010. do 2015. godine te je u analizu uključen i plan proračuna za 2016. godinu. Proračun Općine Barban bilježi značajne oscilacije prihoda u promatranom razdoblju. U 2010. godini ukupni prihodi iznosili su 6.955.572,96 kune. Do 2012. godine bilježi se porast ukupnih prihoda na 11.877.931,44 kune ili za 41,44%. Slijedi smanjenje prihoda na 7.495.676,07 kuna u 2013. godini nakon čega se opet bilježi porast na iznos od 9.318.968,03 kune u 2015. godini. Plan za 2016. godinu je porast ukupnih prihoda Općine na iznos od 9.461.410,00 kuna.

Planirani ukupni prihodi Općine u 2016. godini u odnosu na 2010. godinu su veći za 26,48%. U istom razdoblju planira se rast prihoda od poreza za 22,43%. S obzirom na planirane prihode od poreza u 2016. godini, očekuje se porast prihoda poslovanja za 2.072.633,84 kune u odnosu na 2010. godinu. Prihodi od poreza bilježe rast od 2012. godine uz blagi pad u 2014. i 2015. godini.

Drugi najznačajniji prihod proračuna jesu prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima. Iznos planiranih prihoda ove stavke u 2015. godini veći je za 6,82% u odnosu na 2010. godinu. Isti prihodi bilježe značajne oscilacije u analiziranom razdoblju. Najniži udio u ukupnim prihodima čine pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar opće države, prihodi od imovine te ostali prihodi.

Od 2010. do 2014. godine bilježe se značajne oscilacije i ukupnih rashoda u proračunu. Rashodi su se u tom razdoblju kretali između 6.448.541,68 kuna i 10.222.055,00 kuna. U 2013. godini zabilježen je najveći porast ukupnih rashoda na iznos od 10.222.055,00 kuna ili za 24,4% u odnosu na 2010. godinu. U 2015. godini bilježi se smanjenje ukupnih rashoda na iznos od 7.710.751,87 kuna ili za 19,17% u odnosu na 2014. godinu. U 2016. godini planirani su ukupni rashodi u iznosu od 7.851.410,00 kuna. Rashodi su povećani zbog planiranog povećanja stavke rashoda za zaposlene i stavke materijalnih rashoda.

Tijekom promatranog razdoblja najviši udio u ukupnim rashodima u proračunu Općine Barban imali su materijalni rashodi, između 26,66% i 50,89%. Udio rashoda za zaposlene od 2010. do 2015. godine kretao se između 14,31% i 26,15%. U 2014.

godini isti rashodi imali su udio od 29,97% dok u 2015. godini planirani udio rashoda za zaposlene iznosi 26,15%.

U rashodima za nabavu nefinancijske imovine u 2013. i 2014. godini najviši udio u ukupnim rashodima imaju rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine. U 2013. godini iznosili su 3.995.014,47 kuna dok su u 2014. godini isti bili nešto manji te su iznosili 3.677.137,07 kuna. U 2016. godini nisu planirani rashodi po toj osnovi.

Najznačajniji primici obzirom na finansijske primitke jesu planirani primici od zaduživanja u 2014. godini u iznosu od 1.533.940,92 kune. Izdaci se odnose na izdatke za otplatu glavnice primljenih zajmova. U 2015. godini isti su iznosili 524.197,64 kune dok se u 2016. godini ne planiraju izdaci po navedenoj osnovi.

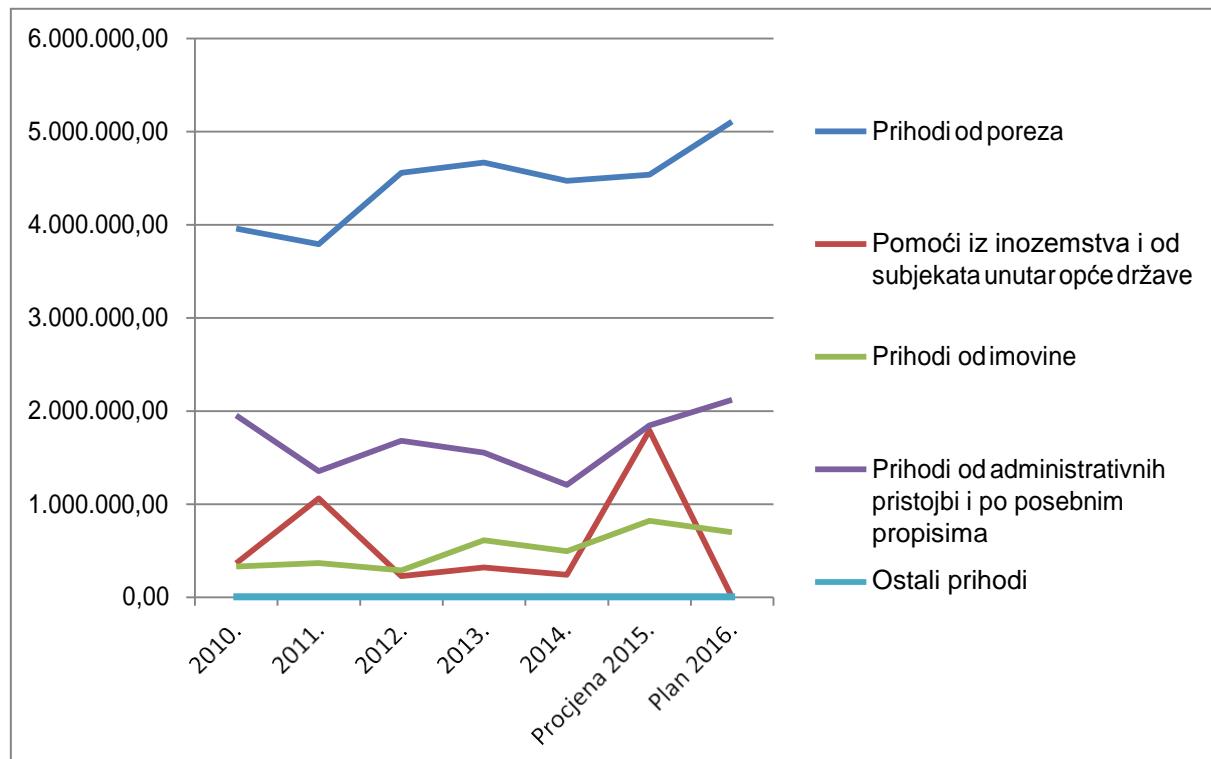
Najveći udio u ukupnim rashodima proračuna s obzirom na namjenu sredstava čini stavka održavanja i gradnje komunalne infrastrukture. Udio te stavke u ukupnim rashodima kreće se od 35% do 60% u razdoblju od 2013. do 2015. godine. U 2016. godini planiran je udio od 35%. Druga po redu je stavka jedinstvenog upravnog odjela čiji se udio kreće od 3% do 19% u razdoblju od 2013. do 2015. godine. U 2016. godini planiran je udio od 25%. Treća po redu je stavka predškolskog obrazovanja čiji se udio kreće od 8% do 12% u razdoblju od 2013. do 2015. godine. U 2016. godini planiran je udio od 19%. Četvrta je stavka rashoda za predstavnička, izvršna tijela i mjesnu samoupravu čiji se udio kreće od 5% do 7% u promatranom razdoblju. U 2016. godini planiran je udio od 5%.

Tablica 39. Prihodi i rashodi proračuna Općine Barban

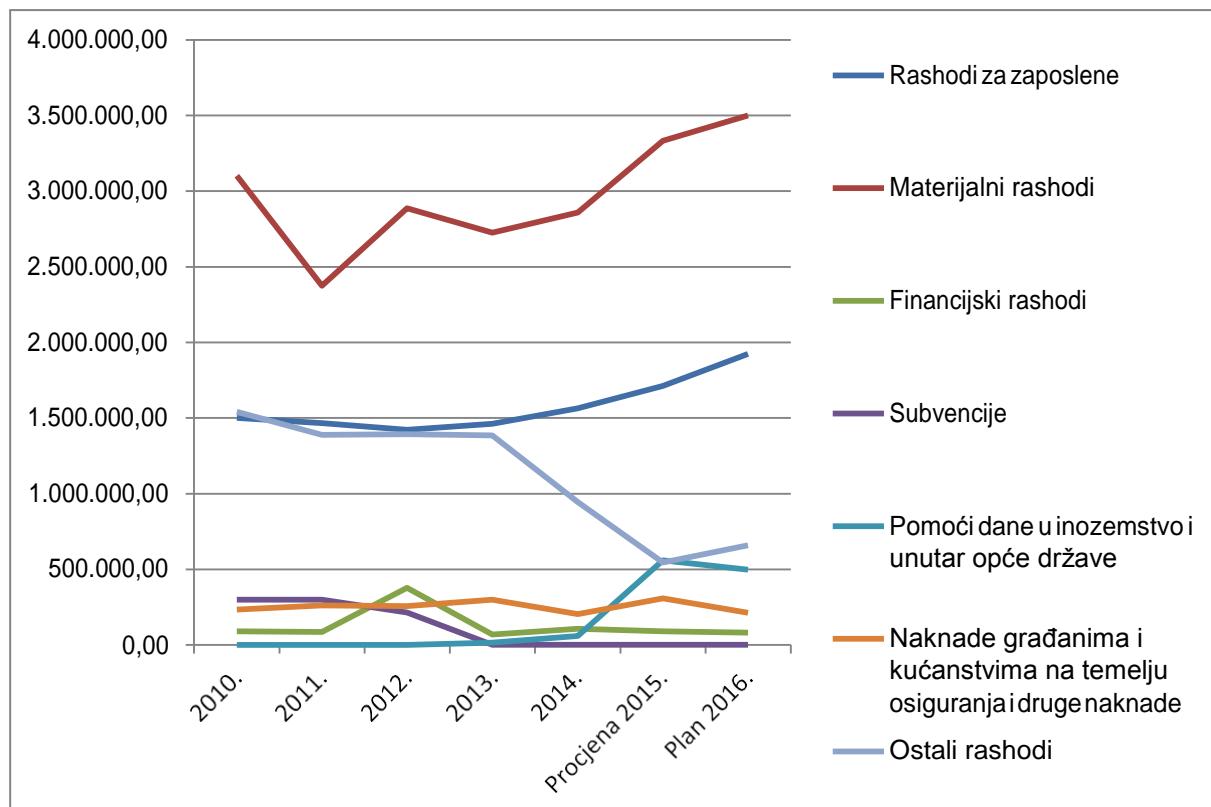
PRIHODI POSLOVANJA	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Procjena 2015.	Plan 2016.
	6.608.776,16	6.576.809,57	6.751.543,44	7.148.284,99	6.430.625,97	9.068.968,03	8.681.410,00
Prihodi od poreza	3.959.639,45	3.790.731,95	4.556.638,64	4.664.866,55	4.470.467,26	4.535.000,00	5.105.000,00
Pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar opće države	364.900,00	1.063.558,2	225.730,03	319.084,91	242.052,39	1.789.468,03	409.680,00
Prihodi od imovine	330.846,31	367.757,73	288.577,91	611.511,50	496.078,2	823.000,00	696.230,00
Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	1.953.390,4	1.354.761,69	1.680.596,86	1.552.822,03	1.207.778,12	1.846.500,00	2.121.500,00
Ostali prihodi	0,00	0,00	0,00	0,00	14.250	0,00	0,00
RASHODI POSLOVANJA	6.767.560,62	5.876.975,81	6.550.133,20	5.956.351,44	5.742.437,34	6.547.841,61	6.876.410,00
Rashodi za zaposlene	1.501.471,92	1.466.911,64	1.423.083,87	1.463.199,74	1.564.761,77	1.712.690,00	1.924.480,00
Materijalni rashodi	3.101.317,46	2.375.004,29	2.886.345,07	2.725.431,92	2.859.544,08	3.332.660,00	3.500.430,00
Financijski rashodi	90.173,24	85.682,03	377.166,01	67.678,92	107.663,74	90.172,303	82.000,00
Subvencije	300.000,00	300.000,00	214.582,95	0,00	0,00	0,00	0,00
Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	0,00	0,00	0,00	16.492,78	60.319,69	560.277,70	499.000,00
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	234.156,44	261.285,42	256.618,45	299.196,84	204.823,51	306.800,00	212.000,00
Ostali rashodi	1.540.441,56	1.388.092,43	1.392.336,85	1.384.351,24	945.324,55	545.241,61	658.500,00

Izvor: Službene internet stranice Općine Barban: Službene novine od 2010. do 2015., 2015.

Grafikon 16. Prihodi proračuna Općine Barban

Grafikon 17. Rashodi proračuna Općine Barban

Tablica 40. Prihodi i rashodi prodaje i nabave nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Procjena 2015.	Plan 2016.
	346.796,8	198.454,4	789.988,00	15.950,00	210.583,00	250.000,00	780.000,00
Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	346.796,8	198.454,4	789.988,00	15.950,00	210.583,00	250.000,00	780.000,00
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine							
Prihodi od prodaje plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti							
Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine							
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	960.145,93	554.910,08	1.279.245,98	4.265.703,56	3.797.837,82	1.162.910,26	975.000,00
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	0,00	520.716,08	1.118.106,36	0,00	0,00	0,00	0,00
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	282.238,23	0,00	0,00	3.995.014,47	3.677.137,07	936.299,28	695.000,00
Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti							
Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine							
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	677.907,7	34.194,00	161.139,62	270.689,09	120.700,75	226.610,98	280.000,00
UKUPNI PRIHODI	6.955.572,96	7.263.032,28	11.877.931,44	7.495.676,07	8.175.149,89	9.318.968,03	9.461.410,00
UKUPNI RASHODI	7.727.706,55	6.448.541,68	8.300.491,70	10.222.055,00	9.540.275,16	7.710.751,87	7.851.410,00
UKUPAN VIŠAK PRIHODA		814.490,60	3.577.439,74			1.608.216,16	1.610.000,00
UKUPAN MANJAK PRIHODA	-772.133,59			-2.726.378,93	-1.365.125,27		

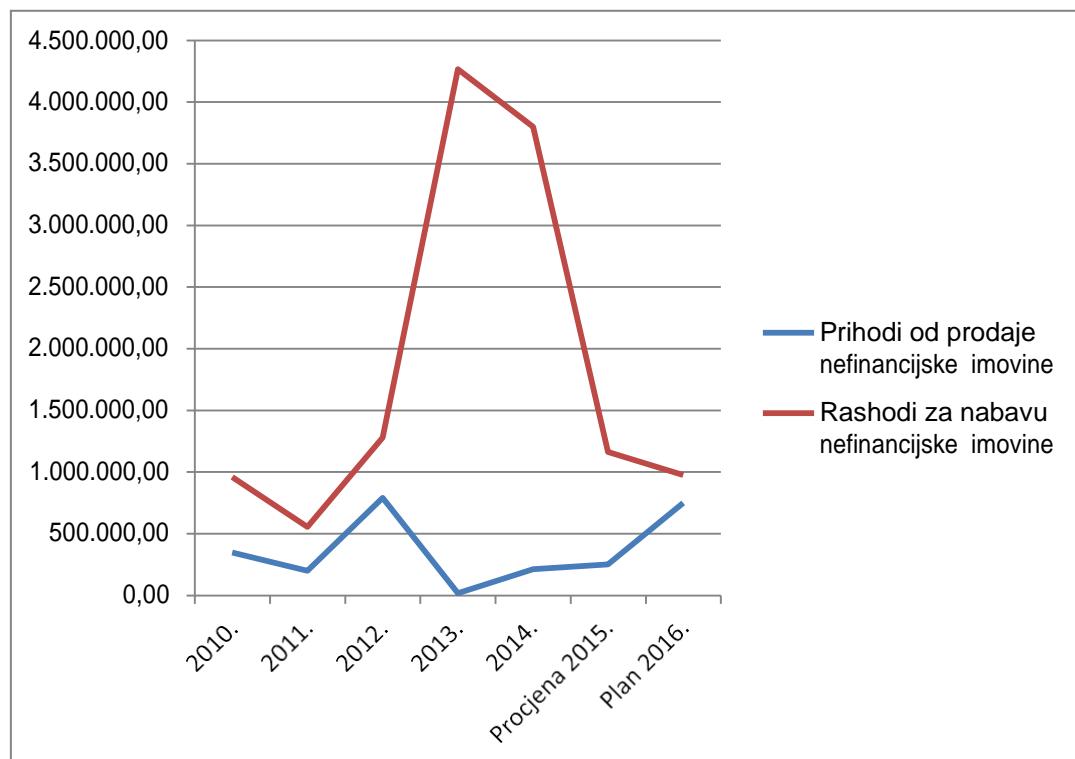
Izvor: Službene internet stranice Općine Barban: Službene novine od 2010. do 2015., 2015.

Tablica 41. Primici i izdaci finansijske imovine i obveza

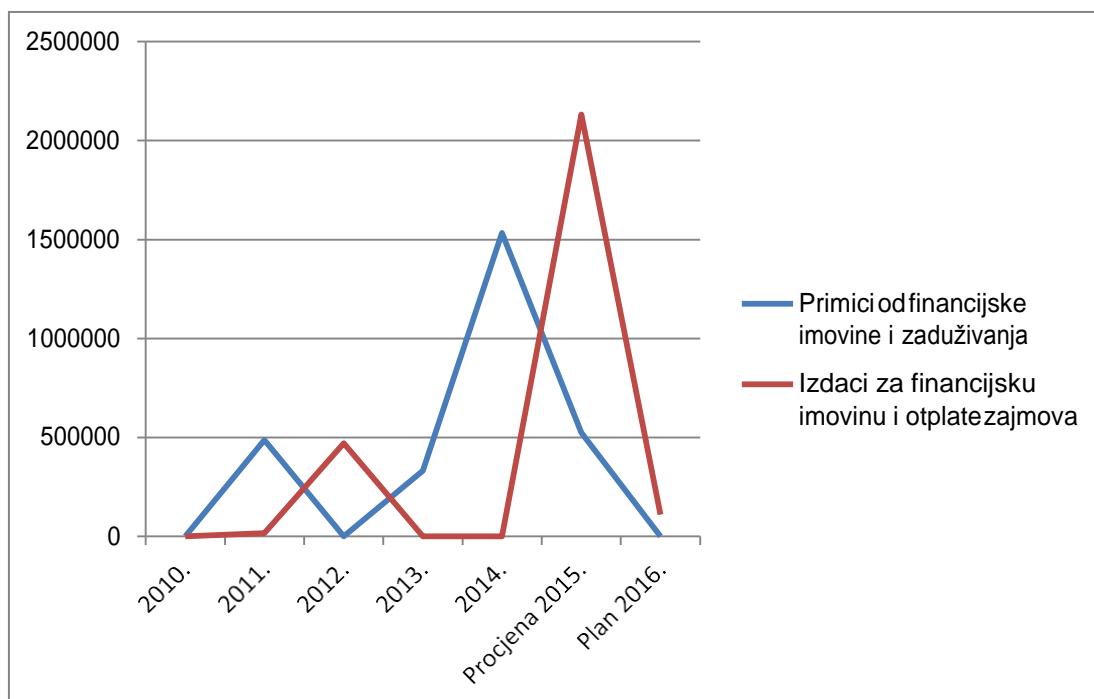
TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Procjena 2015.	Plan 2016.
Primici od finansijske imovine i zaduživanja	0	487.768,31	0	331.441,08	1.533.940,92	524.197,64	0,00
Primljene otplate (povrat) glavnice danih zajmova							
Primici od prodaje vrijednosnih papira							
Primici od prodaje dionica i udjela u glavniči							
Primici od zaduživanja		487.768,31		331.441,08	1.533.940,92	524.197,64	0,00
Izdaci za finansijsku imovinu i otplate zajmova	0	16.655,79	471.112,52	0	0	2.132.413,80	110.000,00
Izdaci za dane zajmove							
Izdaci za vrijednosne papire							
Izdaci za dionice i udjele u glavnici							
Izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova		16.655,79	471.112,52			2.132.413,80	110.000,00
Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire							
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	6.955.572,96	7.263.032,28	11.877.931,44	7.495.676,07	8.175.149,89	9.843.165,67	9.461.410,00
UKUPNI RASHODI I IZDACI	7.727.706,55	6.448.541,68	8.300.491,70	10.222.055,00	9.540.275,16	9.843.165,67	7.961.410,00

Izvor: Službene internet stranice Općine Barban: Službene novine od 2010. do 2015., 2015.

Grafikon 18. Prihodi i rashodi nefinancijske imovine

Grafikon 19. Primici i izdaci financijske imovine i obveza

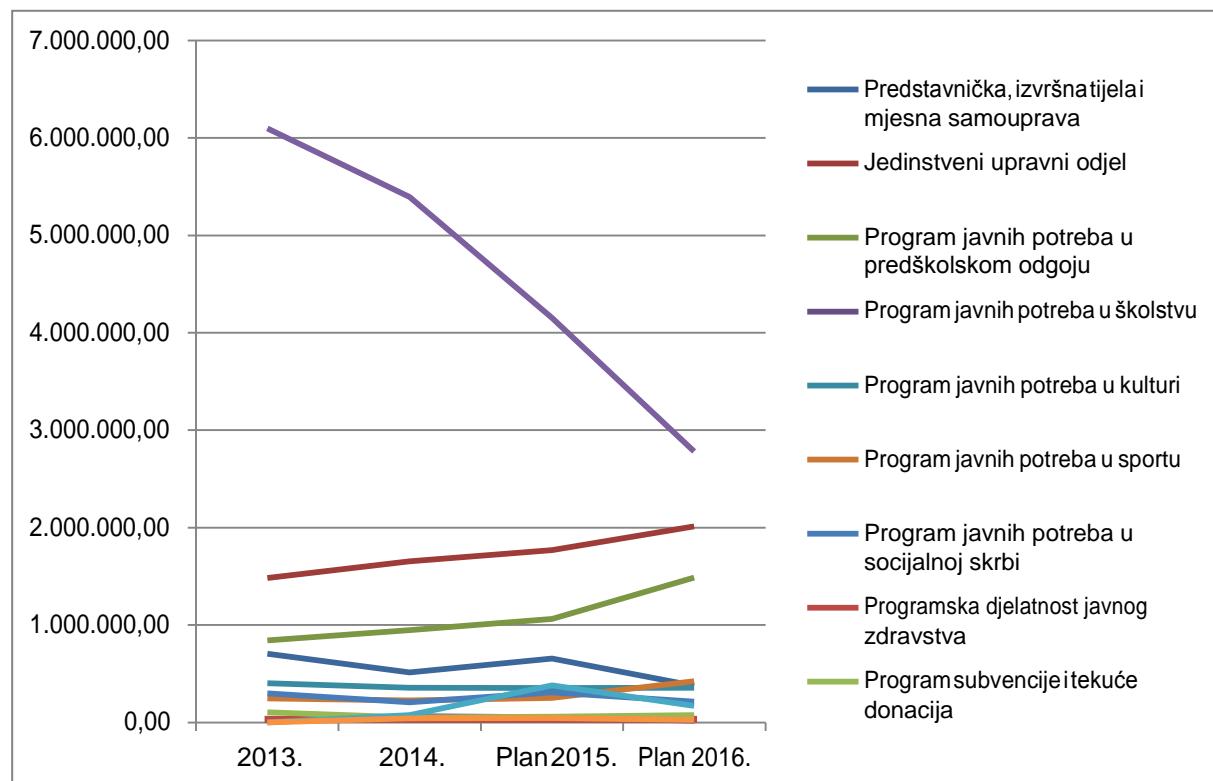

Tablica 42. Rashodi proračuna prema namjeni sredstava

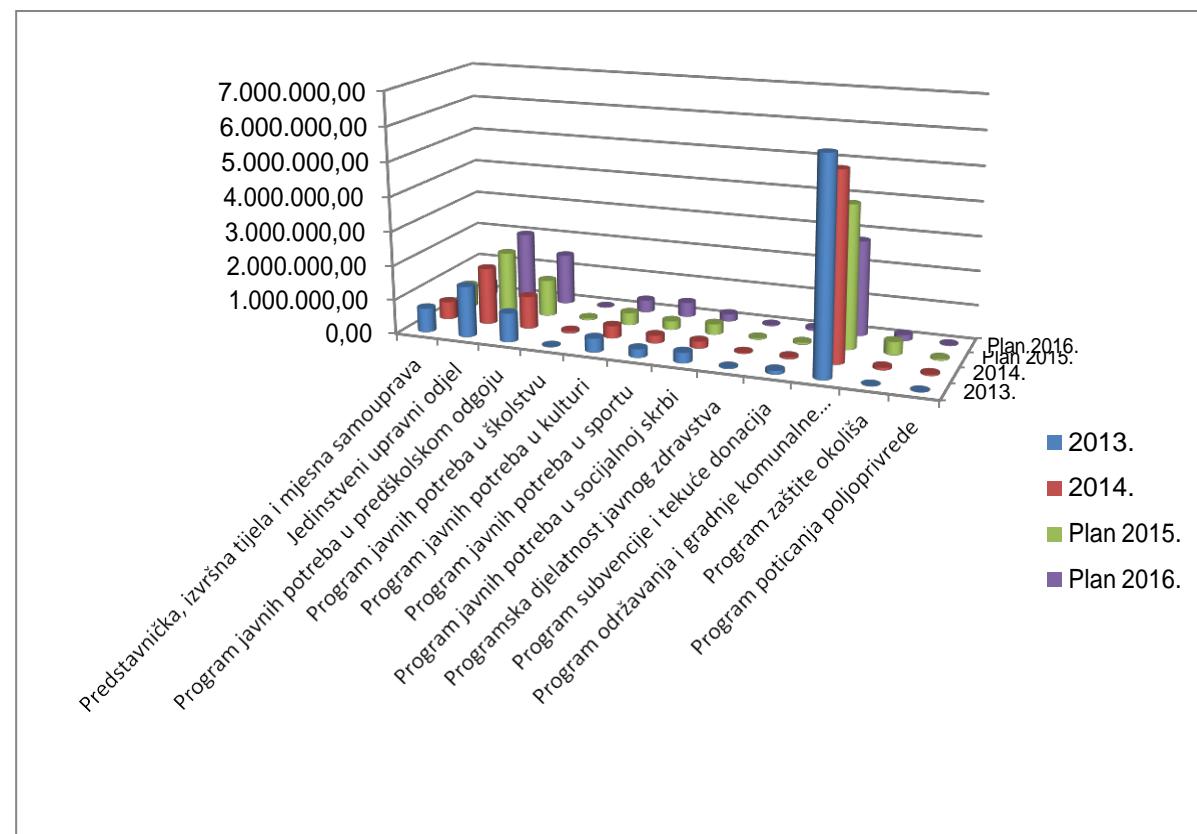
RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI	2013.	2014.	Plan 2015.	Plan 2016.
Predstavnička, izvršna tijela i mjesni samouprava	704.804,95	515.628,25	655.000,00	375.000,00
Jedinstveni upravni odjel	1.483.865,44	1.653.314,50	1.770.522,30	2.012.590
Program javnih potreba u predškolskom odgoju	843.114,86	947.674,94	1.064.000,00	1.486.820,00
Program javnih potreba u školstvu	16.492,78	64.548,37	55.000,00	20.000,00
Program javnih potreba u kulturi	403.258,91	356.75,07	354.000,00	356.000,00
Program javnih potreba u sportu	245.500,00	225.894,23	251.000,00	422.000,00
Program javnih potreba u socijalnoj skrbi	299.196,84	204.823,51	306.800,00	212.000,00
Program javnih potreba u javnom zdravstvu	26.657,14	28.884,00	38.220,70	29.000,00
Program subvencije i tekuće donacije	104.100,00	52.500,00	58.000,00	73.000,00
Program održavanja i gradnje komunalne infrastrukture	6.095.064,08	5.393.702,92	4.152.057,00	2.780.000,00
Program zaštite okoliša	0,00	74.636,25	380.000,00	170.000,00
Program poticanja poljoprivrede	0,00	43.000,00	45.000,00	25.000,00
UKUPNO RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI	10.222.055,00	9.561.482,04	9.129.600,00	7.961.410,00

Izvor: Službene internet stranice Općine Barban: Službene novine od 2010. do 2015., 2015.

Grafikon 20. Rashodi proračuna prema namjeni sredstava

Grafikon 21. Rashodi proračuna prema namjeni sredstava - 3D prikaz

5. ANALIZA TREDOVA

U ovom se poglavlju analiziraju trendovi na četiri razine. Obuhvaćeni su gospodarski i tržišni trendovi na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

5.1. Trendovi na europskoj razini

5.1.1. Financijska kriza i utjecaj na europsko gospodarstvo

U 2008. godini Europsku uniju pogodila je financijska kriza koja se prethodno pojavila u Sjedinjenim američkim državama. Zemlje Europske unije ostvarile su u 2008. i 2009. godini značajan pad BDP-a. Negativni gospodarski trendovi i kretanja nastavljena su i tijekom 2010. godine izuzevši njemačko gospodarstvo koje je u istom razdoblju zabilježilo umjeren rast.

Bankrot Islanda ukazao je na moguće poteškoće u funkcioniranju gospodarstva pojedinih zemalja u Europskoj uniji. U tom razdoblju zamalo je došlo do bankrota Grčke koji bi značajno ugrozio europski monetarni sustav. Istoj je zemlji dana financijska pomoć sa ciljem stabiliziranja europskog monetarnog sustava i izbjegavanja dalnjih bankrota Španjolske, Portugala, Italije i Irske. Do 2014. godine osjetan je oporavak većine europskih zemalja koje su izišle iz gospodarske krize, osim Italije, Slovenije i Hrvatske koje bilježe nastavak negativnog trenda.

5.1.2. Opći gospodarski trendovi

Opći gospodarski trendovi u Europskoj uniji obilježeni su povećanjem broja članica Europske unije. Republika Hrvatska je u srpnju 2013. godine postala 28. punopravnom članicom Europske unije.

Hrvatska trenutno nije članica schengenske zone, ali je formalna aplikacija za članstvo u schengenskoj zoni podnesena u 2015. godini nakon čega sljedi evaluacija i provjera spremnosti od strane Europske unije. Ulazak u Schengen može se očekivati u 2017. godini kada će se hrvatskim građanima omogućiti slobodno kretanje unutar schengenske zone.

Hrvatska još ne zadovoljava kriterije za ulazak u eurozonu te će se njen ulazak odgoditi sve dok ne bude ispunjavala kriterije za ulazak u eurozonu i prihvaćanjem Eura kao platežnog sredstva. Postoji mogućnost prolaska kroz težu gospodarsku fazu koju su prošle i druge zemlje, a koja se manifestira smanjenjem kupovne moći prosječnog građanina te porastom opće razine cijena.

Europska unija jača svoj utjecaj u svjetskim gospodarskim okvirima što podrazumijeva jačanje osamostaljenja i smanjenje ovisnosti gospodarstva Europske unije u odnosu na američki utjecaj. Plan je ojačati i postaviti europske tvrtke kao vodeće svjetske proizvođače i poduzetnike. U svrhu toga potiče se uravnotežen gospodarski razvoj i rast te primjena novih tehnologija i inovacija. Izniman se značaj pridaje tehnologiji i ekološkom promišljanju. Trend pokazuje značajna ulaganja u ekologiju, povišenje ekoloških standarda i smanjenje emisija ugljičnog dioksida te smanjenje potrošnje energije, posebice u industriji, prometu i kućanstvima.

5.1.3. Trendovi na tržištu rada EU

Demografski trendovi u Europskoj uniji ukazuju na postupno starenje stanovništva te opadanje nataliteta. Navedeno predstavlja ozbiljnu prijetnju dalnjem gospodarskom razvoju Europske unije.

Predviđanja Europske statističke agencije (Eurostat) pokazuju značajno povećanje udjela starog stanovništva. Projekcije su da će se do 2060. godine povećati udio stanovništva od 65 godina i više na 30% s udjela od 17,1% iz 2008. godine, i povećanje udjela stanovništva od 80 godina i više sa 4,4% na 12,1% u istom razdoblju. Iste projekcije pokazuju da će od 2016. godine smrtnost stanovništva premašiti broj novorođenih što će dovesti do negativnog prirodnog prirasta.

Porast migrantskih kretanja utjecat će kratkotrajno na porast broja stanovnika u Europskoj uniji. Od 2035. godine niti migracije više neće moći utjecati na negativan prirodni ciklus te će se populacija početi smanjivati.

Prema podacima Eurostata, Europska unija (EU 28) bilježi pad nezaposlenosti nakon kriznog razdoblja. Trenutna stopa nezaposlenosti iznosi 10%. Međutim, ukazuje se na značajnu nezaposlenost mladih ljudi od 15 do 25 godina. Procjena je da je trenutno nezaposleno oko 7,5 milijuna mladih osoba.

5.1.4. Potražnja za visokoobrazovanim

Visoko obrazovanje ima važnu ulogu u društvu, u kreiranju novih znanja i spoznaja, u transferu znanja studentima i poticanju inovacija. Europska komisija ukazuje na nepotpunjenost radnih mesta za niže kvalificirane radnike kao i za visoko kvalificirane radnike i radna mesta u tehnološkom i industrijskom sektoru. Procjenjuje se da će u informacijsko-komunikacijskom sektoru (ICT) koji generira i do 5% ukupnog BDP-a dugoročno nedostajati okvirno 300.000 kvalificiranih stručnjaka.

5.1.5. Ugrožen socijalni sustav

Socijalni sustav u Europi djelomično je ugrožen ekonomskom krizom koja je zahtijevala značajne štednje te se povećao broj socijalno ugroženih osoba. Izostalo je zapošljavanje mladih, ulaganje u nove zaposlenike i edukaciju novih zaposlenika. Podaci kazuju da stopa nezaposlenosti mladih osoba doseže gotovo 23% dok je sve izraženiji trend starenja stanovništva. Povećanje udjela mladih među radnom snagom, odnosno poticanje zapošljavanja mladih neophodno je za održavanje stabilnosti socijalnog sustava. Kako je prije navedeno do 2060. godine doći će do značajnog povećanja udjela starijeg stanovništva u ukupnom stanovništvu što će ugroziti i destabilizirati europski socijalni sustav ukoliko ne dođe do primjene aktivne politike i konkretnih mjera zapošljavanja mladih osoba.

5.1.6. Novi odnos snaga

Na gospodarske tokove, političke i gospodarske odluke u Europskoj uniji značajan utjecaj ima nekoliko najrazvijenijih članica EU. U svih 28 članica Europske unije trenutno živi 507,16 milijuna stanovnika. Trenutno najveći broj stanovnika u Europskoj uniji ima Njemačka s 82,02 milijuna stanovnika. Sljede Francuska (65,58 milijuna), Ujedinjeno Kraljevstvo (63,89 milijuna), Italija (59,68 milijuna), Španjolska (46,72 milijuna).

Do 2060. godine procjenjuje se da bi se redoslijed trebao izmijeniti. Na prvo bi mjesto trebalo doći Ujedinjeno Kraljevstvo (76,7 milijuna), zatim Francuska (71,8 milijuna) dok

bi Njemačka bila treća sa 70,8 milijuna stanovnika. Predviđanja za Poljsku idu u smjeru da bi se njeno stanovništvo trebalo smanjiti s trenutnih 38,5 milijuna na 31 milijun stanovnika. Ukoliko se ove projekcije ostvare, značajno će utjecati na raspodjelu moći u Europskoj uniji.

Ukoliko se počnu ozbiljno shvaćati upozorenja stručnjaka i predviđanja statističkih agencija, mogla bi sve više jačati potpora ulasku Turske u Europsku uniju, posebice zbog brojnosti stanovništva koje trenutno iznosi 75,62 milijuna stanovnika. Ukoliko se projekcije o smanjenju broja novorođenih i o starenju stanovništva ostvare, doći će do nedostatka radne snage te će se povećati broj umirovljenika u odnosu na zaposlene osobe.

5.2. Trendovi na nacionalnoj razini

5.2.1. Opći trendovi

Republika Hrvatska je u srpnju 2013. godine postala 28. članicom Europske unije. Hrvatska se morala prilagoditi i prihvati europski zakonodavni okvir te se nacionalno zakonodavstvo moralo prilagoditi europskom u svim društvenim segmentima. Provedeno je niz strukturnih reformi, od brodogradnje, preko turizma do fiskalizacije. Donesene su razne strategije razvoja, poput strategije razvoja turizma, poduzetništva te ruralnog razvoja. Iako je niz strukturnih reformi proveden, još uvijek je potrebno provesti određene reforme, prema preporuci Europske komisije. Europska komisija za cilj traži smanjenje proračunskog deficitia i smanjenje nezaposlenosti.

Od 2008. godine u Hrvatskoj su se počeli osjećati elementi recesije. Smanjuju se plaće djelatnika zaposlenih u državnoj upravi te se povećava nelikvidnost u gospodarstvu. Rastu kamatne stope na kredite gospodarstvu, otežane su mogućnosti ishođenja kredita.

Nakon ulaska u Europsku uniju Hrvatskoj su povećana sredstva koje je moguće povući iz EU fondova. Mogućnosti povlačenja bespovratnih sredstava iz EU fondova prepoznate su od strane gospodarskih subjekata i građana Hrvatske. Trenutno je u Hrvatskoj najaktualnije korištenje bespovratnih sredstava fondova za razvoj poljoprivrede, turizma, industrije te u sektoru zaštite okoliša i energetike.

Iako su EU fondovi prepoznati od strane gospodarskih subjekata te se povlači sve više europskih sredstava i ulaže u razvoj poljoprivrede, razvoj turizma, razvoj industrije i sektora energetike.

Kao problem ističe se uspavanost privatnog sektora i nedostatak velikih investicija. Razlog tome je nepovoljna poduzetnička klima koja vlada u Hrvatskoj, nepovjerenje građana te visok indeks korupcije. Takvoj situaciji pridonijele su česte promjene poslovnog okruženja (porezi, nameti, zakoni) što doprinosi nesigurnosti, nestabilnosti i nepredvidljivosti.

U posljednjem su kvartalu zabilježeni pozitivni pomaci koji se odnose na oporavak i povećanje izvoza te blagi rast industrijske proizvodnje kojeg je generirao privatni sektor. Privatni sektor je pokretač gospodarstva i ukoliko se takav trend nastavi, već se sljedeće godine mogu očekivati prvi ozbiljni pokazatelji oporavka hrvatskog gospodarstva.

5.2.2. Infrastrukturni projekti na nacionalnoj razini

Na nacionalnoj razini postoji niz već provedenih manjih, većih i mega infrastrukturnih projekata. S obzirom na značajna sredstva Europske unije koja će biti dostupna u razdoblju od 2014. do 2020. godine ubrzano se radi na pripremi zalihe infrastrukturnih projekata.

Intenzivirana izgradnja autocesta i prometnica. Posljednjih se godina u Hrvatskoj gradnja autocesta, brzih cesta, državnih, lokalnih i nerazvrstanih cesta znatno povećala. U planu je daljnji razvoj ovog projekta te će se za prometnice i dalje izdvajati znatna sredstva. Isto tako, potrebno je napomenuti da se intenziviraju aktivnosti oko izgradnje Pelješkog mosta koji je jedan od značajnih infrastrukturnih projekata u okviru izgradnje prometnica u Hrvatskoj.

Razvoj željezničke infrastrukture. Novim ustrojem Hrvatskih željeznica nastojala se povećati konkurentnost željezničkog prijevoza. Nakon izrađenog Nacionalnog programa izgradnje i održavanja željezničke infrastrukture donesen je i Strateški plan Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za razdoblje 2016. – 2018. godine u kojem je sadržan popis projekata u okviru razvoja željezničke infrastrukture kroz

projekte sufinancirane iz pretpriступних i strukturnih fondova EU. U istom dokumentu sadržan je i popis projekata razvoja željezničke infrastrukture za razdoblje 2014. – 2020. godine. Sufinanciranje projekata planirano je kroz strukturne fondove i Kohezijski fond.

Razvoj morskih i riječnih luka, te plovnih puteva. U infrastrukturu morskih i riječnih luka država je uložila znatna sredstva posljednjih godina. Ministarstva su sudjelovala u rekonstrukciji više od 52 luke. Izvršena su ulaganja u infrastrukturu vodnih putova i luka unutarnjih voda (obnova plovnih puteva, modernizacija i obnova lučke infrastrukture) te ulaganja u izgradnju i modernizaciju infrastrukture u morskim lukama otvorenim za javni promet i utvrđivanje granica pomorskog dobra. Dio projekata se financirao iz pretpriступnih i strukturnih fondova EU. Za razdoblje 2014.-2020. planira se provođenje novih velikih projekata u okviru razvoja morskih i riječnih luka te plovnih puteva.

Razvoj jadranskih otoka. Modernizacija ruralnih područja na hrvatskim otocima planira se postići izgradnjom općinske i društvene infrastrukture. Vršit će se daljnja ulaganja u infrastrukturu i to u vodovodne mreže, kanalizacijske sustave, zdravstvo, socijalnu skrb i obrazovanje.

Razvoj turizma. Turizam se potiče kroz sufinanciranje projekata iz EU fondova za razvoj turizma na ruralnim područjima, kroz program jačanja konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva te kroz razne kreditne linije. Potiče se valorizacija kulturne i prirodne baštine u turistički nerazvijenim područjima, kao i uključivanje i valorizacija tradicijskih vrijednosti.

Razvoj poduzetničkih zona. Potiče se otvaranje novih poduzetničkih zona na području cijele Hrvatske.

Program regionalnog razvoja. Posebna pažnja posvećuje se obnovi komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi. Ulaže se u razvoj lokalne zajednice kroz projekte socijalnog i gospodarskog oporavka.

Plinifikacija, izgradnja terminala i plinovoda. Za razvoj projekta plinifikacije u Hrvatskoj zadužena je tvrtka Plinacro. Projekt se provodi u nekoliko faza. Isti donekle ovisi o županijskim planovima te suradnji ministarstava sa tijelima lokalnih vlasti. Osim toga u planu je izgradnja LNG terminala na Krku i izgradnja novih, dogradnja i proširenje postojećih plinovoda ukupne dužine 308 kilometara. Na popisu je i novi Jadransko-jonski plinovod od Albanije do Splita te dogradnja i povećanje kapaciteta JANA-a, a realizacija projekta predviđa se u razdoblju 2017. – 2020. godine.

Gradnja elektrana. Hrvatskoj su potrebni novi izvori električne energije. Tendencija je ulaganje u elektrane koje koriste obnovljive izvore energije. Povećanje udjela korištenja obnovljivih izvora energije je jedna od europskih strategija u okviru zaštite okoliša. Osim obnovljivih izvora energije graditi će se hidro i termo elektrane, dok je gradnja nuklearne elektrane odgođena za buduće razdoblje.

Gospodarenje otpadom. U Hrvatskoj su već dovršeni ili su u posljednjoj fazi provedbe projekti izgradnje županijskih i regionalnih centara gospodarenja otpadom. Time će se povećati količina otpada koji se obrađuje, smanjit će se broj odlagališta, posebice divljih odlagališta te će se omogućiti efikasnija reciklaža otpada uz prethodno odvajanje na mjestu nastanka. Unutar centara postavljena su postrojenja za mehaničko-biološku obradu otpada sa ciljem proizvodnje energetski uporabljivog materijala - plina i goriva iz otpada koji će u konačnici služiti za proizvodnju električne energije. Uskoro s radom započinju prva dva centra, a u narednom razdoblju izgradit će se još 13 centara za gospodarenje otpadom.

Razvoj znanstveno-istraživačke, tehnološke i obrazovne infrastrukture. Posljednjih se godina intenziviraju aktivnosti razvoja znanstveno-istraživačke, tehnološke i obrazovne infrastrukture. Prema javnom pozivu za dostavu projektnih prijedloga za pripremu zalihe infrastrukturnih projekata za Europski fond za regionalni razvoj 2014.-2020. završeno je ocjenjivanje projektnih prijava te se na indikativnoj listi nalaze ukupno 62 projektna prijedloga u području znanstvene infrastrukture, predškolskog odgoja i obrazovanja, osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja, srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te visokog obrazovanja. Nastavit će se zaprimanje projektnih prijedloga te proširenje postojeće ili kreiranje nove liste indikativnih projekata za razdoblje 2014.-2020. godine.

5.2.3. Projekti i poticajne mjere u gospodarstvu na nacionalnoj razini

Poticajne mjere u gospodarstvu na nacionalnoj razini u najvećoj se mjeri odnose na proizvodne gospodarske subjekte. Svake se godine kroz program Poduzetnički impuls dodjeljuju bespovratna sredstva Ministarstva poduzetništva i obrta za razvojne projekte, ponajviše u sektoru prerađivačke industrije. Prepoznavši mogućnosti sufinanciranja investicija, broj korisnika, odnosno broj prijavljenih projekata svake godine raste, a prosječni dodijeljeni iznosi po korisniku se smanjuju.

Ciljne skupine jesu mladi poduzetnici, žene poduzetnice, poduzetnici početnici, poduzetnici izvoznici i potencijalni izvoznici te jedinice lokalne samouprave kod natječaja usmjerениh na razvoj poduzetničkih zona.

Kriteriji za odabir projekata za financiranje, osim karakteristika procesa proizvodnje, jesu prikazana finansijska uspješnost, broj zaposlenih, nova zapošljavanja, izvozna orijentiranost te rast tvrtke. Značajnu ulogu ima i uvođenje ISO standarda te procedure zaštite okoliša.

Važnu ulogu u razvoju malog i srednjeg poduzetništva ima Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) preko koje se provode aktivnosti kreditiranja MSP-a. HBOR kreditira malo i srednje poduzetništvo po povoljnijim uvjetima u odnosu na tržišne kamatne stope. Kamatne stope HBOR-a u budućem srednjoročnom razdoblju kretat će se od 3% do 6%.

Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO) provodi programe jamstva za male i srednje poduzetnike. Jamstva se dodjeljuju putem jamstvenih programa EU početnik, Rastimo zajedno te Poljoprivrednici. U okviru programa EU početnik visina jamstva iznosi 80% glavnice kredita dok kod programa Rastimo zajedno i Poljoprivrednici visina jamstva iznosi 50% glavnice kredita. Za investicije u inovacije visina jamstva iznosi 70% glavnice kredita.

Potrebno je spomenuti servis Vlade Republike Hrvatske „HITRO.hr“ koji za cilj ima ubrzati i olakšati osnivanje novih tvrtki.

5.3. Trendovi na području Istarske županije

5.3.1. Gospodarski trendovi

Gospodarstvo Istarske županije bilo je pogođeno recesijskim kretanjima. Bio je zatvoren značajan broj trgovačkih društava i obrta. Broj poslovnih subjekata s blokiranim računima bio je u porastu te su pojedina poznata i velika trgovačka društva bila u financijskim poteškoćama. Došlo je do porasta nezaposlenosti, kao i u drugim dijelovima Republike Hrvatske. U tom razdoblju obujam investicija se smanjio te su se smanjili ukupni prihodi u pojedinim Općinama i gradovima. Snažno je bio pogođen sektor građevinarstva. Cijene nekretnina bilježile su pad te je ponuda istih rasla, a istovremeno potražnja u pojedinim segmentima gotovo da je izostala. Broj stambenih kredita isto tako je bio smanjen. U Istarskoj županiji bruto domaći proizvod, prema priopćenju Državnog zavoda za statistiku iz 2014. godine za 2011. godinu, iznosi približno 13.000 eura po glavi stanovnika.

Međutim, posljednjih godina istarsko gospodarstvo pokazuje značajan oporavak čemu je uvelike doprinio porast turističke aktivnosti, odnosno dobre turističke sezone posljednjih godina gdje su se mjerile rekordne brojke turističkih dolazaka i noćenja. Stopa nezaposlenosti u Istarskoj županiji, prema posljednjim podacima, smanjena je na 7%. Značajni poticaji investicijama u turizmu, poljoprivredi, kao i u prerađivačkoj industriji potaknuti su korištenjem bespovratnih sredstava iz EU fondova. U uzlaznom su trendu maslinarstvo i vinogradarstvo te je djelomično potaknut i sektor građevinarstva.

U 2012. godini uspješno je izvršena privatizacija brodogradilišta Uljanik, s rezultatom boljim od predviđenog. U Istri se kontinuirano ulaže u poboljšanje i obnovu turističkih kapaciteta te se putem bespovratnih sredstava iz EU fondova ulaže u izgradnju novih turističkih kapaciteta i poboljšanje turističke ponude kroz razvoj selektivnih oblika turizma. Dovršena je izgradnja prvog profesionalnog golf igrališta u Istri naziva „Golf Club Adriatic“ te prvog vodenog parka u Istri naziva „Istralandia“ te se očekuje izgradnja dodatnih golf igrališta u srednjoročnom razdoblju kao i širenje vodenog parka. Kontinuirano se pripremaju i grade industrijske i poslovne zone.

5.3.2. Trendovi u gradnji infrastrukture i prometne veze

Dovršena je izgradnja autoceste Istarski epsilon kojom je poboljšana cestovna prometna mreža u Istarskoj županiji. Istarski epsilon sada vodi do krajnjeg juga Istarske županije čime je rasterećena pulska zaobilaznica te ubrzana protočnost prometa prema turističkim mjestima poput Ližnjana, Medulina, Pomera i Premanture. Dovršetak izgradnje ceste pozitivno utječe na rast turističkih dolazaka i noćenja.

Dovršen je transportni plinovodni sustav u Istri koji sačinjavaju dva magistralna plinovoda koji po svom obliku tvore slovo „V“. Jedan povezuje sjevernojadranska nalazišta plina s kontinentalnim visokotlačnim sustavom i svojim koridorom prati istočnu obalu. Drugi kreće iz Terminala Pula i završava u Umagu (Industrijska zona Ungarija) i u svom koridoru prati zapadnu obalu. Dovršava se i plinifikacija istarskih gradova kojima će se svi korisnici spojiti na prirodni plin. Provodi se niz manjih projekata izgradnje kanalizacijskih sustava i pročistača voda.

5.4. Gospodarski trendovi na lokalnoj razini

5.4.1. Gospodarski trendovi i izgradnja infrastrukture

Finansijska kriza nepovoljno je utjecala na gospodarsku aktivnost i zaposlenost na području Općine. Broj nezaposlenih u Općini Barban u kontinuiranom porastu je od 2010. godine. U 2013. godini broj nezaposlenih povećan je na 151 osoba sa 101 osobom u 2010. godini. U 2014. godini broj nezaposlenih iznosio je 142 te je vidljivo zaustavljanje trenda rasta broja nezaposlenih.

Nakon pada broja gospodarskih subjekata u razdoblju od 2010. do 2012. godine, od 2013. godine postoji trend povećanja broja gospodarskih subjekata u Općini Barban. Krajem 2013. godine na području Općine bila su registrirana ukupno 92 gospodarska subjekta.

Pojedine gospodarske djelatnosti u Općini Barban bilježe ili stagnaciju ili opadanje prihoda, dok djelatnosti trgovina na veliko i na malo, prerađivačke industrije, prijevoza i skladištenja te djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane bilježe

porast prihoda. U djelatnosti trgovine na veliko i malo prihodi su porasli sa iznosa od 7.288.340 kuna u 2009. godini na iznos od 11.863.994 kuna u 2014. godini. Navedeno predstavlja porast prihoda u djelatnosti od 62,78% u 2014. godini u odnosu na 2009. godinu. Djelatnost prerađivačke industrije bilježi najveći porast sa iznosa od 6.178.024 kuna na iznos od 30.254.329 kune u 2014. godini što predstavlja porast prihoda u djelatnosti od 389,7% u odnosu na 2009. godinu. Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane bilježi porast sa iznosa od 1.262.448 kuna u 2012. godini na iznos od 2.457.772 kuna u 2014. godini. Navedeno predstavlja porast prihoda u djelatnosti od 94,68% u 2014. godini u odnosu na 2012. godinu. Djelatnost prijevoza i skladištenja bilježi porast sa iznosa od 1.296.506 kuna u 2013. godini na iznos od 1.819.896 kuna u 2014. godini što predstavlja povećanje prihoda od 40,36% u odnosu na 2013. godinu.

Prihodi proračuna Općine Barban bilježe porast sa iznosa od 6.955.572,96 kuna u 2010. godini na iznos od 11.877.931,44 kune u 2012. godini. Nakon toga bilježi se značajan pad prihoda na iznos od 7.495.676,07 kuna u 2013. godini uz trend rasta na iznos od 8.175.149,89 kuna u 2014. godini. U 2015. godini ostvaren je porast prihodovne strane proračuna Općine Barban na iznos od 9.318.968,03 kune. Uz znatne oscilacije nakon pada u 2013. godini, ukupni prihodi proračuna bilježe rast, posebice od 2014. godine. Plan prihoda za 2016. godinu iznosi 9.461.410,00 kuna. Općina Barban kroz sve promatrane godine najznačajnije rashode ostvaruje za održavanje i gradnju komunalne infrastrukture, za jedinstveni upravni odjel te za javne potrebe u predškolskom odgoju.

U narednom razdoblju u planu je veći broj projekata poput izgradnje šetnice, rekonstrukcije lokalnih cesta, izgradnja poduzetničkog inkubatora, izgradnja sportskog centra, izgradnja kulturno-edukativnih i eno-gastro centara, revitalizacija venecijanske baštine, izgradnja bike-rekreacijskog parka, izgradnja bio pročistača u Poduzetničkoj zoni Barban, izgradnja turističke ambulante, izgradnja i opremanje vatrogasnog doma, uređenje tematskih staza i mnogi drugi. Za većinu projekata planirano je sufinanciranje bespovratnim sredstvima Europske unije kroz Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020. godine, u okviru Mjere 7 – Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima.

6. EU FONDOVI I MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA

Ulazak Republike Hrvatske u Europsku uniju otvorio je mogućnost financiranja različitih vrsta projekata bespovratnim sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova. Razdoblje na koje se odnosi Program ukupnog razvoja Općine Barban karakterizirat će vrlo povoljni uvjeti po kojima se mogu financirati kapitalni i investicijski projekti locirani u ruralnim krajevima, čime su stvorene jedinstvene mogućnosti za obnovu i razvoj. Stoga prilikom definiranja strateških ciljeva programa ukupnog razvoja svakako treba voditi računa o mogućnostima i okolnostima koje će karakterizirati period provedbe Programa ukupnog razvoja. Prioriteti Općine Barban su između ostalog, financiranje projekata civilnog, gospodarskog i javnog sektora, a sve u skladu s mjerama Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. godine.

6.1. Mogućnosti financiranja za subjekte javnog sektora

6.1.1. Mjera 7 i mogućnosti financiranja projekata JLS¹²

Mjera 7 „Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima“ iz programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. obuhvaća tri podmjere namijenjene jedinicama lokalne samouprave. Važno je naglasiti da intenzitet potpore iznosi 100% prihvatljivih troškova, te da broj projekata odobrenih pojedinom korisniku nije ograničen – isti korisnik može podnijeti jedan zahtjev unutar iste podmjere tijekom jednog natječaja. Isto tako, može podnijeti više zahtjeva u istom vremenu, ali u različitim podmjerama. Ipak, zahtjev za potporu za sljedeći projekt unutar iste podmjere može se podnijeti tek nakon izvršene konačne isplate po prethodnom zahtjevu.

¹² Ministarstvo poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 7, 2015.

6.1.1.1. Podmjera 7.1 (Prostorni planovi, Programi ukupnog razvoja i strateški planovi razvoja)

Podmjera 7.1 odnosi se na sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj Općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000. i druga područja visoke prirodne vrijednosti.

Korisnici ove operacije mogu biti Općine i gradovi do 10.000 stanovnika. Da bi ulaganje bilo prihvatljivo prilikom podnošenja zahtjeva za potporu korisnik treba priložiti odluku nadležnog tijela JLS o izradi/ažuriranju dokumenta za koji se traži potpora. Gradsko/općinsko vijeće JLS prije isplate ukupne potpore mora usvojiti akt za koji se traži potpora.

Prihvatljiva ulaganja su izrada i ažuriranje Prostornog plana, Programa ukupnog razvoja (PUR) i strateških planova razvoja pojedinih gospodarskih sektora. Potpora iznosi od 3.500 do 70.000 eura. Intenzitet potpore iznosi do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova. U slučaju da projekt ostvaruje značajan neto prihod potpora iznosi do 50% vrijednosti prihvatljivog troška.

6.1.1.2. Podmjera 7.2 (Nerazvrstane ceste, vodoopskrba i odvodnja)

Operacija 7.2.1 odnosi se na ulaganja u građenje nerazvrstanih cesta, a korisnici mјere mogu biti JLS. Građenje nerazvrstanih cesta je prihvatljivo u naseljima do 5.000 stanovnika. Ukoliko se više naselja povezuje nerazvrstanom cestom svako naselje mora biti do 5.000 stanovnika. Potpore se mogu ostvariti za ulaganja u nerazvrstane ceste koje su naznačene u općem aktu - Odluci o nerazvrstanim cestama grada ili Općine. Korisnik je dužan osigurati funkcioniranje projekta u trajanju od najmanje pet godina od konačne isplate sredstava.

Prihvatljiva ulaganja su građenje nerazvrstanih cesta i opći troškovi koji uključuju usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije, geodetske podloge i elaborati, troškovi izrade elaborata zaštite okoliša, studijska dokumentacija, troškovi pripreme dokumentacije za natječaj (usluge konzultanata i stručnjaka). Potpora iznosi od 30.000

eura do 1.000.000 eura. Intenzitet potpore je do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova. U slučaju da projekt ostvaruje značajan neto prihod potpora iznosi do 50% vrijednosti prihvatljivog troška.

Operacija 7.2.2 namijenjena je ulaganjima u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, a korisnici ove operacije mogu biti jedinice lokalne samouprave i javni isporučitelji vodnih usluga javne vodoopskrbe i javne odvodnje.

Ulaganja u razvoj sustava javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda su prihvatljiva u naselju do 2.000 stanovnika, ili u više naselja čiji ukupan broj stanovnika ne prelazi 2.000 stanovnika. Korisnik je dužan osigurati funkcionalnost vodovodne mreže i/ili sustav za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda uključujući njegovo održavanje i upravljanje u trajanju od najmanje pet godina od konačne isplate sredstava. Javni isporučitelji vodnih usluga javne vodoopskrbe ili javne odvodnje dužni su uz prijavu na natječaj za ulaganje u vodoopskrbnu i infrastrukturu odvodnje priložiti izjavu jedinica lokalne samouprave o suglasnosti za provedbu ulaganja na području jedinice lokalne samouprave.

Prihvatljiva ulaganja su:

- građenje javnog sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda
- kupnja i ugradnja opreme za održavanje sustava vodoopskrbe, odvodnje i sustava pročišćavanja otpadnih voda uključujući računalni softver do tržišne vrijednosti
- opći troškovi: usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije, geodetske podloge i elaborati, troškovi izrade elaborata zaštite okoliša, studijska dokumentacija, troškovi pripreme dokumentacije za natječaj (usluge konzultanata i stručnjaka).

Potpore iznosi od 30.000 eura do 1.000.000 eura. Intenzitet potpore iznosi do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova. U slučaju da projekt ostvaruje značajan neto prihod potpora iznosi do 50% vrijednosti prihvatljivog troška.

6.1.1.3. Podmjera 7.4 (Infrastruktura)

Podmjera 7.4 odnosi se na ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu. Korisnici unutar ove podmjere su jedinice lokalne samouprave, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS, javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači JLS, udruge/organizacije civilnog društva i vjerske zajednice koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo i lokalne akcijske grupe (LAG-ovi).

Ulaganje se mora provesti u naseljima do 5.000 stanovnika, ulaganje mora biti u skladu s razvojnom i/ili prostorno planskom dokumentacijom JLS, korisnik mora održavati i upravljati investicijom najmanje pet godina od isplate sredstava, prilikom prijave na natječaj korisnik mora priložiti izjavu JLS o suglasnosti za provedbu ulaganja na području JLS. Prihvatljiva ulaganja:

- ulaganja u građenje i/ili opremanje vatrogasnih, društvenih, planinarskih i lovačkih domova, kulturnih centara
- ulaganja u građenje i/ili opremanje dječjih vrtića, igrališta (dječja, sportska), sportskih terena i pratećih objekata, objekata za sportski ribolov, rekreacijskih zona i kupališta, biciklističkih staza, tematskih putova
- ulaganje u javne površine (javne zelene površine, pješačke staze, pješačke zone, otvorene odvodne kanale, trbove, parkove, tržnice i javne prometne površine)
- opći troškovi (usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije, geodetske podloge i elaborati, troškovi izrade elaborata zaštite okoliša, studijsku dokumentaciju, troškovi pripreme dokumentacije za natječaj tj. usluge konzultanata i stručnjaka).

Potpore iznosi od 30.000 eura do 1.000.000 eura. Intenzitet potpore iznosi do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova. U slučaju da projekt ostvaruje značajan neto prihod potpora iznosi do 50% vrijednosti prihvatljivog troška.

6.1.2. Ministarstvo turizma: Fond za razvoj turizma¹³

Program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“ namijenjena je za trgovačka društva (j.d.o.o., d.o.o. i obrti), seljačka domaćinstva (OPG), kao i fizičke osobe (privatni iznajmljivači), a sastoji se od četiri mjere:

Mjera A namijenjena je za povećanje standarda, kvalitete i dodatne ponude, diversifikacija poslovanja i održivi razvoj, korištenje novih tehnologija, poboljšanje socijalne uključenosti, a prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- obnovu i uređenje postojećih smještajnih jedinica ili gradnju novih,
- podizanje kategorije kroz dodatan sadržaj (bazeni, wellness, rekreacijski sadržaj)
- poboljšanje uvjeta za osobe sa invaliditetom
- povećanje energetske učinkovitosti i zaštite okoliša.

Iznos potpore ovisi o vrsti ugostiteljskih objekata:

- A1: hoteli, turistička naselja, pansioni (50.000-500.000kn)
- A2: kampovi i hosteli (50.000-300.000kn)
- A3: seljačka domaćinstva (30.000-200.000kn)
- A4: privatni iznajmljivači (do 40.000kn)

Mjera B odnosi se na razvoj posebnih oblika turizma, te obuhvaća ruralni i planinski turizam, cikloturizam, pustolovni i sportsko-rekreativni turizam, zabavne i tematske parkove, te paket aranžmane novih turističkih proizvoda za tržiste posebnih interesa.

Mjera C odnosi se na pripremu projektne dokumentacije za nove investicije u turizmu, no prijaviti se mogu samo projekti ukupne vrijednosti preko 8.000.000 kuna, dok najviši iznos potpore iznosi 80.000 kuna.

Mjera D obuhvaća internacionalizaciju i međunarodnu prepozнатливост, a namijenjena je jačanju internacionalne i međunarodne prepozнатливosti, pa prihvatljivi troškovi obuhvaćaju članarine u prestižnim i renomiranim međunarodnim asocijacijama. Udio

¹³ Službene internet stranice Ministarstva turizma: Potpore i krediti: Fond za razvoj turizma. Dostupno na: <http://www.mint.hr/default.aspx?id=370>, 2015.

sufinanciranja iznosi do 100% iznosa članarine za prve tri godine članstva, a maksimalni iznos bespovratnih sredstava iznosi 200.000 kuna.

6.2. Mogućnosti financiranja za gospodarske subjekte

6.2.1. Mjera 4 – Ulaganja u fizičku imovinu¹⁴

Mjera je namijenjena podizanju opće razine poljoprivredne aktivnosti, povećanju konkurentnosti, ekonomске održivosti i produktivnosti poljoprivrednih gospodarstava te vrijednosti poljoprivrednih proizvoda i zaposlenosti. Isto tako, neke od operacija imaju za cilj smanjiti negativni utjecaj poljoprivrede i prerađivačke industrije na okoliš.

Podmjera 4.1 – Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva

Operacija 4.1.1 odnosi se na restrukturiranje, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava. Korisnici ove operacije mogu biti fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, te proizvođačke grupe i organizacije registrirane sukladno Zakonu o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Sufinancirati se može proizvodnja proizvoda obuhvaćenih Dodatkom I. ugovora o EU, a prihvatljivi troškovi mogu biti:

Materijalni troškovi:

- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za životinje, uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva
- ulaganje u građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala sa pripadajućom opremom i infrastrukturom u sklopu poljoprivrednog gospodarstva

¹⁴ Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 4, 2015.

- ulaganje u građenje i/ili opremanje ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima, opremom i infrastrukturom, koji su u funkciji osnovne djelatnosti
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za marketing primarnih poljoprivrednih proizvoda
- ulaganje u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje poljoprivrednih proizvoda
- ulaganje u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije, radnih strojeva i opreme za primarnu proizvodnju i gospodarskih vozila
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za skladištenje, rashlađivanje, čišćenje, sušenje, klasiranje i pakiranje proizvoda iz primarne poljoprivredne proizvodnje sa pripadajućom opremom i infrastrukturom
- ulaganje u građenje i/ili opremanje građevina za obradu otpadnih voda, uključujući uređaje za obradu otpadnih voda i opremu za sprječavanje onečišćenja zraka sa pripadajućom opremom i infrastrukturom
- ulaganje u sustave za zaštitu od padalina i štetnih organizama s pripadajućom opremom i infrastrukturom
- ulaganje u podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada
- ulaganje u izgradnju i/ili obnovu i/ili opremanje sustava (infrastrukture) za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu
- ulaganje u uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje
- ulaganje u kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih ulaganja uz mogućnost kupnje prije podnošenja Zahtjeva za potporu
- ulaganja u prilagodbu novouvedenim standardima.

Nematerijalni troškovi:

- kupnja ili razvoj računalnih programa
- kupnja prava na patente i licence
- autorska prava
- robni žigovi
- ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem.

Prihvatljivi opći troškovi:

- usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta

Iznos potpore iznosi od 5.000 eura do 5.000.000 eura, a intenzitet potpore do 90% prihvatljivih ulaganja.

Operacija 4.1.2 odnosi se na smanjenje štetnog utjecaja na okoliš. Korisnici unutar ove operacije su fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, te proizvođačke grupe i organizacije registrirane sukladno Zakonu o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda. Prihvatljivi troškovi:

Materijalni troškovi:

- ulaganje u građenje skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate uključujući opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata
- ulaganje u poboljšanje učinkovitosti korištenja gnojiva (strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu gnojiva - mineralnog i organskog gnojiva).

Potpore iznosi od 5.000 eura do 5.000.000 eura, a intenzitet potpore do 90% prihvatljivih troškova ulaganja.

Operacija 4.1.3 odnosi se na poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, a korisnici ove operacije mogu biti fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, te proizvođačke grupe i organizacije registrirane sukladno Zakonu o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda. Prihvatljivi troškovi:

Materijalni troškovi:

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za potrebe vlastitog proizvodnih pogona korisnika s pripadajućom opremom i infrastrukturom

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora s pripadajućom opremom i infrastrukturom
- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za obradu, preradu, skladištenje, transport i primjenu izlaznih supstrata za organsku gnojidbu na poljoprivrednim površinama s pripadajućom opremom i infrastrukturom.

Potpore iznosi od 5.000 eura do 5.000.000 eura, a intenzitet potpore do 90% prihvatljivih troškova ulaganja.

Podmjera 4.2 – Ulaganja u preradu, marketing i razvoj poljoprivrednih proizvoda

Operacija 4.2.1 odnosi se na ulaganja u cilju povećanja dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima. Korisnici ove operacije su fizičke i pravne osobe koje se bave ili se namjeravaju baviti preradom proizvoda. Prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

Materijalni troškovi:

- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za poslovanje s mlijekom s pripadajućom opremom i unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, uključujući rashladnu opremu za sirovo mlijeko
- ulaganje u specijalizirana transportna vozila za prijevoz sirovog mlijeka s dodatnom opremom
- ulaganje u građenje i /ili opremanje klaonica, rasjekaonica, hladnjača, objekata za preradu (mesa, jaja) s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom
- ulaganje u građenje i/ili opremanje centra (sabirališta) za sakupljanje i preradu otpada i nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu voća, povrća, grožđa (osim za vino), aromatičnog, začinskog i ljekovitog bilja i gljiva s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom uključujući preradu ostataka iz proizvodnje,
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu masline, komine masline s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom

- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu žitarica i uljarica s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za preradu meda s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom
- ulaganje u građenje i/ili opremanje ostalih gospodarskih objekata, upravnih prostorija s pripadajućim sadržajima, opremom i infrastrukturom koji su u funkciji osnovne djelatnosti
- ulaganje u kupnju mehanizacije, gospodarskih vozila, strojeva i opreme (uključujući tehnološku i informatičku opremu) za preradu, pakiranje, etiketiranje, skladištenje, manipulaciju
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda
- troškovi promidžbe vlastitih poljoprivrednih proizvoda vezani uz ulaganje u podmjeri 4.2.
- ulaganje u građenje objekata te opremu za obradu otpadnih voda u preradi i trženju, filtriranje zraka i rashladne sustave s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom
- ulaganje u laboratorij i laboratorijsku opremu za vlastite potrebe
- ulaganje u kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta uz mogućnost kupnje prije podnošenja Zahtjeva za potporu, ali ne prije 1. siječnja 2014. godine
- ulaganja u prilagodbu novouvedenim standardima.

Nematerijalna imovina:

- kupnja ili razvoj računalnih programa
- kupnja prava na patente i licence
- autorska prava
- robni žigovi
- ostala nematerijalna ulaganja povezana s materijalnim ulaganjem.

Opći troškovi:

- usluge arhitekata, inženjera i konzultanata, studije izvedivosti, do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta

Potpore iznosi od 5.000 eura do 5.000.000 eura, a intenzitet potpore do 70% prihvatljivih troškova ulaganja.

Operacija 4.2.2 odnosi se na korištenje obnovljivih izvora energije, a korisnici ove podmjere su fizičke i pravne osobe koje se bave ili se namjeravaju baviti preradom proizvoda. Prihvatljivi troškovi:

Materijalni troškovi:

- ulaganje u građenje i/ili opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora s pripadajućom opremom i infrastrukturom za vlastite potrebe korisnika
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za obradu, skladištenje, transport i primjenu izlaznih supstrata za organsku gnojidbu na poljoprivrednim površinama.

Potpore iznosi od 5.000 eura do 1.000.000 eura, a intenzitet potpore iznosi do 70% prihvatljivih troškova ulaganja.

6.2.2. Mjera 6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja¹⁵

Mjera 6 se sastoji od četiri podmjere: Potpora mlađim poljoprivrednicima (6.1.), Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti na OPG-u (6.2.), Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava (6.3.) te Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima.

6.2.2.1. Podmjera 6.1 – Potpora mlađim poljoprivrednicima

Korisnici ove podmjere mogu biti osobe koje su u trenutku podnošenja prijave starije od 18 i mlađe od 40 godina, posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine i znanja o

¹⁵ Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 6, 2015.

poljoprivredi i prvi put pokreću poljoprivredno gospodarstvo kao nositelji poljoprivrednog gospodarstva, te da su registrirani kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva u razdoblju od maksimalno 15 mjeseci prije dana podnošenja zahtjeva. Potporu za mladog poljoprivrednika može ostvariti korisnik čije gospodarstvo pripada razredima ekonomске veličine od 3 do 6 (od 4.000 eura - 50.000 eura ukupne vrijednosti godišnje proizvodnje). Korisnik je dužan izraditi poslovni plan za razdoblje do najviše pet godina. Detaljan sadržaj poslovnog plana biti će propisan provedbenim aktom (Pravilnikom), Provedbu poslovnog plana korisnik treba započeti u roku od 9 mjeseci od datuma donošenja Odluke o dodjeli potpore. Korisnik mora imati odgovarajuća stručna znanja i vještine za obavljanje poljoprivredne djelatnosti. Ako ne ispunjava zahtjeve u pogledu stručnog znanja i sposobnosti, isto mora realizirati u roku od 36 mjeseci od dana donošenja Odluke o dodjeli potpore, pod uvjetom da se te potrebe navedu u poslovni plan. Korisnik ove podmjere ima obvezu unutar 18 mjeseci od dana osnivanja gospodarstva, svoje gospodarstvo urediti sukladno definiciji aktivnog poljoprivrednog gospodarstva (farmera) definiranom člankom 9. Uredbe (EU) o izravnim plaćanjima br. 1307/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. Potpora se odnosi na mikro i mala poljoprivredna gospodarstva.

Prihvatljive su sve djelatnosti poljoprivredne proizvodnje sukladno Zakonu o poljoprivredi. Potpora može pokrivati:

- kupnju stoke
- materijalne imovine, strojeva
- kupnju ili najma poljoprivrednog zemljišta i sl.

Nema specifikacije prihvatljivih ulaganja, troškovi ulaganja moraju biti u skladu s poslovnim planom podnesenim od strane korisnika u kojem će biti prikazan plan na koji način će investicija osigurati njihov održiv rast i razvoj.

Potpore iznosi od 3.500 eura do 70.000 eura, a intenzitet potpore iznosi do 100% prihvatljivih troškova. Potpora istom korisniku unutar ove podmjere može se dodijeliti samo jednom.

6.2.2.2. Podmjera 6.2 – Pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti OPG-a

Podmjera 6.2 namijenjena je za pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, a korisnici ove podmjere mogu biti nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva. Potpora se odobrava temeljem poslovnog plana čija realizacija treba započeti u roku od 9 mjeseci od datuma donošenja Odluke o dodjeli potpore. Prihvatljivi troškovi su:

- ulaganja u turizam u ruralnom području
- prerada i izravna prodaja
- ulaganja u djelatnosti za pružanje usluga vezanih uz poljoprivredu, šumarstvo, tradiciju
- ulaganja u obnovljive izvore energije.

Potpore iznosi od 3.500 eura do 200.000 eura. Intenzitet potpore iznosi do 90% prihvatljivih troškova ulaganja. Potpora se isplaćuje u najmanje dvije rate u razdoblju koje ne prelazi pet godina. Isplata zadnje rate uvjetovana je izvršenjem svih aktivnosti sadržanih u poslovnom planu.

6.2.2.3. Podmjera 6.3 - Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava

Podmjera 6.3 obuhvaća potporu razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava, a korisnici ove podmjere su mala poljoprivredna gospodarstva koja pripadaju razredima ekonomske veličine 1 i 2 (do 4.000 eura ukupne vrijednosti proizvodnje).

Prihvatljive su sve djelatnosti poljoprivredne proizvodnje sukladno Zakonu o poljoprivredi. Prihvatljivi troškovi moraju biti u skladu s poslovnim planom, a to su aktivnosti koje će osigurati održiv rast i razvoj malih gospodarstava. Potpora se može koristiti za kupnju zemljišta ili druge imovine kako bi se olakšala provedba poslovnog plana te su troškovi povezani s podržanim aktivnostima.

Potpore iznosi od 3.500 do 15.000 eura, a intenzitet potpore do 100% prihvatljivih troškova ulaganja.

6.2.2.4. Podmjera 6.4 - Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima

Podmjera 6.4 namijenjena je ulaganjima u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima, a korisnici su mikro i mali poduzetnici osnovani kao obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti, trgovačka društva, zadruge ili fizičke osobe.

Produkt prerade/predmet trženja mora biti proizvod koji nije obuhvaćen Dodatkom I. ugovora o EU. Korisnik koji traži potporu mora se tom djelatnošću baviti najmanje godinu dana prije podnošenja Zahtjeva za potporu te predmet ulaganja mora biti registriran u skladu s nacionalnim zakonodavstvom na kraju ulaganja. Prihvataljivi troškovi:

Turizam na ruralnom području:

- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za pružanje turističkih i/ili ugostiteljskih usluga
- kupnja računalnih programa.

Prerada i trženje proizvoda:

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za preradu, skladištenje, pakiranje, trženje prerađenih proizvoda
- troškovi promidžbe proizvoda
- kupnja računalnih programa.

Tradicijski, umjetnički i obrti za izradu suvenira:

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata u kojima se obavlja djelatnost obrta, uključujući objekte u kojima se obavlja pakiranje i trženje proizvoda
- troškovi promidžbe proizvoda.

Pružanje usluga u ruralnim područjima, poljoprivredi i šumarstvu:

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za pružanje nepoljoprivrednih usluga u ruralnim područjima kao što su IT centri, radionice za popravak poljoprivrednih i šumarskih strojeva, dječji vrtići, igraonice za djecu, sportsko-rekreativni centri za mlade i odrasle, veterinarske usluge, pružanje usluga opskrbe za ruralno stanovništvo, usluga skrbi za starije i nemoćne osobe.

Opći troškovi:

- usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije i troškovi pripreme dokumentacije.

Potpore iznosi od 3.500 eura do 200.000 eura, a intenzitet potpore do 70% prihvatljivih troškova ulaganja.

6.2.3. Vinska omotnica i poticanje vinogradarstva¹⁶

Vinska omotnica je program Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, a sastoji se od ukupno tri mjere. Prva od njih je „**Restrukturiranje i konverzija vinograda**“, a prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- zamjena sorte i premještanje vinograda (rekonstrukcija vinograda, priprema tla, sadnja i cijepljenje)
- poboljšanje vinogradarskih tehnika (promjena nagiba/razine vinograda, postrojenja za drenažu, izgradnja terasa i zidova, tehničke instalacije, sustav navodnjavanja)

Iznos bespovratnih sredstava iznosi od 5.000 do 750.000 eura, a intenzitet potpore je do 50% ulaganja.

Druga mjeru odnosi se na **investicije u vinarije i marketing vina**, a prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- izgradnja/rekonstrukcija objekata (za skladištenje, preradu i prodaju/marketing i kontrolu kvalitete vina)
- kupnja novih strojeva (za proizvodnju vina, punjenje boca, etiketiranje...)
- opći troškovi (naknade arhitektima, inženjerima i konzultantima, studije izvodljivosti, patenti i licence).

¹⁶ Službene internet stranice Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju: Vinska omotnica, 2015.

Iznos bespovratnih sredstava iznosi od 5.000 do 3.000.000 eura, a intenzitet potpore je do 50% ulaganja. Posljednja mjera namijenjena je **promidžbi na tržištima trećih zemalja**, a prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- oglašavanje u medijima trećih zemalja (TV, tisak, internet...)
- odnosi s javnošću promidžba i marketing (organizacija informativnih putovanja u Hrvatsku za novinare i stručnjake u sektoru vina, promidžba imidža Hrvatske na vinskim manifestacijama i degustacijama za trgovce i potrošače)
- izrada promotivnih materijala
- sudjelovanje na međunarodnim sajmovima.

Iznos bespovratnih sredstava iznosi od 3.000 do 100.000 eura, a intenzitet potpore je do 50% ulaganja.

6.2.4. Ministarstvo turizma: Konkurentnost turističkog gospodarstva¹⁷

Program „Konkurentnost turističkog gospodarstva“ namijenjena je za trgovačka društva (j.d.o.o., d.o.o. i obrti), seljačka domaćinstva (OPG), kao i fizičke osobe (privatni iznajmljivači), a sastoji se od četiri mjere:

Mjera A namijenjena je za povećanje standarda, kvalitete i dodatne ponude, diversifikacija poslovanja i održivi razvoj, korištenje novih tehnologija, poboljšanje socijalne uključenosti, a prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- obnovu i uređenje postojećih smještajnih jedinica ili gradnju novih,
- podizanje kategorije kroz dodatan sadržaj (bazeni, wellness, rekreativski sadržaj)
- poboljšanje uvjeta za osobe sa invaliditetom
- povećanje energetske učinkovitosti i zaštite okoliša

¹⁷ Službene internet stranice Ministarstva turizma: Potpore i natječaji: Konkurenčnost turističkog gospodarstva, 2015.

Iznos potpore ovisi o vrsti ugostiteljskih objekata:

- A1: hoteli, turistička naselja, pansioni (od 50.000 do 500.000 kuna)
- A2: kampovi i hosteli (od 50.000 do 300.000 kuna)
- A3: seljačka domaćinstva (od 30.000 do 200.000 kuna)
- A4: privatni iznajmljivači (do 40.000 kuna).

Mjera B odnosi se na razvoj posebnih oblika turizma, te obuhvaća ruralni i planinski turizam, cikloturizam, pustolovni i sportsko-rekreativni turizam, zabavne i tematske parkove, te paket aranžmane novih turističkih proizvoda za tržište posebnih interesa.

Mjera C odnosi se na pripremu projektne dokumentacije za nove investicije u turizmu, no prijaviti se mogu samo projekti ukupne vrijednosti preko 8.000.000 kuna, dok najviši iznos potpore iznosi 80.000 kuna.

Mjera D obuhvaća internacionalizaciju i međunarodnu prepozнатljivost, a namijenjena je jačanju internacionalne i međunarodne prepozнатljivosti, pa prihvatljivi troškovi obuhvaćaju članarine u prestižnim i renomiranim međunarodnim asocijacijama. Udio sufinanciranja iznosi do 100% iznosa članarine za prve tri godine članstva, a maksimalni iznos bespovratnih sredstava iznosi 200.000 kuna.

6.3. Mogućnosti financiranja za LAG-ove¹⁸

6.3.1. Mjera 19 – Leader (CLLD)

Mjera 19. – Leader jedna je od mnogobrojnih mjer Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. – 2020., a u kontekstu ovog PUR-a najvažnija je podmjera 19.1. Korisnici ove podmjere su LAG-ovi, a uvjeti prihvatljivosti definirani su na sljedeći način:

- LAG mora biti registriran kao udruga sukladno Zakonu o udrugama

¹⁸ Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Nacrt Pravilnika za Mjeru 19 – Leader, 2015.

- LAG mora obuhvaćati ruralno područje s više od 10 000, a manje od 150 000 stanovnika
- LAG mora obuhvaćati jasno definirano zemljopisno područje te stanovnike jednog ili više naselja, unutar najmanje pet jedinica lokalne samouprave:

- naselja, tj. jedinice lokalne samouprave, moraju biti međusobno izravno povezani bilo kopnom, morem ili vodom,
 - naselje u sklopu LAG-a ne smije imati više od 25 000 stanovnika (popis naselja s više od 25 000 stanovnika nalazi se u Prilogu III ovoga Pravilnika),
 - jedno naselje može pripadati isključivo jednom LAG-u,
-
- sjedište LAG-a mora se nalaziti unutar područja koje obuhvaća LAG,
 - u upravljačkoj strukturi LAG-a moraju sudjelovati:
-
- predstavnici gospodarskog (trgovačka društva koja nisu u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske, regionalne/područne i lokalne samouprave, zadruge, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva) i civilnog sektora (građani, udruge, zaklade, fondacije) s najmanje 50 posto zastupljenosti
 - predstavnici izvršnog ili upravnog tijela jedinica lokalne samouprave kojoj pripadaju naselja LAG-a s najmanje 20 posto zastupljenosti
 - žene s najmanje 30 posto zastupljenosti
 - članovi upravljačke strukture LAG-a moraju imati prebivalište i/ili biti registrirani i/ili imati podružnicu unutar područja koje obuhvaća LAG.

Jedan od glavnih uvjeta prijave na Mjeru 19 – Leader (CLLD) LAG ne smije imati izrađenu LRS za razdoblje 2014 – 2020. Nadalje, u roku od 6 mjeseci od zaprimanja Odluke o odabiru LAG-a, LAG mora dostaviti na uvid LRS za razdoblje 2014 – 2020. Obvezni sadržaj LRS i preporuke za izradu LRS propisan je Pravilnikom za ovu podmjeru. Prihvatljivi troškovi obuhvaćaju:

- izrada lokalne razvojne strategije za sve LAG-ove

- tekući troškovi za LAG-ove koji nisu ostvarili potporu iz IPARD programa i za LAG-ove koji su ostvarili potporu iz IPARD programa nakon isteka razdoblja za koje im je potpora iz IPARD programa dodijeljena
- Porez na dodanu vrijednost kojeg LAG plaća pri nabavi roba i usluga unutar Podmjere 1 je prihvatljiv izdatak ukoliko nije povrativ u okviru nacionalnog zakonodavstva o porezu na dodanu vrijednost.

Potpore iznosi do 200.000 eura, a intenzitet potpore iznosi do 100% prihvatljivih troškova ulaganja.

6.4. Natječaji za subjekte javnog sektora i gospodarske subjekte

U ovom su dijelu prikazane informacije o natječajima koji dijelom obuhvaćaju subjekte javnog sektora, a dijelom gospodarske subjekte kao prihvatljive prijavitelje. Radi se o natječajima iz nacionalnih izvora, točnije natječaj Ministarstva poduzetništva i obrta Poduzetnički impuls te skupina natječaja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti u sektoru energetike i energetske učinkovitosti.

6.4.1. Poduzetnički impuls¹⁹

Poduzetnički impuls obuhvaća mјere Ministarstva poduzetništva i obrta, a od 2013. godine poduzetnici su podijeljeni u dvije kategorije, odnosno poduzetnici do 9 zaposlenih i oni sa više od 9 zaposlenih. Program sadržava tri prioriteta:

Prioritet 1: Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva

- Mjera A1 - Mikro poduzetništvo i obrt
- Mjera A2 - Zadružno poduzetništvo
- Mjera A3 - Poduzetništvo klastera
- Mjera B1 - Malo i srednje poduzetništvo i obrt
- Mjera B2 - Inovacije u poduzetništvu

¹⁹ Službene internet stranice Ministarstva poduzetništva i obrta: Poduzetnički impuls 2015., 2015.

Prioritet 2: Unapređenje poduzetničkog okruženja

- Mjera C2 - Tehnološki parkovi, poslovni inkubatori i poduzetnički akceleratori
- Mjera C3A - Razvojne agencije, poduzetnički centri i centri kompetencije
- Mjera C3B - Internacionalizacija poslovanja

Prioritet 3: Promocija i učenje za poduzetništvo i obrt

- Mjera D1 - Obrazovanje za poduzetništvo
- Mjera D2 - Obrazovanje za obrt

Prijava za Poduzetnički impuls slična je prijavi na natječaje za EU fondove, projekt mora biti sveobuhvatan te dobro osmišljen i razrađen. U fazi realizacije bitno je realizirati sve što je navedeno u prijavi, u protivnom postoji mogućnost da sredstva neće biti isplaćena.

Bespovratna sredstva se dijelom dodjeljuju avansno, dok se ostatak isplaćuje nakon završetka ulaganja, dok je intenzitet sufinanciranja do 50% ulaganja do iznosa od 1.400.00 kuna. Prednost kod dodjele sredstava imaju projekti koji investiraju u proizvodnju, koji nude novi proizvod ili unaprjeđuju tehnologiju proizvodnje, izvoz i zapošljavanje, dok se djelatnosti poput kockarnica, benzinskih pumpi i točionica pića ne sufinanciraju.

6.4.2. Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost²⁰

U okviru Fonda za zaštitu okoliša i energetsку učinkovitost objavljuje se veliki broj natječaja godišnje u sektorima energetike i zaštite okoliša. Subjekti koji se mogu prijaviti ovise o vrsti natječaja. Tako se, s obzirom na vrstu natječaja, mogu prijaviti subjekti javnog sektora, institucije, ustanove, organizacije, poduzetnici i obrtnici te fizičke osobe.

²⁰ Službene internet stranice Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost: Javni pozivi i natječaji Fonda za projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti, 2015.

U sektoru energetike sufinanciraju se:

- obrazovne, istraživačke i razvojne studije, projekti i drugi programi u područjima energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije
- projekti obnovljivih izvora energije
- energetski pregledi građevina i energetskog certificiranja zgrada za ustanove, institucije, organizacije civilnog društva i druge pravne osobe
- projekti energetski učinkovite i ekološke javne i vanjske rasvjete
- kupnja električnih i hibridnih vozila (kategorije m1 i n1) za trgovačka društva i oberte
- kupnja električnih i hibridnih vozila (kategorije m1 i n1) za trgovačka društva i oberte za građane
- projekti u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije
- projekti energetske obnove višestambenih zgrada
- projekti energetske učinkovitosti u zgradarstvu
- projekti povećanja energetske učinkovitosti obiteljskih kuća
- projekti korištenja obnovljivih izvora energije u obiteljskim kućama
- izrada projektne dokumentacije
- projekti energetskih pregleda i certificiranja.

U sektoru zaštite okoliša sufinanciraju se:

- projekti izgradnje reciklažnih dvorišta
- komunalna oprema i vozila
- projekti poticanja održivog razvoja ruralnog prostora
- projekti poticanja obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija u području zaštite okoliša i prirode
- projekti u području zaštite okoliša i prirode.

Iznosi sufinanciranja i intenziteti potpore razlikuju se od natječaja do natječaja. Sve informacije mogu se dobiti na službenim internet stranicama Fonda za zaštitu okoliša.

7. SWOT ANALIZA OPĆINE BARBAN

SWOT je akronim, odnosno pojam koji označava skraćenicu na engleskom jeziku za analizu unutarnjih snaga (*strength*) i slabosti (*weaknesses*) te vanjskih prilika (*opportunities*) i prijetnji (*threats*) iz okruženja. Analiza snaga i slabosti te prilika i prijetnji treba rezultirati SWOT analizom. Rezultat SWOT analize daje uvid u stanje i olakšava razumijevanje eksternih i internih čimbenika okoline da bi se što preciznije i realnije odredila buduća strategija razvoja lokalne zajednice.

Tablica 43. SWOT analiza Općine Barban

SNAGE	SLABOSTI
<p>GOSPODARSTVO</p> <p>Povoljan geografski položaj</p> <ul style="list-style-type: none"> • pristup moru • mediteranska klima • blizina Pule, Rijeke, Kopra i Trsta kao velikih regionalnih centara <p>Prirodni resursi</p> <ul style="list-style-type: none"> • bogatstvo šumskih površina • prirodne ljepote, raznolik i bogat biljni i životinjski svijet • očuvan okoliš i čisti zrak • povoljne klimatske prilike • kapaciteti za razvoj turističke djelatnosti • nepostojanje velikih zagađivača okoline <p>Dobra umreženost s osnovnom infrastrukturom</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobra cestovna povezanost na nacionalni i međunarodni sustav prometnica <p>Dugogodišnja gospodarska tradicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • dugogodišnja tradicija poljoprivrednih i proizvodnih obrta • veliki broj malih gospodarskih subjekata – malih tvrtki i obrta • tradicija obrtništva na lokalnom području <p>Značajni resursi za razvoj turizma</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontinuirano povećanje broja smještajnih kapaciteta • bogatstvo šumskih površina • očuvana i čista priroda • razvijeno lovstvo • s obzirom na dostupne resurse postoji veliki potencijal razvoja selektivnih oblika turizma • neizgrađena građevinska područja • blizina EU kao velikog turističkog tržišta <p>Poljoprivredna proizvodnja</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.941 hektar obradivih poljoprivrednih površina • veliki broj poljoprivrednih gospodarstava 	<p>GOSPODARSTVO</p> <p>Nedostatak pojedinih infrastrukturnih elemenata</p> <ul style="list-style-type: none"> • neuređene lokalne ceste koje povezuju naselja • nedostatak poslovnica banaka • nepostojanje kanalizacijske mreže • nepostojanje reciklažnih dvorišta i sortirnice otpada • neadekvatan broj parkirališnih mesta, posebice u ljetnim mjesecima • nepotpuna prometna signalizacija na lokalnim cestama • nedovoljno razvijena turistička infrastruktura • neuređeni nogostupi • nepostojanje šetnica <p>Nedostatna prometna povezanost naselja u Općini</p> <ul style="list-style-type: none"> • nerazvijena mreža javnog prijevoza • neadekvatna povezanost naselja javnim prijevozom <p>Nedostatak pretpostavki za ubrzani gospodarski razvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedovoljna razvijenost turizma unatoč povoljnim prirodnim i kulturnim resursima • usitnjena poljoprivredna zemljišta 861 parcela na 372,51 hektara (prosječno 0,43 hektara po parceli) • nedostatak kapaciteta za povlačenje bespovratnih sredstava iz fondova EU • neriješena imovinsko pravna pitanja za dio imovine Općine Barban • ograničena financijska sredstva • nedostatak većih investitora i investicija na lokalnom području • zatvaranje gospodarskih subjekata uslijed recesijskih kretanja <p>Nedostatna iskorištenost postojećih resursa i nedostatak kapaciteta u turizmu</p>

<ul style="list-style-type: none"> potencijal razvoja obrtništva u poljoprivrednoj djelatnosti 	<ul style="list-style-type: none"> nedovoljni turistički kapaciteti (192 smještajne jedinice i 867 osnovnih ležajeva)
<p>KULTURA</p> <p>Bogata kulturna baština</p> <ul style="list-style-type: none"> bogato kulturno nasljeđe Općine Barban (brojni povijesni, sakralni i arheološki spomenici) 	<ul style="list-style-type: none"> nedovoljno razvijeni selektivni oblici turizma (lovnji, biciklistički, agroturizam, obalni turizam i sl.)
<p>ZAŠTITA OKOLIŠA</p> <p>Očuvanje prirode i zaštita okoliša</p> <ul style="list-style-type: none"> svakodnevno prikupljanje otpada nepostojanje velikih zagađivača izrađen „Plan gospodarenja otpadom“ smanjenje broja nelegalnih odlagališta otpada 	<ul style="list-style-type: none"> slaba iskorištenost poljoprivrednih obradivih površina (30,42%) neiskorišten potencijal čistog mora u okviru razvoja turizma i marikulture
<p>Udaljenost naselja od obale i neuređenost plaža</p> <ul style="list-style-type: none"> niti jedno naselje nije smješteno naobali, udaljene i neuređene plaže 	<p>Nedostatna informiranost, znanje i finansijska podrška pri osnivanju i razvoju malih i srednjih poduzetnika</p> <ul style="list-style-type: none"> nepostojanje poduzetničkog inkubatora nedostatak znanja o mogućnostima financiranja od strane banaka, ministarstava i EU fondova
<p>STANOVNIŠTVO</p> <p>Nepovoljna demografska slika stanovništva</p> <ul style="list-style-type: none"> smanjenje broja stanovnika u Općini Barban 	<p>Starenje stanovništva</p> <ul style="list-style-type: none"> indeks starenja 189,3%
<p>Otežani uvjeti zapošljavanja</p> <ul style="list-style-type: none"> ograničene mogućnosti za zapošljavanje zbog malog broja gospodarskih subjekata neuravnoteženost ponude i potražnje na tržištu rada 	<p>Društvene djelatnosti</p> <p>Nedovoljno razvijene društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> nepostojanje srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova nepostojanje institucija cjelovitog obrazovanja nepostojanje rekreativnih centara nepostojanje kulturnog centra neadekvatna opremljenost športskih udruga
<p>Nedovoljan broj manifestacija</p> <ul style="list-style-type: none"> nedovoljan broj športskih manifestacija 	<p>Zdravstvo i civilna zaštita</p> <p>Zdravstvo i civilna zaštita</p> <ul style="list-style-type: none"> nepostojanje turističke ambulante nedovoljna pokrivenost Općine zdravstvenom zaštitom neadekvatnost prostorija i opreme DVD-a Barban i Sutivanac
<p>ZAŠTITA OKOLIŠA</p> <p>Zaštita okoliša</p> <ul style="list-style-type: none"> nepostojanje provedbe edukativnih mjera za stanovništvo u okviru zaštite okoliša 	

	<ul style="list-style-type: none"> problem odlaganja velikih količina građevinskog otpada nepostojanje ekološke javne rasvjete nekorištenje alternativnih izvora energije
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>GOSPODARSTVO</p> <p>Razvoj infrastrukture</p> <ul style="list-style-type: none"> izgradnja kanalizacijskog sustava razvoj politike i sustava upravljanja otpadom prometna infrastruktura (uređenje i održavanje cesta i prometnica) izgradnja šetnica prenamjena neiskorištenih objekata u vlasništvu Općine Barban iskorištavanje prirodnih bogatstava za rast gospodarskog, poljoprivrednog i turističkog sektora uređenje obale izrada detaljnih urbanističkih planova <p>Povoljni trendovi u turizmu i razvoj turizma</p> <ul style="list-style-type: none"> kontinuirano povećanje broja dolazaka i noćenja turista potencijal prirodnih i kulturnih vrijednosti za razvoj turističke ponude sve veća potražnja turista za selektivnim oblicima turizma potencijal razvoja selektivnih oblika turizma EU fondovi i nacionalni programi poticanja turizma <p>Razvoj poljoprivrednih djelatnosti i ulaganje u poljoprivrednu proizvodnju</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.941 hektar obradivog tla <p>Povezivanje poljoprivrede i ekologije</p> <ul style="list-style-type: none"> potencijal za razvoj ekološke poljoprivrede poticaji za razvoj ekološke poljoprivrede putem EU fondova povećanje osviještenosti stanovništva o važnosti očuvanja i zaštite okoliša <p>Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture</p> <ul style="list-style-type: none"> planirano ulaganje u poduzetnički inkubator dio imovine u vlasništvu Općine moguće iskoristiti u poduzetničke svrhe <p>Diversifikacija postojećih djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> potencijal razvoja brojnih selektivnih oblika turizma potencijal podizanja nasada novih poljoprivrednih kultura <p>Bespoštovana sredstva fondova Europske unije, veće investicije u gospodarstvo na lokalnom području</p> <ul style="list-style-type: none"> povećanje investicija na području Općine putem EU fondova i nacionalnih programa poticanja 	<p>GOSPODARSTVO</p> <p>Gospodarska situacija</p> <ul style="list-style-type: none"> mogućnost pojave nove ekonomske krize opasnost od povećanja nezaposlenosti pri pojavi nove ekonomske krize smanjenje broja tvrtki i obrta odražavanje gospodarske krize na finansijske mogućnosti države i regionalne samouprave <p>Efekti svjetske finansijske krize</p> <ul style="list-style-type: none"> nedovoljan rast gospodarstva država članica Europske unije smanjenje razine zadovoljstva stanovništva povećanje opreznost prilikom novih ulaganja trend smanjenja cijena nekretnina na lokalnom i nacionalnom tržištu smanjenje mogućnosti zaduživanja fizičkih i pravnih osoba usporeno opadanje broja nezaposlenih <p>Negativni efekti globalizacije</p> <ul style="list-style-type: none"> rastuća konkurentnost zbog ubrzane globalizacije opasnost od gubitka identiteta lokalne zajednice proces prelaska svjetske proizvodnje na istočna tržišta povećana konkurenca za lokalne tipične proizvode <p>Nepovoljna situacija u odnosu na nacionalnu razinu</p> <ul style="list-style-type: none"> administrativna ograničenja na razini države neorganiziranost javne administracije i državne uprave nedovoljna razina decentralizacije nedostatak investicija u manje sredine <p>Nedostatno praćenje razvoja infrastrukture s razvojem gospodarstva, turizma i poljoprivrede</p> <ul style="list-style-type: none"> neprilagođenost proizvodnje za tržište EU neadekvatan kanalizacijski sustav može dovesti do pojave zaraza i zagađenja podzemnih voda neiskorištavanje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova te nacionalnih izvora <p>Opće gospodarske karakteristike</p> <ul style="list-style-type: none"> ubrzani razvoj gospodarstva mogao bi dovesti do devastacije prirodnih vrijednosti

<ul style="list-style-type: none"> • iskorištavanje struktturnih i investicijskih fondova za povlačenje bespovratnih sredstava • uključivanje u europske trendove zaštite okoliša i povlačenje bespovratnih sredstava za istu namjenu • ishođenjem bespovratnih sredstava povećati broj radnih mesta 	<ul style="list-style-type: none"> • prijetnja od nekontroliranog razvoja turizma <p>STANOVNIŠTVO</p> <p>Ubrzano smanjenje broja stanovnika</p> <ul style="list-style-type: none"> • ubrzano smanjenje broja stanovnika uvjetovano mehaničkim kretanjem stanovništva • smanjenje broja mladih u ukupnom stanovništvu <p>Negativna kretanja stanovništva</p> <ul style="list-style-type: none"> • starenje stanovništva • odljev mozgova u veće gradove ili strane zemlje
<p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <p>Ulaganje u ljudske potencijale</p> <ul style="list-style-type: none"> • korištenje mjera aktivne politike zapošljavanja u svrhu smanjenja broja nezaposlenih 	<p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <p>Društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepoticanje kulturnih društva i sportskih klubova
<p>Razvoj sporta i djelatnosti socijalne skrbi</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostor za izgradnju novih sportsko-rekreacijskih sadržaja • potencijal za organizaciju županijskih, regionalnih i međunarodnih natjecanja • osnivanje novih sportskih udruga i poticanje sporta • iskorištavanje prirodnih resursa u svrhu sporta 	<p>KULTURA</p> <p>Prijetnja propadanju povijesnih i kulturnih spomenika i arheoloških nalazišta</p> <ul style="list-style-type: none"> • vremenski uvjeti prijetnja su očuvanju povijesnih i kulturnih spomenika i arheoloških nalazišta • nedovoljna ulaganja u zaštitu povijesnih i kulturnih spomenika i arheoloških nalazišta • nedovoljan marketing povijesnih i kulturnih dobara i arheoloških nalazišta • nepravovremena reakcija na obnovu znamenitosti • nedostatak sredstava za financiranje očuvanja znamenitosti u manjim lokalnim zajednicama
<p>KULTURA</p> <p>Valorizacija i revitalizacija kulturne baštine i tradicije</p> <ul style="list-style-type: none"> • veliki broj kulturnih i povijesnih spomenika • značajna arheološka nalazišta • stavljanje povijesne i kulturne baštine u turističku funkciju 	<p>ZDRAVSTVO</p> <p>Zdravstvena zaštita</p> <ul style="list-style-type: none"> • neadekvatna zdravstvena zaštita može dovesti do lošijeg zdravstvenog stanja stanovništva
	<p>OKOLIŠ</p> <p>Pojavljivanje negativnih ekoloških događaja i problemi u zaštiti okoliša</p> <ul style="list-style-type: none"> • mogućnost pojave većih požara • povećanje količine nezbrinutog otpada • potencijalno smanjenje zelenih površina zbog ubrzane izgradnje

Razvoj Općine Barban trebao bi se temeljiti prvenstveno na povoljnem geografskom položaju, razvoju turizma, poljoprivrednoj proizvodnji, diversifikaciji postojećih djelatnosti te na prirodnim resursima i karakteristikama, poštujući načela održivog razvoja. Povoljan geografski položaj podrazumijeva pristup moru i ugodnu

mediteransku klimu. Općina Barban, kao i naselja u Općinama, ima karakteristike mirnih seoskih područja dok se u relativnoj blizini nalazi veći gradovi poput Pule, Rijeke, Kopra i Trsta kao veći i veliki regionalni centri.

Bogatstvo prirodnih resursa u Općini Barban može biti jedan od pokretača i temelj razvoja Općine. Planskim i održivim upravljanjem prirodnim resursima Općine Barban značajno se može utjecati na razvoj prvenstveno turizma, zatim i poljoprivrede što bi u konačnici potaknulo razvoj gospodarstva u cjelini. Velike površine neiskorištenog obradivog tla i tla pogodnih za poljoprivredu, očuvan okoliš i čist zrak, povoljne klimatske prilike te nepostojanje velikih zagađivača okoline preduvjet su razvoju poljoprivrede. Karakteristike klime i tla omogućavaju uzgajanje različitih poljoprivrednih kultura, posebice u kontekstu ekološke poljoprivrede.

Prirodne ljepote, raznolik i bogat biljni i životinjski svijet, bogatstvo šumskih površina uz povoljne klimatske prilike, očuvan okoliš i čisti zrak stvaraju iznimani potencijal razvoju turizma. Potencijal daljnje razvoja smještajnih kapaciteta ogleda se u izgradnji ruralnih kuća za odmor, agroturizama te manjih obiteljskih hotela i pansiona. Karakteristike prostora omogućavaju razvoj raznih selektivnih oblika turizma poput agroturizma, obalnog turizma, biciklističkog turizma, sportsko-rekreativnog turizma, adrenalinskog turizma i slično. Turističku ponudu može upotpunjavati bogato kulturno nasljeđe Općine Barban, prirodne ljepote te arheološka nalazišta ukoliko se ista valoriziraju i uključe u funkciju turizma. Osim toga, veliki se potencijal nalazi u organizaciji biciklističkih staza, konjičkih staza, izgradnji tematskih parkova, šetnica, uređenja obale i slično.

U razvoju turizma potrebno je naglasak dati na edukaciji i informiranju stanovništva o povoljnim izvorima financiranja i mogućnosti dobivanja bespovratnih sredstava iz fondova Europske unije. Mala poduzeća, obrtništvo i poljoprivredna gospodarstva čine temelj egzistencije stanovništva i razvoja gospodarstva. Navedeni gospodarski subjekti čine lokalno gospodarstvo. Da bi se potaknuo još jači razvoj gospodarstva potrebno bi bilo osigurati poduzetnički inkubator te razvijati nove poslovne zone, uz već postojeću. Isto tako, informiranjem poduzetnika o mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava Europske unije, uz pojedine poticaje Općine moguće je potaknuti značajne investicije koje bi postale pokretač gospodarskih aktivnosti.

8. MISIJA I VIZIJA OPĆINE BARBAN

8.1. Misija

Definiranje misije i vizije od strateške je važnosti za razvoj Općine budući da se misijom definira njena svrha postojanja, a vizijom se definira željeni razvoj događaja ili pothvata u budućnosti. Misija je izričaj svrhe postojanja nekog gospodarskog subjekta. Ona bi trebala biti iskrena, a njen izričaj jasan, nedvosmislen i bezuvjetan. Sažeto rečeno, ona bi bila određeni nalog ili zadaća koja je od općeg interesa. Uvezši u obzir analizu situacije Općine Barban, trendove te osnovnu zadaću postojanja Općine Barban, definirana je sljedeća misija:

Kontinuirano poticanje društvenog i gospodarskog napretka uvažavajući smjernice i načela održivog razvoja, stavljujući naglasak na povećanje kvalitete i zadovoljstva života lokalnog stanovništva.

8.2. Vizija

Vizija je širi pojam od misije, ali u svojoj definiciji ona uključuje i misiju. To je poželjna slika budućnosti, odnosno željeno stanje koje se želi dostići u dugoročnom razdoblju. Ona je zamisao o dugoročnom željenom razvoju događaja, opći način predviđanja razvoja događaja ili pothvata. Kroz viziju se daje sažeti prikaz kakva se Općina želi u razdoblju od pet do deset godina. S obzirom na rezultate SWOT analize, karakteristike Općine Barban te željeni smjer razvoja u sljedećih pet do deset godina, definirana je sljedeća vizija:

Vođena načelima održivog razvoja, Općina Barban je gospodarski i kulturno razvijeno središte koje samostalno upravlja razvojnim potencijalom područja. Sposobnošću prilagodbe trendovima i investiranjem u unaprjeđenje gospodarstva, infrastrukture i očuvanje prirodnih i kulturnih vrijednosti povećana je kvaliteta života i konkurentnost Općine. Općina razvijenog gospodarstva, moderne infrastrukture, čiste prirode, očuvane kulturne baštine, visoke kvalitete života i zadovoljnih ljudi je privlačno mjesto za život i rad.

9. POPIS IZVORA

1. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju: www.aprrr.hr , 2015.
2. ARKOD sustav identifikacije zemljišnih parcela: www.arkod.hr , 2015.
3. Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 1991. godine, 1993.
4. Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2001. godine, 2003.
5. Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine, Zagreb, 2013.
6. Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva kućanstava i stanova 2011. godine, Zagreb, 2013.
7. Enciklopedija Istre: www.istrapedia.hr , 2015.
8. Google karte: satelitska snimka Općine Barban, 2015.
9. Google karte: satelitska snimka naselja Barban, 2015.
10. Google karte: satelitska snimka naselja Hrboki, 2015.
11. Google karte: satelitska snimka naselja Manjadvorci, 2015.
12. Google karte: satelitska snimka naselja Sutivanac, 2015.
13. Google karte: satelitska snimka naselja Želiski, 2015.
14. Hrvatska gospodarska komora: Obrazac za Hrvatsku gospodarsku komoru, 2015.
15. Hrvatski zavod za zapošljavanje: Statistika on-line. Dostupno na: <http://statistika.hzz.hr/> , 2015.
16. Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj: <http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoca>, 2015.
17. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU: Vrijednost indeksa razvijenosti i pokazatelji za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013. godine. Dostupno na: <http://www.mrrfeu.hr/default.aspx?id=405> , 2013.
18. Službene internet stranice Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju: Vinska omotnica. Dostupno na: <http://www.aprrr.hr/vinska-omotnica-886.aspx> , 2015.
19. Službene internet stranice Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost: Javni pozivi i natječaji Fonda za projekte zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Dostupno na: <http://www.fzoeu.hr/hrv/index.asp?s=natjecajifzoeu> , 2015.
20. Službene internet stranice Istarske županije. Dostupno na: www.istra-istria.hr , 2015.
21. Službene internet stranice Istarske županije: Osnovni podaci o gradovima i Općinama. Dostupno na: <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=425> , 2015.
22. Službene internet stranice Istarske županije: Županijska razvojna strategija Istarske županije 2011. – 2013. Dostupno na: <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=2944> , 2011.
23. Službene internet stranice Ministarstva poduzetništva i obrta: Poduzetnički impuls 2015. Dostupno na: <http://www.minpo.hr/default.aspx?id=544> , 2015.
24. Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 7. Dostupno na: www.mps.hr , 2015.
25. Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 4. Dostupno na: www.mps.hr , 2015.

26. Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 19 – Leader. Dostupno na www.mps.hr, 2015.
27. Službene internet stranice Ministarstva poljoprivrede: Pravilnik za Mjeru 6. Dostupno na: www.mps.hr, 2015.
28. Službene internet stranice Ministarstva turizma: Potpore i krediti: Fond za razvoj turizma. Dostupno na: <http://www.mint.hr/default.aspx?id=370>, 2015.
29. Službene internet stranice Ministarstva turizma: Potpore i natječaji: Konkurentnost turističkog gospodarstva. Dostupno na: <http://www.mint.hr/default.aspx?id=370>, 2015.
30. Službene internet stranice Općine Barban, 2015. Dostupno na: www.barban.hr, 2015.
31. Službene internet stranice Općine Barban: Službene novine od 2013. do 2015. godine. Dostupno na: <http://barban.hr/opcinski-dokumenti/sluzbene-novine/>, 2015.
32. Službene internet stranice Općine Barban: Barbanski glasnik 2001.-2015. godina. Dostupno na: <http://barban.hr/barbanski-glasnik/>, 2015.
33. Službene internet stranice Turističke zajednice Općine Barban: <http://tz-barban.hr/>, 2015.
34. Statistički ured Europske unije: Eurostat. Dostupno na: <http://ec.europa.eu/eurostat>, 2015.
35. Turistička zajednica Istarske županije: Dolasci i noćenja turista u Općinu Barban. Dostupno na: www.istra.hr, 2014.
36. Urbis.72: Prostorni plan uređenja Općine Barban, 2008. Dostupno na: <http://barban.hr/opcinski-dokumenti/prostorni-plan/>, 2015.
37. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara: <http://www.zakon.hr/z/340/Zakon-o-za%C5%A1titi-i-o%C4%8Duvanju-kulturnih-dobara>, 2014.

10. POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

Popis tablica:

Tablica 1. Površine poljoprivrednih tala u Općini Barban.....	21
Tablica 2. Površina zemljišta i broj parcela prema vrsti uporabe	21
Tablica 3. Vodotoci bujičnog karaktera na području Općine Barban.....	22
Tablica 4. Kakvoća mora u uvali Blaz, Općina Barban	23
Tablica 5. Najznačajniji spomenici i starine područja Općine Barban s uvjetima zaštite	31
Tablica 6. Kontingenti stanovništva u Općini Barban.....	39
Tablica 7. Stanovništvo Općine Barban prema stičenom obrazovanju.....	40
Tablica 8. Izvori financiranja stanovništva Općine Barban.....	41
Tablica 9. Broj stanovnika u naseljima Općine Barban.....	42
Tablica 10. Broj stanovnika prema najvećim naseljima i dobnim skupinama.....	43
Tablica 11. Kretanje broja stanovnika po naseljima u Općini Barban	44
Tablica 12. Udio nezaposlenih u ukupnom stanovništvu	46
Tablica 13. Nezaposleni prema stupnju obrazovanja u Općini Barban.....	46
Tablica 14. Nezaposleni prema dobi u Općini Barban.....	48
Tablica 15. Nezaposleni prema dobi u Općini Barban.....	49

Tablica 16. Zaposleni po sektorima u Općini Barban u 2011. godini	49
Tablica 17. Struktura nezaposlenosti prema dužini radnog staža	50
Tablica 18. Struktura nezaposlenosti prema djelatnosti prethodnog zaposlenja.....	51
Tablica 19. Struktura nezaposlenosti prema zanimanju	51
Tablica 20. Struktura nezaposlenosti prema trajanju nezaposlenosti	52
Tablica 21. Prometnice na području Općine Barban.....	53
Tablica 22. Usporedba pokazatelja razvijenosti.....	59
Tablica 23. Broj gospodarskih subjekata po djelatnostima u 2013. godini	65
Tablica 24. Broj malih, srednjih i velikih tvrtki u Općini Barban	67
Tablica 25. Prihodi tvrtki po djelatnostima u Općini Barban	68
Tablica 26. Ukupne investicije tvrtki u Općini Barban	69
Tablica 27. Broj obrta po djelatnostima u 2013. godini	72
Tablica 28. Prihodi obrta po djelatnostima u Općini Barban	73
Tablica 29. Smještajne jedinice u Općini Barban.....	78
Tablica 30. Broj smještajnih jedinica po naseljima.....	79
Tablica 31. Dolasci turista u Općinu Barban	81
Tablica 32. Noćenja turista u Općini Barban.....	81
Tablica 33. Dolasci turista po zemljama porijekla u Općinu Barban	81
Tablica 34. Površina zemljišta i broj parcela prema vrsti uporabe	84
Tablica 35. Struktura polaznika po razredima.....	97
Tablica 36. Dodijeljene stipendije od strane Općine Barban u akademskoj godini 2014./2015.....	99
Tablica 37. Popis manifestacija u Općini Barban.....	108
Tablica 38. Popis sportskih društava u Općini Barban.....	112
Tablica 39. Prihodi i rashodi proračuna Općine Barban.....	117
Tablica 40. Prihodi i rashodi prodaje i nabave nefinancijske imovine	119
Tablica 41. Primici i izdaci finansijske imovine i obveza	120
Tablica 42. Rashodi proračuna prema namjeni sredstava	122
Tablica 43. SWOT analiza Općine Barban	156

Popis grafikona:

Grafikon 1. Kontingenti stanovništva u Općini Barban	39
Grafikon 2. Stanovništvo Općine Barban prema stečenom obrazovanju	40
Grafikon 3. Izvori financiranja stanovništva Općine Barban.....	41
Grafikon 4. Stanovništvo u Općini Barban	43
Grafikon 5. Kretanje broja stanovnika po naseljima u Općini Barban	45
Grafikon 6. Nezaposleni prema stupnju obrazovanja u Općini Barban.....	47
Grafikon 7. Usporedba indeksa Općine Barban, Hrvatske i Istarske županije	60
Grafikon 8. Broj gospodarskih subjekata u Općini Barban.....	62
Grafikon 9. Broj zaposlenih u gospodarskim subjektima u Općini Barban.....	63
Grafikon 10. Prihodi gospodarskih subjekata u Općini Barban	64
Grafikon 11. Struktura gospodarskih subjekata po djelatnostima u 2013. godini.....	66
Grafikon 12. Struktura obrta po djelatnostima u 2013. godini	73
Grafikon 13. Struktura smještajnih jedinica u Općini Barban	78
Grafikon 14. Struktura osnovnih ležajeva u smještajnim jedinicama u Općini Barban	79
Grafikon 15. Površine poljoprivrednih zemljišta prema vrsti uporabe	84
Grafikon 16. Prihodi proračuna Općine Barban	118
Grafikon 17. Rashodi proračuna Općine Barban	118

Grafikon 18. Prihodi i rashodi nefinancijske imovine.....	121
Grafikon 19. Primici i izdaci financijske imovine i obveza	121
Grafikon 20. Rashodi proračuna prema namjeni sredstava.....	123
Grafikon 21. Rashodi proračuna prema namjeni sredstava - 3D prikaz.....	123

Popis slika:

Slika 1. Satelitska snimka Općine Barban	11
Slika 2. Naselje Barban	12
Slika 3. Grb Općine Barban	12
Slika 4. Satelitska snimka naselja Barban	14
Slika 5. Satelitska snimka naselja Hrboki	14
Slika 6. Satelitska snimka naselja Manjadvorci	15
Slika 7. Satelitska snimka naselja Sutivanac	15
Slika 8. Satelitska snimka naselja Želiski.....	16
Slika 9. Geografski položaj Istarske županije	16
Slika 10. Položaj Općine Barban	17
Slika 11. Dolina rijeke Raše – zimzeleni pojas	25
Slika 12. Okoliš povjesne cjeline naselja Barban	26
Slika 13. Kamenolom na brdu Rogatica.....	26
Slika 14. Posebni rezervat na lokalitetu Stari Gočan	27
Slika 15. Župna crkva Sv. Nikole	32
Slika 16. Palača Loredan.....	33
Slika 17. Vela vrata.....	34
Slika 18. Mala vrata	35
Slika 19. Četverokutna kula	35
Slika 20. Kapela Sv. Antuna	36
Slika 21. Kapela Sv. Jakova	37
Slika 22. Crkva Sv. Margarete	38
Slika 23. Osnovna škola „Jure Filipović“ Barban.....	96